

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 800 lir - Leto XLIII. št. 225 (12.857)

Trst, četrtek, 24. septembra 198

OSREDNJA KNJIZNICA
S. VILHARJA
TRG REVOLUCIJE 1
66001 KOPER

559
nile)

723

7096 AA

0050

Ponoven skok inflacije v Italiji: 5 odstotkov

RIM — Septembrsko gibanje maloprodajnih cen v Bologni, Genovi, Milanu, Turinu in Trstu kaže, da se inflacija dviga in da bodo življenjski stroški konec meseca že za 5 odstotkov večji kot v lanskem septembru. Četudi bi se razmere v oktobru, novembru in decembru nekoliko zboljšale — kar pa je bolj malo verjetno — ne bo torej letošnja stopnja inflacije nižja od 4,5 odstotka, ampak bo kvečjemu višja.

Ta mesec so cene blaga poskočile poprečno za 0,7 do 0,8 odstotka v primerjavi z avgustom. Najmanjši porast je bil v Trstu in Turinu (0,4 odstotka), sledili sta Bologna (0,7) in Genova (0,9), a največji v Milanu (za 1 odstotek). Pospešitev druginje gre polovično pripisati učinkom ukrepov, ki jih je sprejela vlada ob koncu avgusta, ko je podražila bencin in uvedla dodatne davke na mnoge trajne dobrine in avtomobile.

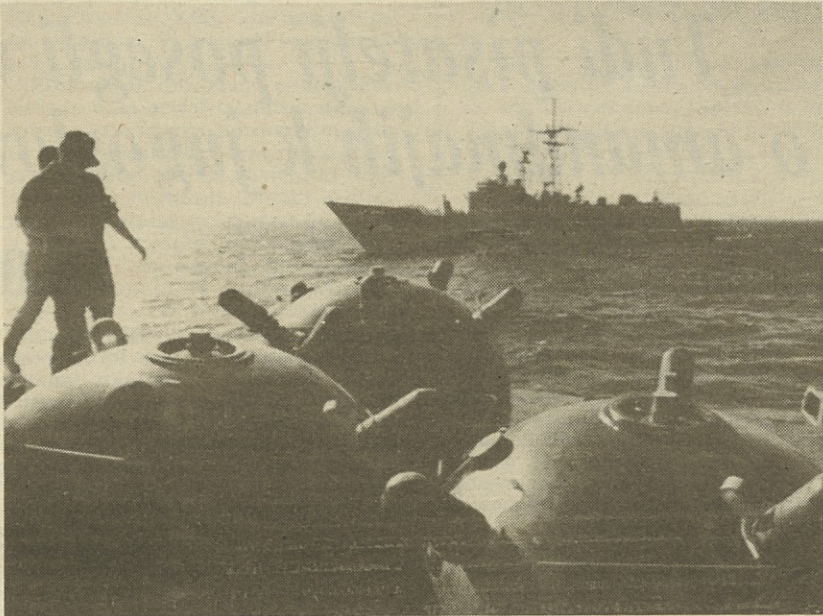
Cene jestvin so se povzpele za 0,1 odstotka v Trstu do 0,7 odstotka v Milanu, temu pa je botrovala v prvi vrsti okoliščina, da polagoma zginjajo s trga poletne vrtnine (ki so poceni), nadomestilo pa jih sezonske (seveda drage). Oblačilom so poskočile cene le malenkostno, to pa zaradi podaljšanja razprodaj. Električni tok in goriva so se podražili za 1,2 do 1,5 odstotka, pri stroških za stanovanje pa ni bilo bistvenih sprememb, ker se bodo najemnine povisale šele januarja (v hišah, ki so bile zgrajene po letu 1975) oziroma avgusta (v prej zgrajenih poslopijih).

Poglejmo zdaj, za koliko so se povečali ta mesec življenjski stroški v omenjenih petih mestih nasproti lanskemu septembru: v Bologni za 5,1 odstotka, v Genovi za 4,9 odst., v Milanu za 5,1 odst., v Turinu za 5 odst. in v Trstu samo za 3,9 odstotka. In še nekaj reakcij na sicer pričakovani zasik v gibanju cen. Confcommercio (veletrogovci) se novemu trendu ne čudi in ga pripisuje med drugim višanju plač uslužbenecem! Unioncamere (zveza trgovinskih zbornic) tolaži, češ da se ni bati novih izdatnih podražitev živil. Proračunski minister Colombo je prepričan, da ne bo inflacija preseгла letos 4,6 odstotka, Confesercenti (gostinci in mali trgovci) pa nasprotno napoveduje, da utegne celo preseči 5 odstotkov, in to zaradi učinkov državnega finančnega zakona za leto 1988.

Ta zakon bi morala vlada jutri odobriti, včeraj pa sta ga orisala pristojnima komisijama v poslanski zbornici in senatu Colombo ter zakladni minister Amato. Skoraj vse politične skupine so bile do njunih poročil kritične, a komunisti so zaman zahtevali v senatu, naj vlada finančno-gospodarsko listino predloži v razpravo parlamentu. (dg)

Tri italijanske bojne ladje bodo v Džibuti priplule danes popoldne V Pentagonu so obstreljevanje iranske ladje skrbno načrtovali že dalj časa

Zajete iranske mornarje bodo verjetno danes vrnili Iranu - V Veliki Britaniji so zaprli iranski urad za nabavo orožja - Italijani bodo v Zalivu sodelovali tudi z Britanci

Morske mine, ki so jih zasegli na iranski ladji Iran Ajr, v ozadju ameriška fregata Jarrett (Telefoto AP)

BAHREIN — Ameriški helikopterski napad na iransko ladjo Iran Ajr ni bil naključen in je bil le logična posledica operacije, ki se je pričela pred tednom dni in ob uporabi najbolj moderne vojaške tehnologije. To je včeraj sporočil glasnik Pentagona, ki je na tiskovni konferenci podrobno opisal celoten potek akcije.

Ameriška obveščevalna služba je v ponedeljek v pristanišču Bandar Abbas posnela natovarjanje morskih min na ladjo Iran Ajr, v mednarodnih vodah pa jo je »zasledovala«
fregata Jarrett. Iz fregate so nedaleč od Bahreina s posebnimi infrardečimi žarki fotografirali polaganje morskih min, v Pentagonu pa so medtem sklenili, da bosta iransko ladjo napadla helikopterja posebne antiteroristične enote s siglo Task Force 160, posebej izurjene prav v te namene. Glasnik Pentagona je tudi dejal, da so 26 mornarjev ladje Iran Ajr premestili in jih zasiljevali na letalonosilki Guadalcanal, šef Pentagona Caspar Weinberger pa je povedal, da so bili zajeti iranski mornarji doslej »v veliko pomoč, saj so nam povedali število in točno lokacijo morskih min, ki so jih nastavili«. Vse mornarje bodo vrnili Iranu s pomočjo »rdečega polmeseca«
Omana, Rdečega križa islamskih držav.

Sovjetska zveza je na incident reagirala še kar ostro. Moskovska Pravda je v včerajšnjem dopisu iz Washingtona ameriški napad označila kot »neposredno intervencijo v vojni spopad med Iracom in Iranom.«
V glasilu sovjetske KP so glede ameriškega opravičevanja napada zapisali naslednje: »Kakšno pravico imajo Američani, da se enostransko odločijo za vojaške akcije na območju, ki je več tisoč kilometrov stran od ameriških meja?«

Tudi včeraj je bilo v Zalivu precej vroče. Iraški vojaški glasnik je v Bagdadu izjavil, da so iraški bombniki popoldne v mestu Kermanšah istočasno bombardirali tovarno sladkorja, električno centralo in cementarno in da so pri tem povzročili veliko gmotno škodo. Tudi iraški vojniki niso imeli včeraj ravno prost dan. Iranska tiskovna agencija Irna poroča, da so cel dan obstreljevali obmejno mesto Basro in to v odgovor na torkovo iraško bombardiranje, ki naj bi povzročilo 21 mrtvih in 196 ranjenih.

Britanska vlada je včeraj zaprla londonski urad, preko katerega je Iran doslej nabavljala večji del vojaškega materiala, ki ga potrebuje v vojni z Iracom.

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Sovjetska zveza se noče v Zalivu zameriti ne Iraku in ne Iranu

Ševardnadze poziva k razsodnosti in nasprotuje preuranjenim pobudam

NEW YORK — Dan po svojem vojnouhijskem govoru je predsednik iranske republike Ali Hameinei ponovno zamešal štrne, ko je med pogovori z generalnim tajnikom OZN Perezom De Cuellarjem uporabil povsem drugačne tone. Ni zavrnil resolucije varnostnega sveta, podprl je De Cuellarjevo mirno misijo, vztrajal je le na zahtevi, da OZN razčisti, kdo je agresor v sedem let trajajoči zalivski vojni.

Pozornost vseh v Stekleni palači pa je bila včeraj osredotočena na govor sovjetskega zunanjega ministra Ševardnadzeja, ki je kritiziral krepitev ameriške vojaške prisotnosti v Zalivu, pozval vse k razsodnosti in previdnosti, Irak in Iran pa pozval, naj pristaneta na sklepe varnostnega sveta. Šef sovjetske diplomacije se je zavzel za spoštovanje svobodne plovbe in je nakazal možnost, da bi v Zaliv poslali »modre čelade«. V svojem previdnem in umirjenem govoru ni sploh omenil možnosti sankcij proti Iranu.

Ob zasedanju Generalne skupščine je medtem v teku okrepljena diplomatska dejavnost. Ameriški državni tajnik Shultz je že pričel pogajanja, da bi čimprej sprejeli sankcije proti Iranu. Italijanski zunanji minister Andreotti pa se je sestal z iranskimi in iraškimi predstavniki. Ob podpori ZRN in Japonske skuša Andreotti v pričakovanju italijanskega predsednikovanja prepričati preuranjene sklepe

varnostnega sveta, ki bi porušile njegovo dosedanje načelno enotnost do zalivske krize. Vse tričasne članice varnostnega sveta so prepričane, da bi že samodisciplinoma vseh držav pri prodaji orožja na zalivsko območje lahko začasno nadomestila uradni sklep o embargu prodaje orožja tisti državi (Iranu), ki ne bi spoštovala resolucije varnostnega sveta o takojšnji prekinitvi sovražnosti.

Sovjetski zunanji minister Ševardnadze je Andreottiju še pred svojim govorom jasno povedal, da je previdnost v Zalivu obvezna, da je treba odpraviti vse vzroke napetosti. Ševardnadzeja ne moti toliko prisotnost tujih vojaških brodogradilnic, ki so si zadale za cilj čiščenje min in spremstva svojim trgovskim ladjam, moti ga pretirano kopičenje ameriških vojaških ladij. Navsezadnje se je prav s prihodom ameriških ladij vsa zadeva še bolj zapletla in so se pričele v Zalivu pojavljati prve mine.

Huda nesreča v Trstu: umrlo 18-letno dekle

NA 5. STRANI

Italijanski zunanji minister Andreotti se je včeraj sestal s šefom sovjetske diplomacije Ševardnadzejem (Telefoto AP)

V prijateljski nogometni tekmi proti Italiji

Tesen poraz okrnjene Jugoslavije

V včerajšnji prijateljski tekmi v Pisi je Italija z zadetkom Altobellija z 1:0 premagala sicer zelo okrnjeno jugoslovansko reprezentanco. Na sliki (AP): Vialli (desno) je zamudil priložnost, da bi podvojil

Branko Mamula izrazil zaskrbljenost zaradi sedanjih razmer v Jugoslaviji

BEOGRAD — »Pridobitve revolucije in celovitost Jugoslavije imajo preveliko ceno, (...) da bi jih dali na razprodajo.«
Te besede je jugoslovanski zvezni sekretar za obrambo Branko Mamula izrekel ob koncu svojega včerajšnjega posega na seji komiteja ZK JLA. Ta sklepna ugotovitev izhaja iz dveh vrst ugotovitev.

Prvi sklop ugotovitev zadeva dogajanja na Kosovu, oziroma pojave albanskega nacionalizma v jugoslovanski vojski. Tu je Mamula navedel podatek, da je bilo v JLA v obdobju 1981—1987 »odkritih 216 ilegalnih skupin, v katere je bilo vključenih 1435 pripadnikov JLA albanske narodnosti. Ugotovljeno je bilo — je poudaril Mamula — da so nekatere med njimi poleg indoktrinacije, utrjevanja svojih vrst in novačenja novih članov izražale pripravljenost ali zagovarjale, nekatere pa pripravljale najbolj nasilne akcije v enotah: umore starešin in vojakov,

zastrupljanje hrane in vode, diverzantske akcije, sabotaže, vlome v skladišča in krajo orožja, streliva in eksploziva, skupinske pobege enot z orožjem, skupinske nacionalistične izpade v enotah.«
Izhajajoč iz štirikratnega umora v Paračinu je Mamula opozoril na nujnost, da organi notranje službe posredujejo vojski vse podatke o nabornikih: samo zaradi neinformiranosti odgovornih o preteklosti Aziza Kelmendija je slednji »prevzemal dolžnosti, ki jih običajno prevzemajo vojaki«
in tako je dobil »priložnost za zločin.«

Od teh ugotovitev v zvezi s stanjem na Kosovu je v drugem delu svojega govora Mamula prešel na obravnavanje splošnejših razmer v državi, ki »negativno vplivajo na moralno-politično stanje oboroženih sil.«
»Nezakonitosti, malverzacije, poslovne spekulacije, tudi gospodarski spodrsilaji in prevare, kakršne so menice brez kritja v Ag-

rokomercu žal niso ne izjema ne redkost,«
je dejal Mamula. Če bi vzroke za sedanjo krizo zožili zgolj na pomanjkanje zavesti in odgovornosti »bi to pomenilo, da si še naprej zatiskamo oči pred resničnostjo.«
Krize ne bo mogoče odpraviti, ne da bi rešili vprašanje vloge Zveze komunistov, ki »je odrinjena na rob družbenega dogajanja«
in »nima zanesljive podlage«, da bi se spoprijela s temi vprašanji. V jugoslovanski družbi pa je še dovolj sil, ki izžarevajo odločnost ljudstva, da se razmere spremenijo na bolje. ZK se mora postaviti na čelo teh sil. Kar pa zadeva napade na JLA gre, po mnenju Mamule, za poskus, da bi odstranili »zelo močno, homogeno in stabilno splošnojugoslovansko oviro na poti protikomunističnim in protijugoslovanskim silam, ki hočejo spodkopavati državo, pokopati pridobitve revolucije in utreti pot tako imenovani tretji Jugoslaviji.«

Po torkovi izjavi tajnika KD De Mite, da gre za pustolovščino Italijanska vojaška odprava v Zalivu vse huje razdvaja večinsko koalicijo

RIM — Vlade stranke še naprej izrabljajo položaj v Zalivu in odhod italijanskih ladij vanj v notranjepolitične namene. De Mita potrjuje svoje izjave, čeprav hlini, da je jezen na časnike, češ da so po svoje izkoristili njegov »prijateljski razgovor«, vendar ni več tako oster. PSI se izogiba neposrednim polemikam, ampak vabi »vse politične sile k čutu odgovornosti in resnosti pri izrekanju sodb« ter poziva vlado, naj »potrdi cilje in značaj odprave italijanske vojne mornarice«. A medtem ko se merita največji vladni stranki v fletu, se zaganjajo PRI, PLI in PSDI proti tajniku KD kar s sekiro, in to skupaj z vsemi tistimi demokristjani, ki napadajo palermške izjave De Mite zaradi račnice, ki jim jo narekuje bližanje strankinega kongresa. Strategije strank, ki podpirajo vlado, niso torej usmerjene proti skupnemu cilju, temveč gredo v nasprotni smeri.

Tajnik KD je svoje torkove besede pojasnil takole: »Tolmačil sem objektivno zaskrbljenost vse naše stranke in slehernega razumnega človeka. Omejil sem se na ugotovitev nečesa, kar je samo po sebi razumljivo, da so namreč razmere v Zalivu polne

rizika in da se ta veča iz dneva v dan. Tu ne gre za nobeno spremembo linije v KD, ampak ostaja ta dosledna z izidom parlamentarne razprave. Noben demokristjan ni rekel "oborožimo se in odpotujmo"; nahajamo se na vojnem prizorišču, na to pa lahko gleda ravnodušno samo brezvestnež.« Čeprav je ton pomirjujoč, pa je hotel De Mita potrditi zbežnost KD, kot bi hotel zvrniti odgovornost za odločitev na druge, ti pa naj bi bili predsednik vlade Gorla, ki naj bi se pustil povleči v vso zadevo, in zlasti socialisti.

Ti so posvetili včeraj problemu dolgo sejo, na kateri so bili vsi »veliki«, od Craxija in Martellija do Signorileja in De Michelisa pa Fabbrija, Lagoria in Acquavive: nazadnje so potrdili pravilnost vojaške misije v Zalivu in pozvali vlado, naj to tudi sama stori. V uradni izjavi o sestanku piše med drugim, da »ciljev odprave ne gre izkrivljati ali v dvomu misije preklicati«, čemur sledi polemika, ki je navidezno naperjena proti KPI, v resnici pa zoper KD: »Zaskrbljujoče je, da v tako kočljivem trenutku še zlasti

največja stranka opozicije nadaljuje kampanjo nesolidarnosti in demagoško buri duhove.«

Če pa PSI ne napada direktno demokristjanov, tega ni moč reči o drugih zaveznikih. La Voce repubblicana (PRI): »Dobro je povedal tisti, ki je rekel, da prav takšne izjave spreminjajo misijo v Zalivu v pustolovščino.« Socialdemokrati naglašajo, da je De Mita s svojimi izjavami okrnil verodostojnost KD in se vprašujejo, ali se ne bo to spremenilo v »znamenje nezrelosti za vso državo«. Liberalci pa bodo predložili danes ministrskemu svetu prejudicialno vprašanje.

Povsem drugačno je mnenje leve opozicije. KPI, katere vodstvo bo pretreslo danes italijansko politiko v Zalivu in njene učinke na notranjepolitične razmere, je predložila včeraj resolucijo, v kateri zahteva ponovno preučitev vladnega sklepa o odhodu ladij v krizno žarišče oziroma prekinitve misije in zasidranje ladij na območju, ki ni vpleteno v vojne spopade. Z drugimi besedami to pomeni, naj bi ladje ostale v Džibutiju.

G. R.

● V Pentagonu

NADALJEVANJE S 1. STRANI

Sklep so sprejeli zaradi iranskega napada na britanski supertanker Gentle Breeze, vseh 30-40 zaposlenih pa bo moralo zapustiti državo do 8. oktobra.

Sodelovanje med italijanskimi ladjami in drugimi enotami v Zalivu bo, kot kaže, bolj tesno od napovedanega. Z obrambnega ministrstva so včeraj sporočili, da so se tudi z Britanci, kot so sicer pred dvema dnevmoma storili že s Francozi, zmenili za »tehnične koordinacijske ukrepe«, kar bo bistveno povečalo varnost in učinkovitost plovbe v nevarnem Zalivu.

Danes popoldne bodo tri fregate italijanske eskadre priplule v pristanišče Džibutija, pomožna ladja Vesuvio pa bo dospela dan kasneje. Varnostni ukrepi okrog pristanišča so izredno strogi, poskrbeli pa so, da bo bivanje italijanskih mornarjev v Džibutiju čim bolj udobno. V ta namen so namestili pet satelitskih telefonskih povezav in bodo mornarji lahko brez težav telefonirali s svojcem. V uradnem vestniku so včeraj objavili višino zneskov, ki jih bodo prejemale italijanski mornarji v Zalivu. Navadni mornarji bodo dobili po 1.000, podoficirji 1.500, oficirji pa 2.000 dolarjev na mesec.

Polemike po Agnellijevem vetu Marisi Bellisario

RIM — Po krajšem premirju, ki je bilo očitno samo navidezno, je v teh dneh spet izbruhnila vojna med Craxijem in Agnellijem. Turinski kongres je namreč z nepričakovano potezo ostro nastopil proti imenovanju Marise Bellisario, menežerke s socialističnimi simpatijami, za pooblaščenega upravitelja novega velikan italijanskih telekomunikacij, družbe Telit, ki je nastala po združitvi nekaterih podjetij javnega sektorja IRI (Stet in Italtel) ter zasebne Teletre, last grupe FIAT. V Turinu zatrjujejo, da ni šlo za »politični veto« in poseg proti Bellisarijevi ocenjujejo kot kritiko nejasnim metodam pri izbiri vodilnih kadrov nove družbe. V resnici pa se za to Agnellijev potezo skrivajo drugi razlogi, med katere sodijo tudi slabi odnosi s socialisti.

Odnosi med PSI in turinskim velikanom, katerega moč in vpliv že zdavnaj presegata meje avtomobilskega in širšega industrijskega sektorja, niso bili nikoli idilični, nikoli pa tudi ne posebno napeti. Agnellij je v začetku kazal velike simpatije za Craxijev vzpon na čelo stranke in nekaj časa bil tudi med »sponzorji« prvega socialističnega predsednika vlade, posebno ko je ministrski predsednik tako goreče zagovarjal dekret o zamrzitvi nekaterih točk premične lestvice. »Odvetni« je občudoval pogum in zagnanost socialističnega voditelja, v določenem trenutku pa tudi njegove državniške sposobnosti, posebno na mednarodnem prizorišču. Odnosi pa so se pričeli krhati, ko je FIAT preko finančne družbe Gemina kupil dnevnik »Corriere della sera«, ki je od takrat kazal manj »pozornosti« do Craxija ter do njegove stranke. Socialisti te kupčije niso mogli na noben način »prebaviti« ter pričeli ostro politično in parlamentarno kampanjo proti Agnellijevemu prodoru med javna občila.

Tedajni podtajnik pri predsedstvu vlade, Craxijev »delfin« Amato si je prizadeval in končno dosegel, da so v zakon o založništvu vključili tudi člen, ki prepoveduje monopole v tem sektorju. Poteza je bila očitno namenjena proti Agnelliju ter njegovim razvejanim finančnim družbam, ki danes neposred-

no ali posredno nadzorujejo več kot polovico vsedrjavne časopisne naklade. Socialisti so nato ostro nastopili proti kupčiji »FIAT-Alfa Romeo« ter očitali predsedniku IRI, demokristjanu Prodiu, da razprodaja javno avtomobilsko industrijo. Končno pa so polemike izbruhnile tudi po junijskih volitvah, prav sredi pogajanj za sestavo nove vlade, ko je Agnellij v očitni polemiki s PSI izjavil, da predstavlja obnovitev petstrankarske koalicije edino rešitev za izhod iz tedanje slepe ulice.

»Vojna« se je sedaj kot vidimo razširila tudi na specifične gospodarske tematike. Marisa Bellisario je ena redkih žensk, kateri je uspela kariera v zapletenem labirintu državnih in poldržavnih podjetij. Aktivno se ni nikoli sicer bavila s politiko, sama pa je večkrat priznala svoje socialistične simpatije.

Nova družba Telit, pravi velikan evropske in svetovne razsežnosti na področju telekomunikacij, je kot smo že omenili, sad sporazuma med IRI in turinskim kongresom. IRI nadzoruje 52 odst. delnic in ima torej pravico do imenovanja pooblaščenega upravitelja, ki pa mora uživati podporo manjšinskega partnerja.

Agnellijev veto Marisi Bellisario je sprožil val negativnih reakcij v sindikalnih in v političnih krogih. Sindikati polemično ugotavljajo, da je Agnellijeva poteza sad nebrzdanega prodora FIAT v vse gospodarske in finančne sektorje ter logična poteza nepremišljene politike predsednika IRI Romana Prodi. Posebno kritični so sindikalisti CGIL, ki so že ob ustanovitvi družbe Telit opozarjali na negativne učinke Agnellijevega prodora v pomembni in strateški sektor telekomunikacij. Kritike na račun IRI prihajajo tudi iz političnih vrst, polemike o tem pa močno razdvajajo Krščansko demokracijo. Prodi spada med ožje sodelavce tajnika De Mite, proti njemu so zato posebno ostro nastopili pripadniki tistih struj, ki nasprotujejo sekretarju. Kot vidimo je obračunavanje med Craxijem in Agnellijem dalo povod za popolnoma drugo obračunavanje, ki z afero Bellisario res nima nič skupnega.

SANDOR TENCE

Tudi pisatelji posegli v razpravo o amandmajih k jugoslovanski ustavi

LJUBLJANA — Društvo slovenskih pisateljev je predlagalo slovenski skupščini, da od zvezne vlade zahteva umik predlaganega osnutka amandmajev k ustavi SFRJ. Pisatelji menijo, da amandmaji težijo h krepitvi centralizma in etatizma na eni strani, na drugi pa ne zagotavljajo nujnih pogojev za razvoj politične in gospodarske demokracije.

V včerajšnji izjavi slovenski pisatelji opozarjajo, da so že prej izrazili bojazn, da bo slovensko politično vodstvo v strahu pred pripombami, da spodbujajo enotnost Jugoslavije, pristalo na dopolnila, ki bodo usodno okrnili državnost in suverenost slovenskega naroda. »Pisatelji opozarjajo tudi na neupoštevanje vseh ostalih stališč in predlogov, razen "uradnih", ki zahtevajo enakopravno obravnavo alternativnih predlogov, kot so neposredne volitve, pravice do stavk, neodvisnost sodstva.

Slovenski pisatelji pozivajo politično vodstvo še predvsem Socialistično zvezo in Skupščino SR Slovenije, da ne dajo soglasja k dopolnilom, ki bi temeljila na predloženem osnutku, kot tudi ne k predlogu predsedstva SFRJ, kajti kot trdijo, sam osnutek teži k spremembam jugoslovanske federacije. Ta nova usmeritev po njihovem mnenju izhaja iz amandmajev, ki predvidevajo koncentracijo organizacije in vodstva tako imenovanih velikih tehnoloških sistemov. Kot najbolj nesprejemljive značilnosti osnutka pisatelji navajajo težnje centralizmu, ki neizogibno vodijo tudi v unitarizem oziroma h ktnitvi suverenosti, državnosti in samostojnosti narodov, ki so se v federativno Jugoslavijo vključili prav zato, ker so upali, da bodo v takšni državi najlažje uresničili svoje zgodovinske težnje in zahteve. Pisatelje prav tako moti »dosledna redukcija posameznika na delavca in funkcijo političnega sistema«, kot tudi težnja k še večjemu administrativnemu vodenju gospodarstva. Med slabosti osnutka ne štejejo samo tisto, kar je predlagano, temveč tudi tisto, česar ni - odločnega koraka k demokratizaciji družbe. Če slovensko politično vodstvo zares skrbi prodor centralizma v Jugoslavijo, poudarjajo v izjavi Društva slovenskih pisateljev, potem naj skladno z veljavno ustavo Slovenija ne da soglasja k takšnim spremembam. Hkrati pa naj najodločnejše podpre zahteve za prave neposredne volitve in druge demokratične zahteve, kot so bile na primer v srbski in hrvaški skupščini za zdaj bolj odločno postavljene kot v slovenski.

V izjavi pisatelji tudi poudarjajo, da je slovensko politično vodstvo napravilo hudo napako in se obnašalo v nasprotju z interesi naroda, ko je spomladi v prvi fazi postopka, kljub izrecnim opozorilom znanstvenikov in javne tribune Društva pisateljev Slovenije dalo soglasje k predlogu predsedstva SFRJ v celoti, čeprav takrat to ni bilo nujno. Pri končnem predlogu ustavnih dopolnil bo mogoče le sprejeti ali zavrniti samo predlog v celoti. Zato je treba zdaj, ko se začneja javna razprava o osnutku dopolnil, toliko jasneje povedati, da so ta kot celota nesprejemljiva za Slovenijo in da bo morala republika predloge zavrniti.

Društvo pisateljev Slovenije predlaga takojšen sklic republiške konference SZDL in republiške skupščine, preko katerih bi v sedanji fazi izrazili voljo Slovenije, v končni fazi pa bi to storili preko referenduma. Pisatelji poudarjajo, da niso proti spremembam ustave SFRJ, menijo pa, da se je treba najprej dogovoriti o izhodiščih sprememb, koncepta federacije, v kateri sedaj živijo.

Gelli v bolnišnici

ŽENEVA — Velikega mojstra tajne prostozidarske lože P2 so včeraj ob zori premestili iz zapora Champ Dollon v ženevsko kantonalno bolnišnico, kjer ne izključujejo možnosti kirurškega posega. Proti jutru se je namreč njegovo zdravstveno stanje nenadoma poslabšalo. Gelli je v preteklosti preživel srčno kap, težave ima z malim krvnim obtokom, včeraj pa je baje doživel napad angine pectoris. Velikemu mojstru je torej uspelo doseči svoj cilj. Še več, včeraj je ženevska Chambre d'accusation odredila, da se za tri mesece podaljša Gellijev preventivni pripor. S takojšnjo ekstradicijo, za katero se je predvčeršnjim zavzel ženevski kantonalni svet, ne bo nič. Gellijevi odvnetiki so to vmešavanje politične oblasti včeraj spretno izrabili. Poseg so ocenili kot škandal, ki je v sramoto Švici. Politiki bi se radi znebili Gellija pred jesenskimi volitvami. Po njihovem mnenju v Švici z lahkoto zbežiš iz zapora, težje poravnas svoj dolg do pravice.

Vsekakor lahko ugotovimo, da bo imel veliki mojster sedaj časa na pretek, da bo iz kantonalne bolnišnice ali pa iz zapora Champ Dollon predel svoje niti in ponovno poskušal zmešati štrene. Že sinoči so agencijske vesti navajale, da se je njegovo zdravstveno stanje bistveno izboljšalo.

Senat zavrnil dekret o podražitvi bencina

RIM — Senat je zavrnil sinoči s samimi šestimi glasovi vladni dekret o »nujnih davčnih ukrepih za uravnoteženje konjunktura«, s katerim so pred kratkim podražili bencin (na 1.350 lir za liter) in druge naftne proizvode. Skupščina je bila mnenja, da je odlok protiustaven, se pravi, da ni v skladu s členom štev. 77 ustave, ki nalaga določene pogoje za to, da je nek vladni ukrep res nujen.

Senatorji strank, ki sestavljajo vladno koalicijo, zatrjujejo, da je šlo za »incident«, in to tehnično, ne pa politične narave. Dekret so zavrnili z 51 glasovi proti 45, a število senatorjev ni bilo sklepčno, saj jih mora biti navzoča polovica plus eden, nihče pa ni zahteval preveritve sklepčnosti, niti ne novega, tajnega glasovanja. Zavrnitvi odloka je botrovalo mimo »pozabljivosti« menda še dejstvo, da so bili prisotni skoraj vsi misovski senatorji, ki so glasovali seveda proti dekretu. Demokristjan Berlanda je napovedal, da bo vlada predložila v najkrajšem še en takšen odlok, Cavazzuti (neodvisna levica) pa je pribil: »Nikjer ni rečeno, da ga že ni.«

Zvezni proračun narašča

BEOGRAD - Povečanje zveznega proračuna je neizbežno, so ugotovili delegati v odboru Zveznega zbora skupščine Jugoslavije. Če se bo proračun povečal na 3044 milijard dinarjev, kot predlaga ZIS, bo odločil odbor zbora republik in pokrajin za finance.

Zaradi takšne delitve odločanja o proračunu, ki je predmet neprestane (a brez uspeha) kritike, se delegati v odboru za proračun niso mogli sporazumeti o predloženem razporedu povečanja proračuna, temveč so ostali pri načelnih ugotovitvah. Ugotovili so na primer, da nekateri proračunski porabniki zahtevajo trikrat več denarja, kot so jim ga odmerili oziroma, da se zatekajo k preizkušnemu receptu: zahtevajo kar največ, da bi čim več tudi dobili.

Predstavnik ZIS Savo Marković je obrazložil predlog, da naj se proračun, ki znaša 1963,6 milijarde, poveča za 55 odstotkov ali za tisoč milijard dinarjev in poudaril, da je rast sicer za približno 200 milijard dinarjev manjša kot predpisujejo predpisi.(dd)

Sedanji način odplačevanja dolgov je za Jugoslavijo nesprejemljivo breme

BEOGRAD — »Za naše zunanje finančne konsolidacije nedvomno obstaja velik interes upnikov, ko gre za jugoslovanske dolgove je postalo jasno, da smo se znašli v obdobju, v katerem je po prejšnjem dogovoru o refinanciranju prišlo do koncentracije odplačila glavnice. Srednjeročni in dolgoročni dolg je konec lanskega leta znašal 18 milijard 300 milijonov dolarjev, v tem in naslednjih štirih letih pa zapade v plačilo kar 68,3 odstotka glavnice, kar je nesprejemljivo in veliko breme ne samo po naši, temveč tudi po oceni objektivnih posojilodajalcev s katerimi smo že imeli stike in s katerimi bomo v prihodnjih mesecih podrobno preučili to problematiko.« To je v intervjuju za Tanjug pred bližnjim zasedanjem skupščine mednarodnega denarnega sklada povedal zvezni sekretar za finance Svetozar Rikanović.

Tuji upniki vsekakor nimajo interese, da bi jugoslovansko gospodarstvo v naslednjih letih samo redno servisiralo dolgove, temveč tudi, da se razvoj ne usposablja v širše poslovno sodelovanje z njim, je nadaljeval Rikanović. Pri tem sta jasna dva vidika konsolidacije jugoslovanskega zunanjega dolga. Prvi je likvidnost. Namreč, ne bi se smelo zgoditi, da tudi poleg visoke rasti konvertibilnega izvoza, kot je primer letos, ne moremo zadovoljiti osnovnih deviznih potreb za zdravila, surovine, repromaterial in podobno. Drugi vidik je finančna konsolidacija zunanjega

dolga za razvoj. To pomeni, da je treba zagotoviti takšno dinamiko odplačil, ki bo Jugoslavijo omogočala, da del rasti družbenega proizvoda koristi v razvojne namene, ne pa, da gre v celoti za pokritje dospelih obvez. Pri tem pričakujemo vsekakor razumevanje, še toliko bolj, ker do zdaj naših obveznosti nismo zapostavljali.

Rikanović se je dotaknil tudi afere Agrokomerc, za katero je dejal, da ni pretresla le jugoslovanske javnosti in temeljev finančnega sistema, temveč tudi neugodno odjeknila v svetu. Na vprašanje, kaj bo dejal poslovnim ljudem v Washingtonu glede tega primera pa je odgovoril kratko in sicer, da bo ponovil tisto, kar je povedal v skupščini Jugoslavije skupaj s pripravljenjem, da je dobro za Jugoslavijo, da je takšno nezakonitost odkrila ter da je z ZIS in ostalimi zveznimi in republiški organi izkazana pripravljenost, da se razkrinka tudi zadnja nezakonita »tiskarna« denarja oziroma nadomestnega denarja ter za vedno zapre. Afera Agrokomerc je zagotovo zmanjšala jugoslovanski ugled v svetu, toda konstruktiven odnos v zvezi z njo s strani ustanov in tiska, mora po Rikanovićevih besedah vrniti ugled Jugoslavije v svetu in ga dvigniti na višjo raven kot prej. Kršitev zakonov in afer je po svetu dovolj. Toda to ni merilo moči sistema in položaja v neki državi, kajti pomembnejše je, kakšen odnos ima družba do teh kršitev, je kategoričen Rikanović.

Zvezni sekretar za finance se je v omenjenem intervjuju dotaknil tudi položaja dinarja in dejal, da so zdaj vzpostavljeni pogoji, da se na normalen način uvedejo in uporabijo realno pozitivne obrestne mere, vendar ne prek kreiranih modelov, temveč ponudbe in povpraševanja na tržišču. S spremembami zakona o bančnem in kreditnem sistemu naj bi prepovedali samoupravno sporazumevanje bank o višini obresti na dinarske depozite, kar naj bi pozitivno odjeknilo pri sedanjih in bodočih varčevalcih. To velja za vse varčevalce, dinarske in devizne. In kar se deviznega varčevanja tiče, je Rikanović poudaril, da ta ni samo trenutna temveč trajna potreba družbe. Zato so lahko Jugoslovani na začasnem delu v tujini in domači devizni varčevalci mirni, ko gre za njihove devizne vloge, kajti prej omenjeni interes družbe ostaja nespremenjen. Kar se z mano menja, to je indolentno odnos občin mest in poslovnih bank, ki morajo biti znatno aktivnejši pri zagotavljanju pogojev, da varčevalci, še posebej po vrnitvi z časnege dela v tujini, lahko brez težav dobijo pripravljen lokacije za gradnjo stanovanj in poslovnih prostorov, ter da z lahkoto pridejo do dovoljenj za delo v drobnem gospodarstvu, da lahko s privarčevanimi devizami nabavijo doma ali uvozijo nujen gospodarski inventar, opremo in podobno, je dejal Rikanović. (dd)

Zaskrbljenost CGIL glede smernic finančnega zakona

OGLEJ — Glavni svet CGIL, ki se je včeraj dopoldne sestal v sejni dvorani oglejske občine, je izrazil zmeren optimizem glede poteka pogajanj med vlado in sindikati o vseh tistih vprašanih, ki so povezana s finančnim zakonom. Pozitivno je ocenil dosegene rezultate glede davčnih razbremenitev IRPEF in povišanja družinskih doklad, kot tudi glede ukinutve ticketov na razne analize.

Večje zaskrbljenosti pa so bile izražene v zvezi z drugimi vprašanji, ki se nanašajo na gospodarsko politiko finančnega zakona. Povišanje cene denarja bi penaliziralo našo deželo — je bilo rečeno — in prizadelo njen razvoj in zaposlitve. To tudi zaradi tega, ker je FJK med tistimi deželami, ki so najpočasneje uvedle razne inovacije in razvile industrijski sektor zaradi že zgodovinske nezmoglosti izkoriščanja finančnih sredstev, ki bi skupno s povišanjem cene denarja (do katerega bi lahko prišlo tudi zaradi obdavčitve aktivnih interesov) prineslo še večjo škodo, kot se sedaj beleži.

Glavni svet CGIL je izrazil tudi veliko zaskrbljenost glede klestenja finančnih izdatkov zdravstvenega in skrbstvenega sektorja, kar bi v veliki meri prizadelo prav Furlanijo-Juljsko krajino, v kateri živi zelo velik odstotek starejših oseb.

Po drugi strani pa je bila potrjena nujnost — kot so se deželni parlamentarci že obvezali s sindikati — da se v finančni zakon vključijo finančna sredstva in s tem priznanje, da je Furlanija-Juljska krajina obmejna dežela Evropske gospodarske skupnosti. To bi lahko bil pomemben instrument — je bilo poudarjeno — za razvoj dežele.

Adriano Biasutti poročal o izvršilnih normah deželnega statuta

TRST — Včeraj se je sestala posebna deželna svetovalska komisija, ki je zadolžena za poglobitev deželnega statuta, na kateri je predsednik odbora Adriano Biasutti poročal o postopku za dokončno odobritev normativov o izvajanju statuta avtonomije, ki ga je osrednja vlada že odobrila in je sedaj v razpravi pri računskem dvoru v Rimu.

Seja je služila tudi za točno določitev možnosti in meja delovanja same komisije, ki nima zakonodajnih pristojnosti, ampak le pogloblja vprašanja, ki so povezana z izvajanjem statuta o avtonomiji in išče predloge za možne spremembe.

Pred poročilom predsednika Biasuttija se je razvila širša razprava, v katero so posegli svetovalci Zanfagnini (PSI), Bratina (KPI), Gambassini (LpT), Carpenedo (KD), De Agostini (MF), Tarondo (KPI), Giuricin (Mešana skupina — Il melone) in predsednik komisije Vigini (KD).

Predsednik deželnega odbora Biasutti je nato orisal trenutno stanje v zvezi z izvršilnimi normami statuta, ki jih je ministrski svet odobril decembra lani. Gre za norme, ki bodo omogočile Furlaniji-Juljski krajini, da bo zapolnila vrzel med deželami z rednim in posebnim statutom, ki se je pojavila na osnovi odloka predsednika republike iz leta 1977, po katerem so prve imele določene pristojnosti, Furlanija-Juljska krajina pa ne prav zaradi pomanjkanja izvršilnih norm.

Omenjene norme sedaj proučuje —kot rečeno— računski dvor; po predvidevanjih bodo odprle pot širši avtonomiji Dežele v različnih sektorjih, kar bo gotovo predmet obširne razprave v okviru reševanja raznih odprtih vprašanj.

Deželni svet FJK včeraj odobril predlog o zaščiti kulture Romov

TRST — Deželni svet Furlanije-Juljske krajine je dobesn del včerajšnje seje posvetil vprašanju zaščite identitete Romov.

Z ukrepom —bil je sprejet s široko večino glasov, saj so se vzdržali le misovci— se skuša zadostiti trem osnovnim potrebam teh nomadov. Najprej jim je treba zagotoviti podporo, saj je še veliko Romov, ki so emarginirani, večkrat tudi po svoji krivdi. Te podpore je treba nadalje organizirano usmeriti predvsem v zdravstvenem in socialnem sektorju. Končno je treba Romom omogočiti, da se lahko vključijo v vsakdanje življenje, da se lahko usposobijo v določenih, njim tradicionalnih poklicih, da se pač ohrani tradicija njihove kulture.

Besedilo, o katerem je včeraj razpravljala deželni svet FJK, je sinteza štirih zakonskih osnutkov, ki so jih predložile svetovalske skupine Furlanskega gibanja, KPI, KD in PSI.

Razpravo je odprl misovec Morelli, ki je vzdržanje svoje skupine utemeljil s tem, da je zakonski ukrep »preobsežen« za tako majhno skupnost, ki po njegovem šteje le 800 pripadnikov. Njegov glas pa je ostal osamljen, saj so se vsi ostali svetovalci izrekli za in prepričano podprli zakonski osnutek. Njegovo vsebino in važnost je najprej podčrtal predsednik komisije za kulturo Štoka (SSK), v razpravi pa so mu sledili še svetovalci Cavallo (DP), De Agostini (MF),

Zanfagnini (PSI), Gambassini (LpT) — po njegovih besedah jih je v tržaški pokrajini okrog sto, od katerih je 41 mladoletnikov (22 jih je šoloobveznih) in samo štirje, ki imajo več kot 65 let, kar dokazuje, da je njihova življenjska doba sorazmeroma kratka —, Iskra (KPI) — ta ukrep v korist Romov po njegovih besedah še posebej kvalificira našo deželo — in Persello (KD).

Razprava se je zaključila z replikama poročevalcev Florama (KD) in odbornika Bombena (KD), nakar je deželni svet — kot že rečeno — s široko večino glasov odobril omenjeni zakonski osnutek o zaščiti kulture Romov.

Zatem je deželni svet z glasovi večine (proti so glasovali KPI, DP, MF in MSI, vzdržala pa se je LpT) odobril zakonski osnutek, ki spreminja in refinansira deželne zakone v sektorju javnih del, ki ga je osrednja vlada zavrnila s nekaterimi pripombami.

Na začetku zasedanja je podpredsednik deželne vlade in odbornik za industrijo Carbone odgovoril na nekatera vprašanja o stanju žavelske čistilnice Aquila, o bivših podjetjih družbe IRI SAFOG in OMG iz Gorice, o prepovedi lova bele ribe za proizvodnjo ribje moke in o preureditvenem proizvodnem načrtu podjetja Laminati — Lisert iz Tržica. Na vrsto drugih vprašanj sta odgovorila tudi odbornika Bomben in Antonini.

KGS s samostojno stojnico na sejmu »Quota 600« v Parmi

TRST — Kraška gorska skupnost bo sodelovala s samostojno stojnico na četrtem sejmu Salone della Montagna »Quota 600«, ki ga bodo danes odprli —sejem se bo končal v nedeljo— na razstavišču v Parmi v organizaciji krajevnih avtonomnih sejemskih ustanov in pod pokroviteljstvom ministrstva za koordinacijo komunitarnih politik in EGS, vsedržavne zveze občin in gorskih skupnosti, zveze italijanskih pokrajin in italijanskega združenja sveta občin in evropskih dežel.

KGS se je odločila za sodelovanje na sejmu, na katerem je prisotnih tudi sedem ostalih gorskih skupnosti iz naše dežele, da bi izven svojih meja predstavila in valorizirala gospodarsko stvarnost, ter ambientalne, turistične in kul-

turne zanimivosti tržaškega in goriškega Krasa in njegove vloge v širšem prostoru, kjer leži.

V samostojni stojnici KGS so razstavljeni tipični krajevni kmetijski proizvodi, med katerimi vino teran in sir Tabor in obrtniški izdelki (med katerimi izstopajo izdelki iz marmorja in lesa); KGS bo nadalje predstavila turistično ponudbo kraškega teritorija s svojimi ambientalnimi, zgodovinskimi, gospodarskimi in družbeno-kulturnimi vrednotami, ki jih to področje lahko nudi.

Za sodelovanje na tem sejmu se je Kraška gorska skupnost okoristila sodelovanja obrtniških in kmetijskih organizacij, turističnih ustanov iz Trsta in Gradišča ter tržaške Trgovinske zbornice.

Alpe-Jadran: seja komisije za zaščito pred katastrofami

TRST — Delovna skupina za zaščito pred katastrofami, ki deluje v okviru delovne skupnosti Alpe — Jadran in kateri trenutno predseduje dežela Furlanija — Juljska krajina, se je včeraj sestala v kongresnem centru na Pomorski postaji v Trstu.

Med sestankom, ki je tretji po vrsti, so preverili pogoje za sodelovanje med deželami, ki so članice delovne skupnosti, glede vzajemne pomoči v primerih izjemnih naravnih katastrof in glede tega sodelovanja za preprečevanje in zmanjševanje nevarnosti na teritoriju.

Postavljene so bile nadalje osnove za vskladitev posameznih intervencijskih struktur v vidiku ustanovitve enotnega operativnega centra za celotno delovno skupnost. Ta načrt bo možno uresničiti samo po ustanovitvi operativnih centrov za civilno zaščito v posameznih deželah članicah. S tem v zvezi so bili prisotni seznanjeni z nameri deželne uprave Furlanije — Juljske krajine, ki misli odpreti koordinacijski operativni center v Palmanovi. Odprla ga bo na osnovi deželnega zakona št. 64 iz leta 1986.

Predstavniki Lombardije, ki jo je pred nedavnim hudo prizadela velika naravna neizgoda, je na sestanku poročal o poteku in koordiniranju raznih akcij v tej katastrofi v Valtellini.

Na osnovi izkušenj in izvajanj predstavnika Lombardije je bilo na sestanku nadalje govora o načrtu za koordiniranje struktur za gorsko reševanje; razpravo o tem vprašanju bo delovna skupina nadaljevala potem ko bodo tudi ostale dežele predstavile in orisale svoje načrte.

Na včerajšnjem delovnem sestanku je bilo nadalje govora še o enem važnem vprašanju in sicer o problemu prevažanja škodljivih in nevarnih snovi; predstavljena je bila sinteza veljavnih normativov, ki je pokazala, kako je to vprašanje vedno važnejše, saj se promet tovrstnih snovi stalno veča.

Člani delovne skupine so se s tem v zvezi dogovorili za vrsto sestankov s predstavniki določenih operativnih organizacij, ki delujejo v raznih deželah (Rdeči križ, gasilci, itd.) za boljše medsebojno spoznanje in za izdelavo skupnih organizacijskih načrtov.

Ob razpravi v poslanski zbornici in senatu Člen 269 kazenskega zakonika in Heimatbund

RIM — Sporni člen 269 kazenskega zakonika, ki kaznuje protidržavno dejavnost v tujini (uvedel ga je Mussolini proti antifašizmu, ki so se zatekli v tujino), je v teh dneh spet v središču pozornosti javnega mnenja. Zaslugo za to nosi predvsem bivši pravosodni minister, demokristjan Rognoni, ki je maja letos nepričakovano pooblastil boccenske sodnike, da uvedejo sodni postopek proti voditeljem južnotirolske Heimatbunde; pristaši Domovinske lige so, kot znano, obtoženi, da so lani na Dunaju blatili italijansko državo ter ji na javni manifestaciji glasno očitali, da zatira nemško skupnost v boccenski pokrajini. Pravosodno ministrstvo je v zadnjih dvajsetih letih le nekajkrat poseglo za izvajanje tega člena in to vedno proti južnotirolskim skrajnežem, ki so delovali v Avstriji in Nemčiji. Več posegov pa je opravilo v prvih povojnih letih, v obdobju hladne vojne, večinoma proti komunističnim aktivistom, ki so iz tujine (večkrat po valovih Radia Prage) obtoževali takratne vlade, da kratio demokracije svobodo.

Nekateri dogodki, ki so povezani s tem členom, pa spadajo v čisto navadno kroniko. Zanimiv je s tem v zvezi dogodek, katerega protagonist je bil sredi petdesetih let trgovec iz Špetra Slovenov, ki je na zagrebškem velesejmu izgubil dokumente in denar. Nekaj ur kasneje mu je poštejni najditelj vrnil vse izgubljeno (ali ukradeno), trgovec pa je nekemu zagrebškemu časopisu izjavil, da se kaj takega v Italiji ne bi zgodilo, pri čemer je dodal nekatere ostre pripombe na račun rimske vlade in italijanskega naroda. Neki goriški sodnik je hotel kazensko postopati proti njemu, minister pa na srečo ni bil tega mnenja ter je zadevo trezno arhiviral. Člen 269, ki je po mnenju mnogih pravnikov v kričnem nasprotju z ustavnimi načeli, je vseeno ostal v kazenski zakonodaji, podobno kot sicer mnogi temeljni čle-

ni fašističnega kazenskega prava, ki ga je izdelal takratni pravosodni minister Rocco. Parlament ga je skušal večkrat revidirati, zaradi tega ali onega razloga pa mu, žal, še ni uspelo.

Sodni postopek proti voditeljem Heimatbunda, ki jim je sodišče sicer takoj odredilo začasno svobodo, je pred kratkim odjeknil tudi v poslanski zbornici in v senatu. Pravosodni minister Vassalli (PSI) je v vidni zadregi formalno zagovarjal potezo takratnega ministra Rognonija, dal pa je jasno razumeti, da sam gotovo ne bi nikoli podpisal pooblastila boccenskim sodnikom. Rognonijevo odločitev so nedvomno pogojevali politični vzroki, vezani na položaj na Južnem Tirolskem, morda v prepričanju, da država ne more v nedogled prenašati »provokacij« Domovinske lige, ki se, kot znano, zavzema za ustanovitev neodvisne južnotirolske državne enote. Država je hotela s tem aktom torej očitno »pokazati zobe«, s tem pa je samo zaostriila itak že zelo napeto vzdušje južno od Brenerja ter med drugim dala povod za ostro diplomatsko izjavo dunajske vlade.

Potezo bivšega ministra Rognonija in boccenskih sodnikov so obsodile vse stranke, z izjemo fašistov, ki se v Bocnu (podobno kot v Trstu in v naši deželi) postavljajo kot demagoški zaščitniki »italijanstva« teh obmejnih področij. Demoproletarci, radikalc, komunisti in zeleni, katerim so se pridružili še predstavniki Južnotirolske ljudske stranke (SVP), so med debato v senatu in v poslanski zbornici opozorili, da pomeni postopek proti Heimatbundu grob poskus omejevanja svobode in izražanja mišljenja. Najbolj ostri so bili parlamentarci SVP, komunisti pa so očitali vladi, da podcenjuje oživljanje terorizma na Južnem Tirolskem, ki postavlja v resno nevarnost sožitje med tam živečimi narodi.

SANDOR TENCE

Medved se je zopet pojavil na Trbiškem

VIDEM — Po dolгих letih odsotnosti se je črni medved ponovno pojavil v Furlaniji-Juljski krajini, točneje na Trbiškem.

To je sporočil direktor krajevnega lovskega revirja Mario Tosoni.

Tosoni in predsednik trbiške sekcije Federaccia Goffredo Grassani sta takoj vzpostavila stik z italijansko zvezo lovcev alpskih predelov (UNCZA), ki je zagotovila svojo popolno podporo za izvajanje takime-novanega »načrta medveda«, ki predvideva, da je treba medveda zaščititi in pripomoči, da se tudi ohrani. Trbiška organizacija se je tudi povezala s sorodnimi ustanovami preko meje, da bi preprečila —kot se je zgodilo v preteklosti— ulov tega sesalca v Avstriji in Jugoslaviji.

Člani lovskega revirja s Trbiža so tudi ustanovili poseben denarni sklad za povračilo škode, ki bi jo medved lahko povzročil v tistih krajih. Zadnje primerke črnega medveda so v Furlaniji videli leta 1911.

DANIELLE STEEL

69.

Njena družina

Prevedla Irena Trenc-Frelj

To je bila idealna rešitev in Ward je bil nadvse zadovoljen z razvojem stvari, čeprav je bil na tistem prepričan, da jima je uspelo samo zaradi Faye. To je dopovedoval sam sebi in nekoč je isto omenil tudi Faye, vendar se je ona divje razburila in ga obtožila, da se ne ceni dovolj. Kar je bilo seveda res. Faye je bila od nekdanj večja zvezda, večji gospodar položaja. Od nekdanj je poznala vse v filmski industriji, ti pa so jo spoštovali, čeprav so zdaj spoštovali tudi njega, pa naj si je to priznal ali ne. Faye si je samo želela, da bi to že končno spredel. Težko ga je bilo prepričati, da je zdaj pomemben, ker ni bil nikoli dovolj samozavesten. Po drugi strani pa je bila tudi ta deška naivnost, ki jo je obdržal do zrele dobe, del njegove očarljivosti in mu je še vedno dajala videz in ljubkost mladosti.

Njun avto, črni cadillac z zločljivo streho, ki sta ga imela zadnji dve leti, je stal na parkirišču. Doma sta imela še velik karavan za izlete z družino. Faye pa se je vozila z majhnim, steklenično zelenim jaguarjem, ki ji je bil močno pri srcu. Toda še tako se jima je vedno zdelo, da jima

primanjkuje avtomobilov. Odkar sta Lionel in Greg dobila vozniško dovoljenje, sta se stalno prepirala za karavan; to vojno stanje naj bi se — Lionel še ni vedel — spremenilo to popoldne. Kot skupno darilo za maturo in rojstni dan naj bi dobil enega izmed malih mustangov, ki so se pred kratkim pojavili na tržišču. Bil je živo rdeč avto z belimi stranicami in rdeče prevlečinimi sedeži. Ko sta ga z Wardom prejšnji večer dvignila pri trgovcu in ga skrivaj pripeljela v sosedovo garažo, je bila Faye še bolj razburjena kot Ward. Zdaj sta komaj čakala, da ga bosta popoldne predala fantu; v načrtu sta imela najprej družinsko kosilo v Polo Lounge, zvečer pa zabavo doma.

»Se ti ne zdi neverjetno?« Peljala sta se domov in Faye se je zasanjano nasmehnila Wardu. »Dopolnil bo osemnajst let... maturiral bo... zdi se mi, kot da bi bilo včeraj, ko je bil še čisto majhno otroče in se je učil hoditi.« Njene besede so pričarale podobe nekdanjih dni, tako da je tudi Ward zamišljeno umolknil. Vse to se je bilo spremenilo pred dvajsetimi leti in še zdaj se je včasih razžalostil, ko je pomislil na to. Takratno življenje je bilo tako lepo, toda takšno je bilo tudi zdajšnje, tako da se mu prejšnje že ni več zdelo resnično. Tisto je bil izgubljeni svet. Pokukal je k Faye.

»Ti se nisi niti malo spremenila od takrat, veš.« Odobravajoče se ji je nasmehnil. Še vedno je bila lepa, njeni lasje so bili še skoraj iste breskove barve, sive lase pa si je barvala, da jih ni bilo opaziti. Kljub štiriinštirideset letom je imela še vedno dobro postavbo, čisto in gladko kožo, v njenih smaragdnih očeh pa so se še vedno prižigale iskricice. Ward je bil videti precej starejši od nje, predvsem zaradi belih las. Njegovi plavi lasje so zgodaj osiveli, vendar

mu je belina lepo pristajala. Bila je v ostrem nasprotju z mladostnim obrazom in Faye je dostikrat pomislila, da ji je takšen bolj všeč. Videti je bil zrelejši. Nagnila se je k njemu in ga poljubila na vrat.

»Čudovito lažeš, ljubi moj. Vem, da sem vsako leto videti starejša, toda ti si še vedno sijajen, veš.«

V zadregi se je zahihital in jo potegnil k sebi. »Veš, da boš prav srčkana čez trideset let? Ključnčala se bova med vožnjo... se morda ustavila ob poti... si privoščila malo hitrega seksa na zadnjem sedežu...« Ob tej zamisli se je morala zasmejati, on pa je moral znova občudovati, njen dolgi ljubki brat, ki je presenetljivo še braz najmanjše gubice. Velikokrat je pomislil, da bi bila morala ostati igralka. Še vedno bi bila lepa, vrhu tega pa je vedela neznansko veliko o filmski umetnosti. Tega se je spomnil vsakokrat, ko jo je videl režirati, pri tem je bila prav tako prekleto sposobna. Pravzaprav je bilo zelo malo stvari, ki jih Faye Thyayer ni znala. To ga je nekoč motilo, zdaj pa je bil tem bolj ponosen nanjo. Bila je pač ena izmed tistih srečnih oseb, ki so sposobne več stvari. Nenavadno je bilo, da je bil tudi sam tak, čeprav tega ni priznal in se je pogosto spričkal, če mu je Faye to omenila. V njem ni bilo samozavesti, ki jo je imela Faye, še celo zdaj ne, niti poleta niti gotovosti, ki je gnala njo, da se je lotila česarkoli v prepričanju, da bo uspela.

Knjiga je izšla pri Založništvu tržaškega tiska in je na razpolago v Tržaški knjigarni

Stare težave ob začetku novega šolskega leta

Na naših osnovnih šolah čedalje hujši problem novih in ustreznih učbenikov

Pred dnevi smo ob priložnosti začetka novega šolskega leta obiskali nekatere osnovne šole na Tržaškem. Prisotnovali smo prijetnemu živčavu otrok in se z njimi pogovorili o začetku šole. Med pogovorom z učiteljicami pa je prišel do izraza pereč problem pomanjkanja ali zastarelosti šolskih učbenikov in beril. Učbenik za 3., 4. in 5. razred (Okno v svet) je pošel že pred tremi leti, tako da si morejo letos šolarji to knjigo izposoditi, ko je zamenjala že tri lastnike. Prav tako so pošle čitanke za 2. razred, primanjkuje čitank za 5. razred, že prihodnje leto pa ne bo več Čebelice, berila za 1. razred osnovne šole. Slovenskih beril za 3. razred je na zalogi dovolj, saj so jo ponatisnili prejšnje leto. Letos pa je v prvih razredih v veljavi nov učni načrt in večina obstoječih knjig ne odgovarja novim programom.

O vsem tem smo se pogovorili z ravnateljico v Doberdobi in Nabrežini g. Natašo Paulin, ki nam je obrazložila potrebe in zahteve novega učnega programa in nakazala vsebino novih učbenikov ter rešitve iz te zagate.

Stanje se zaostrejuje iz leta v leto, nam je povedala. Problemov pa ne moremo zadovoljivo rešiti s ponatisom že obstoječih knjig. Italijanski knjižni trg je na nove učne načrte pripravljen, sami pa za njim zaostajamo. Učbenike in berila iz Slovenije bi morali prilagoditi našim zahtevam in potrebam. Najbolj pa bi nam ustrezale knjige (to bi bila tudi najboljše rešitev), ki bi jih sestavili sami.

Po novem učnem načrtu bi morali v učbenike prvih razredov, ki naj bi

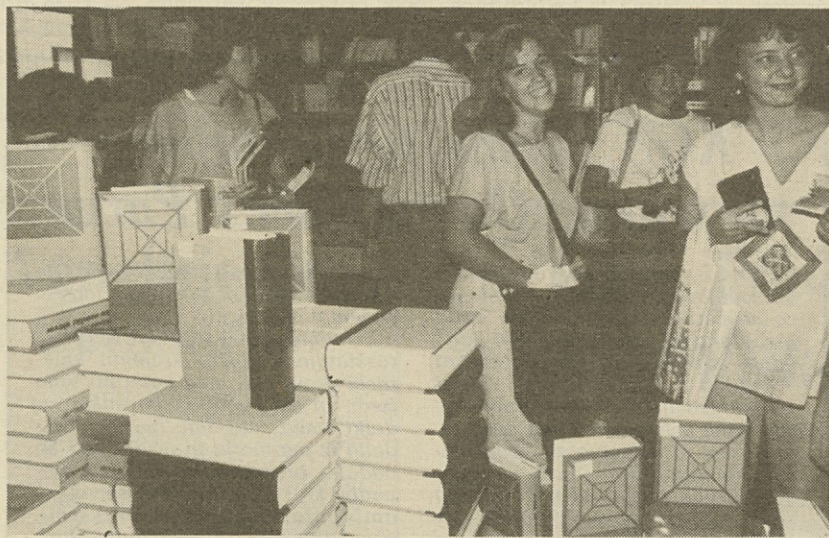
vsebovali tudi značilnosti delovnega zvezka, vnesti osnovne pojme zemljepisa, prirotopisa in zgodovine. Knjiga pa bi morala otroke privajati k osvajanju nekaterih novih pojmov. Nov matematični učbenik za prvi razred iz Slovenije pa, v primerjavi z našim učnim načrtom, vsebuje premalo logike in v njem ni teorije o množicah.

Šolarji višjih razredov bi morali imeti za vsak predmet dodatne delovne zvezke. Pri tem je treba upoštevati, da se antropološki predmeti delijo na zgodovino, zemljepis in socialne vede,

h katerim je treba, poleg morale ali vzgoje, dodati na primer pojme ekologije.

Ravnatelji in učiteljski zbori so sklenili, da bodo nastale probleme skušali razrešiti že letos. To pa ni kar tako, saj so učitelji zaposleni s poučevanjem in si bremenja, da bi sestavili sami nove učbenike, ne morejo prevzeti z lahkoto. Pri sestavi učbenikov in beril bi morali našim učiteljem priskočiti na pomoč strokovnjaki iz Slovenije, saj predstavlja to sodelovanje edino realno možno rešitev.

IVANA VENIER

Kot običajno, vlada v prvih dneh pouka v Tržaški knjigarni pravi vrvež mladih nakupovalcev šolskih knjig

Za sodobno slovensko šolo

Že delegirani dekreti iz leta 1974 so uvedli možnost eksperimentiranja na vseh vrstah šol kot izraz didaktične avtonomije docentov. To se lahko izraža v metodološko-didaktičnem prenavljanju programov (po členu 2), za kar so pristojni učiteljski oziroma profesorski zbori ter šolski sveti, ki delujejo znotraj šole. Eksperimentiranje po 3. členu dovoljuje širše prenavljanje struktur in predpisov in se izvaja tako na osnovni državnih programov kot na predlog učiteljev in šolskih svetov. Za to je pot daljša. Končno mnenje o predloženem načrtu mora izreči prosvetno ministrstvo v Rimu.

Doslej so se naše šole malo posluževale teh možnosti: prenovljeni programi prirodoslovnih ved na liceju Prešeren, pouk informatike razširjen na vse sekcije na zavodu Štefan.

V danih razmerah je danes za nas eksperimentiranje nujna obveznost in nam edina dake možnost, da prenovimo našo šolo in jo kvalitetno dvignemo.

V prejšnji zakonodajni dobi so bili pripravljeni, čeprav še ne odobreni, enotni programi za prvo dveletje višjih srednjih šol. Zadnja leta je namreč v razpravi predlog za podaljšanje šoloobveznosti do 16. leta. Kaže, da novi prosvetni minister Galloni podpira ta predlog in upati je, da bo odločitev kmalu padla. V ta okvir spada tudi načrt za informatiko.

Z letošnjim šolskim letom uvaža okoli tisoč višjih srednjih šol po Italiji ministrski načrt za informatiko za prvo dveletje višjih srednjih šol, t. j. metodologijo matematike in informatike ter fizike. V Trstu sta bila za to izbrana italijanski klasični licej Dante in slovenski znanstveni licej Prešeren, ki sta izpolnjevala vse potrebne pogoje. Naš licej je tako prišel do trinajstih računalnikov, na katerih se bodo učili vsi štirje prvi razredi. Po načrtu prosvetnega ministrstva bo v nekaj letih ta program uveden v vse višje srednje šole.

Za nas, ki živimo na prepihu med slovanskim, latinskim in germanskim svetom, v času, ko je gospodarska skupnost Alpe - Jadran v polnem razmahu, je važno, da potenciramo poučevanje tujih jezikov na vseh vrstah šol, in razvijemo tudi lingvistično smer, ki odpira mladim nove možnosti zaposlitve.

Z veliko težavo in zamudo smo si priborili pred manj kot desetletjem avtonomno strokovno šolo, iz katere se je razvil poklicni zavod za tehnike mehanike, elektronske in kemijske industrije. Še zlasti letošnji vpisi, po katerih ni dijakov za 1. razred kemijske sekcije, so pokazali, da ta ne odgovarja današnjim potrebam v Trstu in ne zanimanju dijakov. Profesorji se od poletja sem stalno sestajajo in pripravljajo načrt za njeno radikalno preoblikovanje bodisi glede na možnosti dela v Trstu bodisi glede na naravoslovno in kemijsko izobrazbo mladine.

Prav tako so se spravili na delo profesorji učiteljskega šolskega centra. Na Tržaškem imamo 150 stalnih učiteljev v razredu in približno sto supletk v čakanju na delo na šoli. Na osnovi določil za eksperimentiranje šola lahko postane petletna in spremeni programe v luči novih učnih načrtov za osnovno šolo.

Vzgojiteljska šola dekletom ne nudi niti diplome višje srednje šole, profesorjem na tej šoli pa ne možnosti staleža. V razpravi na šoli je njena preusmeritev in podaljšanje šolanja na pet let tako, da bi usposobila diplomirane za razna dela na socialnem polju, za katera nimamo specializiranih kadrov. Obetajo se nam tudi jasli in s tem potreba po primernem osebjem.

Na IRRSAE, deželnem zavodu za pedagoško raziskovanje, eksperimentiranje in izpopolnjevanje je slovenskim šolnikom na razpolago osem mest. Od teh sta zasedeni samo dve, učiteljski. V bližnji prihodnosti bo razpisan nov natečaj in želeli je, da zapolnimo vsa mesta na razpolago. Z njimi bo moč zadostiti težnjam in potrebam po izpopolnjevanju in posodabljanju tudi našega srednjega šolstva.

Osnova za obstoj in razvoj naše skupnosti je sodobna šola, ki sloni na slovenski kulturni tradiciji, v živi povezavi z matično dvomovino in stvarnostjo našega okolja. V njej bodo lahko zrastle generacije, ki se bodo aktivno in samozavestno vključile v dogajanja naslednjega tisočletja.

ŽIVKA MARC
za Sindikat slovenske šole

Openski jusarski odbor posredoval pri prefektu

Tudi po lanskih volitvah, ki so obsežnemu jusarskemu premoženju na Tržaškem določile upravne odbore, ostaja upravljanje skupnih zemljišč še vedno neurejeno, in to predvsem v tržaški občini. Tržaška občinska uprava (za razliko od nabrežinske, ki je jusarskemu odboru v Medji vasi dala na razpolago potrebna sredstva in dokumentacijo, da lahko opravlja svoj posel) namreč zadržuje novoizvoljene jusarske odbore, ki delujejo na njenem ozemlju, v nekakšnih vicah, saj jim ne dodeljuje pristojnosti in jim ne izroča podatkov o sestavi in značilnostih imovine, ki naj bi jo upravljali.

Zaman so bila tudi vsa dosedanja posredovanja, pismena in neposredna, jusarskih odborov s tržaško Občino, da bi zadevo spravili z mrtvega tira. Odbori niso prejeli od občinske uprave niti najosnovnejših sredstev za vsaj zasilno delovanje, tako da morajo člani jusarskih odborov iz svojega žepa prispevati celo sredstva za poštno in pisarniške stroške. Treba je bilo torej nekaj storiti, da se nekaj premakne in da bodo odbori zares lahko služili namenu, ki ga postavlja zakon.

V ta namen je jusarski odbor z Opčin odšel včeraj pod vodstvom predsednika Pavla Miliča (prisotni so bili tudi odborniki Zoran Sosič, Giovanni Cola, Guido Cabez in Igor Dolenc) k tržaškemu prefektu De Feliceju, ki ga je sprejel skupaj s pristojnim prefekturnim funkcionarjem dr. Camerlengom, zahtevat njegovo odločno posredovanje pri tržaški Občini, da se takemu stanju napravi konec. Prefektu so obrazložili, da se že vseh 15 mesecev od izvolitve trudijo brez učinka, da bi od Občine pridobili vso dokumentacijo in vsaj skromna sredstva, da bi lahko opravili funkcijo, ki jim je bila demokratično poverjena.

Kljub zagotovilom, ki jim jih je dal župan Staffieri na srečanju v začetku junija, pa je openski jusarski odbor prejel le nekaj skromne dokumentacije o zemljiščih, ki so v najemu. Za jusarska zemljišča, ki jih namerava prodati, pa Občina vpraša jusarski odbor le za »mnenje«, ne pa za »privoljenje«,

kot je primer zemljišča pri Fernetičih, kjer naj bi zgradila skladišča za družbo Trieste-Gros. Stanje je torej nevzdržno, so poudarili člani openskega jusarskega odbora, in je treba nujno določiti pravne pristojnosti teh odborov in jim nuditi vse potrebne pogoje, da morejo izvrševati svoje naloge v korist domače skupnosti, kot določa zakon.

Prefekt De Felice, kateremu so izročili tudi spomenico, je pokazal veliko razumevanje za predložene mu probleme in je obljubil nujno posredovanje pri tržaškem županu, da se takemu nemogočemu in nesprejemljivemu stanju napravi konec.

V ciklusu za profesorje jezikov in humanističnih predmetov

Izpopolnjevalni seminar ni izpolnil pričakovanj slovenskih šolnikov

S predavanjema prof. Rafke Kirn in prof. Martine Križaj se je včeraj izteklo dvodnevni seminar za profesorje jezikov in humanističnih predmetov v Trstu. Prof. Kirnova s Srednje pedagoške in naravoslovno-matematične šole v Kopru je spregovorila o teorijah najvidnejših jezikoslovcev tega stoletja, s posebnim poudarkom na doprinosu Ferdinanda de Saussura in Noama Chomskega. Prof. Križajeva z ljubljanske Filozofske fakultete pa je predavala o teoretičnih izhodiščih pouka slovenščine kot tujega jezika. Naj še spomnimo, da sta v terek dr. France Bernik in prof. Marko Kravos predavala o slovenski književnosti v srednjeevropskem kontekstu, prvi za obdobje do moderne, drugi pa v aktualnih okvirih.

Dvodnevno izpopolnjevalno delo slovenskih šolnikov se je torej izteklo, vendar njihove ocene o seminarju niso nič kaj laskave. Veliko kritik je bilo že na samem začetku na račun prostora. Gregorčičeva dvorana je bila namreč tako nabito polna, da je veliko profesorjev ostalo v baru, kamor pa besede predavateljev niso segale. Morda ne bi bilo napak, ko bi se prireditelji odločili za prostornejšo dvorano, kot je denimo Baroncini, saj so število udeležencev poznali, je nekdo pripomnil. Vendar je osrednja kritika letela na izbiro predavateljskih tem.

»Z izjemo Kravosovega izvajanja ni bilo slišati nič novega, svežega, spodbujevalnega,« je ugotavljala dolgoletna profesorica slovenščine. Profesorica Zora Tavčar pa je kot vedno bila zelo neposredna: »Bernikovo predavanje, kolikor mi ga je uspelo slišati, je bilo puščobno, standardno, segalo je zelo nazaj. Ne bi rada udrihala po Berniku, osebno ga zelo cenim, toda on je odličen strokovnjak za liriko in ko se spušta na druga področja, so žal njegova izvajanja nekoliko zguljena. O Kravosovem predavanju bi rekla, da njegove trditve držijo, vendar za prejšnje stoletje. Sicer sem njegovo analizo, čeprav izoblikovano ad hoc, cenila, saj je vendarle pokazala nekakšno tržaško širino in preseglala ljubljanske okvire. Jezikoslovno predavanje me osebno ni posebno zanimalo, morda je bilo zanimivo, povsem neumestno pa se mi je zdelo predavanje o pouku slovenščine kot tujega jezika. Sicer potrebujemo slovenski šolniki morda tudi taka predavanja, vendar bi morala biti na desetem mestu. Še prej namreč potrebujemo veliko drugih. Kaj pravzaprav potrebujemo: nove, sveže in visoko strokovno obravnavane teme, s katerimi bi lahko tudi kaj praktičnega odnesli. Zelo so nas zadrževali, recimo, srečanja s Kmeclom, še prej z Olgo Gnamuš. Torej z ljudmi, ki

so pedagogi, dobri govorniki in veliki strokovnjaki. Rekla bi, da od šolnikov, ki so na naši isti ravni, ne odnesemo nič posebnega. Pravzaprav samo razočaranje.«

Na račun včerajšnjega predavanja o pouku slovenščine za tujce je bilo slišati res veliko negodovanja. »Verjetno je prišlo do nesporazuma,« je ugovarjala prof. Marija Cenda. »Mi vendar ne poučujemo tujcev. Morda je bilo predavanje zanimivo za tistih nekaj profesorjev, ki poučujejo na tečajih za Italijane, ali pa za one, ki poučujejo otroke iz mešanih zakonov. Toda v zadnjem primeru bi predavanje moralo biti namenjeno učiteljem ali vrtničarjem.« Splošno razširjena je bila tudi ocena, da so predavanja, še posebno prof. Bernika in prof. Kirnove, ostajala v splošnih okvirih, nudila so že znane informacije, niso imela specifičnega poudarka na določeni tematiki, ki bi v posameznem profesorju stimulirala nadaljnja poglobljanja ali osebno raziskavo. V neuradnem pogovoru nam je marsikateri udeleženec seminarja priznal tudi neprijeten občutek, da imajo predavatelji iz matične domovine neustrezne odnos do tržaških šolnikov. »Zdi se, da prihajajo v Trst z neko pieteto, kot da bi predavali neukim,« nam je priznala šolnica, ki hoče ohraniti anonimnost. »Taki tečajji bolj spominjajo na neke vrste večerniške šole za zaostale in žal sploh niso priložnost za resnično pridobitev znanja. Podobne kritike niso letos prvič na dnevnem

Nadaljujejo se obiski predstavnikov Kmečke zveze pri krajevnih upravah

Staffieri o občinski kmetijski politiki

Tržaški župan Staffieri je včeraj dopoldne sprejel delegacijo Kmečke zveze, ki so jo sestavljali predsednik Guštin, podpredsednik Debelis in tajnik Bukavec. Šlo je za srečanje iz niza obiskov, ki jih vodstvo KZ opravlja pri krajevnih upravah, da bi opozorilo na težki trenutek kmetijstva na Tržaškem in na izredni načrt za njegov preporod, ki ga je KZ odobrila na svojem zadnjem občnem zboru.

Na srečanju je bilo veliko govora o vprašanju razlašanja zemlje. Guštin, Debelis in Bukavec so poudarili, kako se pri večjih javnih posegih na teritoriju premalo upoštevajo potrebe primarnega sektorja. Pri tem so omenili še zlasti hitre cestne povezave, sinhrotron, pa tudi načrte (sicer nedokončne), da bi na obdelanih in obdelovalnih površinah pri Sv. Mariji Magdaleni Spodnji zgradili poštni razdeljavni center in novo tržnico oziroma kmetijsko-živilski center. Staffieri se je strinjal s stališčem, da je treba kmetijske površine pazljivo ščititi. Kar zadeva namestitve sinhrotrona, je izrazil prepričanje, da je lokacija pri Bazovici dokonačna, obvezal pa se je, da bo napravil vse, kar je v njegovih močeh, da bi našli z vseh vidikov najustreznejšo namestitev poštnega središča in tržnice.

Predstavniki KZ so podrobneje prikazali svoja stališča o problemih razvoja kmetijstva na Tržaškem in še posebej o vlogi, ki bi jo v tem okviru lahko odigrala Tržaška občina. Govorili so o panogah, ki bi jih kazalo posebno negova-

ti, o potrebnih javnih posegih za ureditev primernih infrastrukture in o javnih podporah kmetijskim podjetjem. Staffieri je izrazil mnenje, da bi se tukajšnje kmetijstvo moralo razvijati v tesnem stiku s turizmom, in obvezal se je, da se bo pri Skladu za Trst zavzemal za izdatnejše podpiranje primarnega sektorja, pa tudi, da bo v tem smislu nastopal pri deželni upravi.

Toda zakaj tržaška občinska uprava ne ustanovi posebnega odbornišтва za kmetijstvo ali vsaj poseben urad, ki bi skrbel za to področje? To vprašanje oziroma zahtevo je KZ že večkrat postavila in to so seveda njeni predstavniki storili tudi včeraj na sestanku z županom. Odgovor, ki ga je slednji dal, pa je bil dokaj čuden. Dejal je, da je težko ustanoviti odbornišтво oziroma urad za kmetijstvo, ker da »je preveč političnih apetitov«. Kako to razumeti? V smislu, da bi takšna struktura v prid kmetijstvu že sama po sebi predstavljala politični problem? Če je tako, je jasno, da predstavniki KZ ne morejo biti z županovim odgovorom zadovoljni.

Guštin, Debelis in Bukavec so tržaškega župana opozorili tudi na potrebo, da bi novi občinski regulacijski načrt revidiral dosedanje načrte o ljudskih gradnjah in da bi odpravil razne urbanistične vinkulacije, ki omejujejo možnosti kmetijskih dejavnosti. Staffieri je ta stališča vzel na znanje, ne da bi dal oprijemljivejših zagotovil.

Seminar se danes nadaljuje, za profesorje znanstvenih in strokovnih predmetov. Dr. Miha Tomšič in inž. Severin Mafi, oba z Inštituta »Jožef Štefan« iz Ljubljane bosta predavala na temo: »Energija — ekonomija — ekologija kot osrednji problem našega časa.«

redu. V prihodnje bi jih prireditelji morali resneje upoštevati in se predhodno res temeljito seznaniti z našimi potrebami in položajem. Te kritike smo v tem zapisu omenili, ker jih nismo slišali prvič in so bile med udeleženci res množične. Obenem pa se nam zdi, da bi seminar moral biti primernejši, saj je namenjen profesorjem, ki se poklicno ukvarjajo s temi temi in potrebujejo informacije, ki niso dostopne v že razpoložljivih učbenikih ali drugem strokovnem čtivu. Predavanje o slovenščini za tujce pa med drugim kaže, da predavateljem ni jasno, kateri publiki je namenjeno njihovo izvajanje.

NADJA FILIPČIČ

Pred drevišnjo sejo občinske skupščine Še odprta vprašanja za izvolitev župana in občinskega odbora v Miljah

Razen če ne pride v zadnjem trenutku do presenetljive in resnici na ljubo neverjetne odložitve zasedanja, bo miljski občinski svet drevi izvolil novega župana. Po treh jalovih glasovanjih na seji preteklega petka, ko edini kandidat, neodvisni iz komunistične Liste Frausin Claudio Mutton, ni prejel po zakonu predvidene absolutne večine 16 glasov, bo sicer tudi drevi pri prvem glasovanju za izvolitev potrebna absolutna večina 30 članov miljske občinske skupščine, že pri naslednjem glasovanju pa bo dovolj relativna večina med dvema kandidaturama, ki bosta pri prejšnjem dosegla največ glasov.

Položaj pa je še vedno zelo nejasen, tako da je nemogoče napovedati, kaj se bo na drevišnji seji dejansko zgodilo in kdo bo izvoljen za miljskega župana. Kot je znano, si stojita nasproti dve hipotezi. Po eni strani komunistična Lista Frausin, ki razpolaga z neodvisnim socialistom Russignanom kar s 15 od 30 mest v občinski skupščini, predlaga Muttona za župana z odborom, ki naj bi vključeval tudi socialistična in socialdemokrata, je pa v skrajni sili pripravljena pristati tudi na »institucionalni odbor«, torej sestavljen iz predstavnikov vseh strank, ki so zastopane v skupščini, razen seveda MSI.

Ta hipoteza je prišla do izraza na zadnji seji občinskega sveta, ko je republikanec Colombo predlagal oblikovanje manjšinskega odbora iz samih zastopnikov laičnih in socialističnih sil, z zunanjo podporo KD in Liste Frausin. Toda ta možnost je neuresničljiva (čeprav so jo demokristjani sicer

brez navdušenja podprli) že zaradi številčnih razmerij v miljski skupščini, saj PSI, PSDI, PRI in Lista za Milje premorejo skupaj komaj 6 svetovalcev, v odbor jih je pa treba po zakonu izvoliti 7. Še bolj pa je taka rešitev vprašljiva iz političnega gledišča, saj bi bil tak odbor skrajno šibek in bi moral tako rekoč brez odmora usklajevati nasprotna stališča v svoji sredini ter med KD in KPI, ki naj bi ga podpirali od zunaj.

V bistvu ostajata torej na mizi le omenjena dva predloga KPI: levičarska ali »institucionalna večina«, v kateri bi se Lista Frausin zadovoljila z županom in še samo enim odbornikom. To še zlasti, ker do zadnjega trenutka ni znano, kakšnega kandidata nameravajo predlagati laično-socialis-

tične stranke za župana (na zadnji seji so skupaj z demokristjani in misovcem pri treh glasovanjih oddali bele glasovnice). Če se torej do drevi, ali sploh med drevišnjim zasedanjem, nič ne premakne, se zdi najbolj verjetno, da bo izvoljen neodvisni Mutton s 15 glasovi Liste Frausin in Russignana. Toda tudi to je negotovo, ker če bi se druge stranke koalizirale (in sprejele tudi glas MSI) bi seštele tudi one 15 glasov. Pri enakem številu glasov pa bi v balotazi prevladal po letih starejši kandidat, kar spet odpira več možnosti: ali da KPI opusti kandidaturu mladega Muttona, ali da morebiti izvoljeni kandidat drugih strank odstopi, ker ne sprejme misovskega glasu. Vse je še torej odprto in bo odgovor prišel le z drevišnje seje.

Dolinska občina posegla pri oblasteh za rešitev vprašanja odlaganja odpadkov

Dolinska uprava sporoča občanom, da zaradi okvare v upepeljevalniku Tržaške občine, ne bo mogoče za dalj časa posluževati se omenjenega upepeljevalnika.

V zvezi s tem problemom je občinska uprava posegla pri predsedstvu deželne vlade, deželnem odborništvu za javna dela, Krajevni zdravstveni enoti in Tržaški občini, ter obvestila Prefekturo z namenom, da bi našli alternativno rešitev verjetnemu odvažanju smeti v Topoglianu (na Goriškem). Vsi omenjeni posegi niso dali zadovoljive rešitve. Odvažanje v Topoglianu bi izredno bremenilo občinski proračun, ki ne premore nobenega naknadnega stroška.

Dolinska občina zato vabi občane, da kolikor se da omejijo količino odpadkov, da bi ne poslabšali še itak težkega stanja.

Kitajska delegacija iz Tianjina od včeraj gost v naši deželi

Da bi okrepila odnose z Zahodom in še posebno z Evropo, je prispela v deželo Furlanijo-Julijsko krajino delegacija kitajske dežele Tianjin. V našem mestu se kitajski gostje še posebno zanimajo za povečanje izmenjav med tržaškim in tianjinskim pristaniščem. Kitajce je včeraj sprejel podpredsednik deželnega odbora Gianfranco Carbone. Delegacijo je vodil predsednik Stalnega političnega odbora glavne skupščine Tianjin Zang Zai Wang, v njej pa so še direktor Odbora za razvoj Wang Xiong, namestnik trgovskega direktorja za gospodarske in trgovske odnose Zhao Shu ter glavni poddirektor Središča za načrte in investicije Gao Luang.

Med srečanjem je bilo poudarjeno, da imata Kitajska in naša dežela že dobro razvite odnose, posebno prek Pristaniške ustanove, Tržaškega velesejma, Videmske trgovinske zbornice in Centra za teoretsko fiziko pri Miramaru. Podpredsednik Carbone je kitajskim gostom orisal zmogljivosti tržaškega pristanišča in izrazil upanje, da bi se medsebojni odnosi v prihodnjih letih čimbolj okrepili. Kitajski gostje so si včeraj ogledali tudi tržaško pristanišče in se razgovarjali s predsednikom Pristaniške ustanove Zanettijem, na vljudnostnem obisku pa jih je sprejel tudi vladni komisar De Felice.

Vespist ranjen v prometni nesreči

Attilio Vatovec, bivač v Ul. Baiaumonti 64/2, je v križišču med ulicama Roncheto in Baiaumonti s simco spreminjal smer vožnje. Med obračanjem

pa ni opazil, da s Trga Baiaumonti prihaja vespist, 17-letni Andrea Berri Subbi iz Ul. Grego 40. Le-temu ni uspelo pravočasno zaustaviti vozila in je stransko trčil v simco. Suneč ga je vrgel z vespe in mladenič je z glavo udaril v parkiran avtomobil. Zdravniki katarinske bolnišnice so ugotovili, da si je mladenič izvinil vratno vretence. Okreval bo v 15 dneh.

Spal je v kuhinji ko je v sobi gorelo

Cosimo Pastore, lastnik stanovanja v Ul. Vidali 9, je včeraj zjutraj res preizkusil, kaj pomeni imeti srečo. Pastore je ob 7.50 še spal v naslanjaču v kuhinji, v spalnici pa je medtem gorelo. K sreči je tam mimo šel njegov svak, ki je opazil dim, ki je uhal iz Pastorejevega stanovanja in takoj poklical gasilce. Le-ti so zbudili lastnika stanovanja in pogasili ogenj, ki je zajel naslanjač, omarico in tapison.

Avstrijska turistka izginila neznanokam

Odšla je v nedeljo, v sobi pa je pustila vse svoje kovčke in obleke. Gre za 26-letno avstrijsko turistko Martho Veraszi iz Gradca, ki si je najela sobo v penzionu Fiore v Ul. della Zonta 4. Lastnik penziona je včeraj začel pogrešati turistko, tudi zato ker sama ni nič povedala o morebitnem izletu ali daljši odsotnosti. Zato se je mož obrnil na kvesturo in policiji opisal turistko na sledeči način: Verasztijeva je visoka 1,60 metra, je plavalasa in ima modre oči ter pegast obraz.

Pričeli se bodo nocoj in končali v nedeljo Škofijski pastoralni dnevi o poslanstvu tržaške Cerkve

Od danes pa do nedelje bodo v Trstu Škofijski pastoralni dnevi. Osredotočeni bodo na temo »Poslanstvo tržaške Cerkve za človeka«, potekali pa bodo v župnijski dvorani pri cerkvi sv. Marije Velike v Ul. del Collegio 6. Dnevi nudijo vsako leto tržaški Cerkvi priložnost za obračun opravljenega dela in za določitev smernic bodočih naporov.

Versko srečanje bo uvedel nocoj s pričetkom ob 18.30 teolog Franco Marton. Jutri in v soboto se bodo udeleženci porazdelili v 15 delovnih skupin, ki bodo poglobljale osrednjo tematiko vsaka iz nekega posebnega zornega kota. Tako bo ena skupina obravnavala pojem »poslanstvo« oziroma »misijon« v luči svetega pisma, druga pojem evangelizacije v povezavi s človekovim napredkom, tretja bo razmišljala o pravičnosti, miru in solidarnosti itd. Ena izmed skupin, in sicer 12, se bo ukvarjala z vprašanjem dialoga med različnimi kulturami oziroma etničnimi skupinami. Njeno delo

bo seveda posebno zanimivo za Slovence, ki hočeš nočeš narodnostno problematiko posebno živo občutimo.

Omeniti velja, da Škofijske pastoralne dneve že dalj časa pripravlja poseben pripravljalni odbor, ki deluje v okviru Škofijskega pastoralnega sveta. V tem odboru, ki je med drugim zbral gradivo za posamezne delovne skupine, sta tudi dva predstavnika naše narodnostne skupnosti, in sicer škedenjski župnik Dušan Jakomin in mladi skavt Ivo Corva.

Delovne skupine bodo rezultate svojega dela predstavile v nedeljo na plenarnem zasedanju, ki se bo pričelo ob 15.30. Po njihovih poročilih bo zaključno besedo imel škof Bellomi, srečanje pa se bo končalo z mašo.

■ Družba ENEL bo v soboto ob 11. uri v dvorani Trgovinske zbornice v Ul. S. Nicolò podelila srebrne kolajne svojim uslužbencem z več kot 25 leti delovnega staža.

V prvih dneh oktobra srečanje o preusmeritvi dejavnosti IRET

Na začetku oktobra bi moralo priti do srečanja pri deželnem odborništvu za industrijo, na katerem bo govor o preusmeritvi dejavnosti tovarne IRET. Tako sporoča pokrajinsko tajništvo sindikata FIM-CISL, ki poudarja, da namerava na pogajanjih o bodočnosti obrata vztrajati pri zahtevi, naj se ohrani število zaposlenih in naj se aktivno uporabi osebje, ki je v dopolnilni blagajni.

O tem je bil govor tudi na skupščini, na kateri so se delavci IRET zbrali včeraj dopoldne.

Tudi letos ciklus oddaj Enajst trideset

Včeraj zjutraj so priredili v prostorih deželnega sedeža Rai v Trstu tiskovno konferenco, na kateri so uradno predstavili šesto zaporedno izvedbo informativne oddaje Enajst trideset.

Oddaja bo vsak dan na sporedu od 11.30 pa do 12.30, v živo pa jo bodo vodili Gabriella Bruschich, Bruno Damiani in Tullio Durigon. Slednji se bodo poslušalci oglašali bodisi iz tržaške kot iz videmske radijske postaje. Značilnost te oddaje bo predvsem v tem, da bodo skušali radijski novinarji razpravljati o raznovrstnih temah, od medicine, raziskovanja, ekologije pa do športa in gospodarstva, medtem pa bo lahko vsakdo s telefonskim pozivom posegel v diskusijo. Obenem so na konferenci obljubili, da bodo na vsako petkovo oddajo povabili neko znano osebnost.

Letnim 252 oddajam pa se bo letos pridružil še ciklus o kulturi, ki pa ne bo v živo. Letošnji ciklus oddaj Enajst trideset se bo tako pričel 28. septembra, v prvi oddaji pa bo tekla beseda o problematiki družine v današnji družbi.

Včeraj zjutraj v Ul. Caboto ob gradbišču za novo hitro cesto

Avtomobil v industrijski coni treščil v bager: 18-letno dekle umrlo, njeni prijateljici ranjeni

Erica Derin

Prizorišče včerajšnje nesreče: levo bager, v katerega je treščil avto, desno razbitine fiata ritmo

V tragični prometni nesreči, ki se je pripetila včeraj zjutraj v tržaški industrijski coni, se je pretrgalo mlado življenje Erice Derin, medtem ko sta dve njeni prijateljici v smrtni nevarnosti. Fiat ritmo, v katerem so se peljala dekleta, je namreč silovito trčil v bager, ki je pravkar obračal na cesti.

Do nesreče je prišlo ob 9.30 zjutraj v Ul. Caboto, v bližini nekdanjega obrata Vetrobela. V fiatu ritmo, v katerem je izgubilo življenje dekle, je sedelo pet mladih ljudi, namenjenih proti cesti za Glinščico. Avto je upravljal 20-letni Piero Comefà iz Ul. Madonni-na 35. Ob njem je sedela 17-letna Giada Cappelletti, ki stanuje v Dekliškem vzgojnem zavodu v Istrski ulici 71. Na zadnje sedeže so se stisnile tri njene

prijateljice: 18-letna Erica Derin iz Ul. D'Alviano 80, 16-letna Angela Corvasce iz Ul. Soncini 81 in 17-letna Laura Martino, ki stanuje kot Giada Cappelletti v zavodu v Istrski ulici. Vse štiri so študentke, mladenič pa je po poklicu obrtnik.

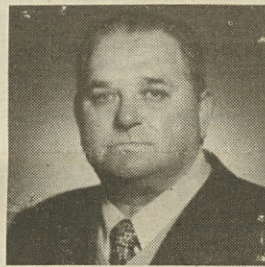
Avto je s Trga Cagni peljal proti cesti za Glinščico. Na tem odseku že dolgo časa potekajo dela za gradnjo nove hitre ceste, zato je promet po Ul. Caboto enosmeren. Veliki cestni znaki opozarjajo avtomobiliste, naj omejijo hitrost na 20 kilometrov na uro. Mladi Comefà pa je očitno vozil prehitro, saj mu v bližini nekdanjega obrata podjetja Vetrobela ni uspelo izogniti se trčenju v bager, ki je obračal na cesti.

Orožniki z miljske postaje, ki so prihiteli na kraj nesreče, niso na asfaltu našli niti sledov zaviranja. To pomeni, da mladi voznik ni imel časa, da bi zaustavil vozilo. Avto je z levim zadnjim delom silovito treščil v desni zadnji del bagera. Comefà je mogoče poskusil umakniti satežkemu vozilu, a bilo je prepozno.

Sunek je bil tako silovit, da se je avto razklat na dva dela. Najmočnejše so ga občutila dekleta, ki so sedela na zadnjem sedežu, saj jih je vrglo iz avta. Erica Derin je z glavo udarila v bager in je bila pri priči mrtva, njeni dve prijateljici pa sta obstali na cestnem tlaku. Comefà in Cappellettijeva sta se le laže ranila.

Na kraj nesreče so prihiteli miljski orožniki, reševalci Rdečega križa in Sogita. Za 18-letno Erico Derin ni bilo več pomoči, saj si je popolnoma prebila glavo. Angelo Corvasce in Lauro Martino so z rešilcem prepeljali v katarinsko bolnišnico. Corvascejevo, ki je dobila hude notranje in zunanje poškodbe v trebušni votlini, na rebrih in v očni votlini, so sprejeli na oddelek za oživljanje, Laura Martino pa, ki si je poškodovala hrbtenico in trebušno votlino ter je v globoki nezavesti, je trenutno na oddelku za časovno opazovanje. Zanju so si zdravniki pridržali prognozo. Comefà in Cappellettijeva, ki sta se le laže potolkla, bosta okrevala v treh dneh. Vittorio Rauber, ki je upravljal bager, pa je ostal nepoškodovan.

† Zapustil nas je naš dragi
Milan Kuret
(Coretti)

Pogreb bo jutri, 25. t. m., ob 12.45 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v ricmanjsko cerkev.

Žalostno vest sporočajo: žena Pierina, sin Ennio z ženo Mariso, ljubljena vnuka Erik in Bojan, sestre in brat ter druga sorodstva.

Ricmanje, Lakotiče, 24. septembra 1987

Uslužbenci in uprava občine Dolina izrekajo iskreno sožalje Eniju Kuretu in družini ob izgubi dragega očeta.

Včeraj, 23. t. m., nas je zapustil naš dragi

Romano Cej

Pogreb bo danes, 24. t. m., ob 10. uri iz tržaške mrtvašnice na pokopališču v Trzič.

Žalujoči sorodniki

Trst, Gorica, Trzič, Ljubljana, Cerkevno, 24. septembra 1987

Po dolgi boleznini nas je zapustila naša draga žena, mama in nona

Josipina Furlan por. Černeka

Pogreb bo danes, 24. t. m., ob 12.45 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev v Borštu.

Žalostno vest sporočajo mož Zorko ter hčerki Tatjana in Albina z vnukom Mirjanom.

Zabrežec, Petrinje, 24. septembra 1987

Ob izgubi drage mame izrekajo iskreno sožalje dragemu Štefanu prijatelji.

Ob izgubi drage mame izreka Štefanu globoko sožalje Mladinski krožek Prosek-Kontovel.

Intenzivno delovno poletje glasbenika Stojana Kureta

Poletje je čas počitka, a ne za vse. Stojan Kuret, naš priznani dirigent in pevovodja Mladinskega pevskega zbora GM, je poletne mesece preživel kar delovno.

»Od 29. junija do 8. julija sem bil na tečaju "Scuola di alto perfezionamento musicale", ki je potekal v kraju Saluzzo v Piemontu. Tečaj je vodil svetovno znani dirigent Sergiu Celibidache. Tečaj poteka v sklopu prve višje glasbene šole, ki je enakovredna akademiji za glasbo. Denarno jo podpira Evropska gospodarska skupnost, tečajnikov pa nas je bilo okrog 80. Naj omenim, da je v orkestru sodelovala tudi naša violončelistka Simona Slokar.«

Ker je Celibidache glavni dirigent Filharmonije v Münchnu, je pomenilo vabilo Stojanu, da prisostvuje njegovim vajam, lepo priznanje, ki ga je naš intervjuvanec izkoristil tako, da se je že septembra, in sicer od 7. do 12., udeležil v Münchnu vaj, nato pa tudi predavanj, ki jih je vodil dirigent Celibidache.

»3. avgusta sem se udeležil enotedenskih vaj Mladinskega simfoničnega orkestra Evropske gospodarske skupnosti EGYO, ki je tokrat nastopal v Frankfurtu in slavi letos desetletnico svojega obstoja. Orkester je imel več koncertov, ki so jih, kot gostje, vodili znani dirigenti. Orkester šteje

okrog 130 glasbenikov iz raznih držav Evropske skupnosti, ki nastopajo tudi v različnih komornih skupinah in sestavih. En koncert na festivalu v Frankfurtu je bil tokrat posvečen mladim skladateljem iz raznih evropskih držav. Med osmimi izbranimi je bil tudi mladi ljubljanski glasbenik Uroš Rojko, ki nadaljuje svoj študij v Nemčiji. Tu so prvič izvajali tudi njegovo "Skladbo za dvanajst".«

Dva dni je Stojan preživel v Bayreuthu, kjer je poslušal dve Wagnerjevi operi, ki jih je dirigiral Daniel Barenboim.

»Povabljen sem bil tudi na mladinski festival "Svatky Pismi - Olomouc 87". Festival se je odvijal od 3. do 6. septembra ter je bil po vrsti že šestnajsti. V sklopu letošnjega festivala je bilo tudi prvo mednarodno tekmovanje mladinskih pevskih zborov "Juventus mundi cantat". Na tem tekmovanju sem bil tudi član žirije.«

Po vsem, kar je Stojan povedal, je bilo že obvezno vprašanje: kaj pa načrti za bodočo dejavnost?

»Decembra bom dirigiral štiri koncerte z orkestrom "Camerata Labacensis" iz Ljubljane. Prva dva koncerta bosta v Novi Gorici in Kopru; kot solist pa bo nastopil fagotist Sergio Azolini, ki je prvi fagot tudi v ansamblu EGYO. Druga dva koncerta bosta v Ajdovščini in Pordenonu. Kot solista bosta na njih nastopila pianista Calabretto in De Nadai, ki bosta izvajala Mozartov koncert za dva klavirja.«

Že januarja bo Stojan Kuret dirigiral na zaključnem koncertu festivala Cantat v Olomouci in Gottwaldovu, kjer bo nastopil simfonični orkester iz Gottwaldova.

»Z orkestrom bo nastopilo še okrog 250 pevcev iz Olomouca, Gottwaldova, Madžarske in Vzhodne Nemčije. Izvajali bomo Puccinijevo "Messa di gloria".«

Stojan je prejel še vabilo za gostovanje na Poljskem, dogovarja pa se tudi za koncerte v Dubrovniku in Mostarju ter za sodelovanje z orkestrom iz Padove. Bogat program torej. Prepričani smo, da ga bo tudi dobro izpeljal. (N. L.)

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

ABONMA 1987-88

Branislav Nušić

SUMLJIVA OSEBA

komedija, SSG, režija Dušan Jovanovič

Bertolt Brecht

MALOMEŠČANSKA SVATBA

komedija, gostovanje Drame SNG Ljubljana

Ivan Cankar

KRALJ NA BETAJNOVI

drama, SSG, režija Mario Uršič

Milan Jesih

PTIČI

glasbena komedija, gostovanje Mestnega gledališča ljubljanskega

Molière

ZAGRABITE SGANARELAI

tri komedije, gostovanje SLG Celje

Franco Brusati

GALANTNI POGOVORI

igra v dveh dejanjih, SSG, Režija Boris Kobal

Thornton Wilder

ŽENITVENA POSREDOVALKA

komedija, gostovanje Drame SNG Maribor

ABONMA V TRSTU

Dosedanji abonenti lahko obnovijo abonma do 3. oktobra od 9. do 14. ure, tudi po telefonu 734265. Vpisovanje novih abonentov od 5. oktobra od 10. do 14. ure in od 18. do 20. ure v Kulturnem domu, Ul. Petronio 4.

ABONENTI IMAJO PRI PREDSTAVAH IZVEN ABONMAJA 25% POPUSTA

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Miha Matè

ŠIROKA USTA

Izjava Stane Starešinič

Jutri, 25. t. m., ob 20.30 v osnovni šoli v ŠEMPOLAJU

V nedeljo, 27. t. m., ob 19. uri v Centru Anton Ukmar-Miro pri DOMJU

gledališča

TEATRO STABILE

Pri Teatru Stabile so v teku vpisovanja novih in potrditev starih abonmajev za gledališko sezono 87/88. Vpisovanja sprejema osrednja blagajna v Pasaži Protti (tel. 69406) do vključno 2. oktobra 1987.

LA CONTRADA - IL CRISTALLO

Gledališka sezona 87/88. Vpisovanja novih in potrditev starih abonmajev sprejema UTAT - Pasaža Protti 2, in blagajna gledališča - Ul. Ghirlandaio 12.

kino

LETNI KINO - ARISTON - 16.00, 21.30
Giulia e Giulia, r. Peter Del Monte; i. Kathleen Turner, Sting, Gabriel Byrne, Gabriele Ferzetti.

LETNI KINO - LJUDSKI VRT - 21.00 Non guardare in cantina, srh.

EXCELSIOR I - 17.15, 22.15 Appuntamento al buio, r. Blake Edwards; i. Kim Basinger, Bruce Willis.

GRATTACIELO - 17.00, 22.15 Predator, fant., ZDA; r. J. McTiernan; i. A. Schwarzenegger.

EDEN - 16.00, 22.00 L'altro desiderio di mia moglie, porn., □□

VITTORIO VENETO - 16.15, 22.10 Radio Days, kom., ZDA, 1987, 88; r. Woody Allen, i. Mia Farrow, Seth Green.

NAZIONALE I - 16.30, 22.00 Pamela, l'ermafrodita tuttofare, porn., □□

FENICE - 18.00, 22.15 Tup Gun, akcij., ZDA 1986; 127; r. D. Duke; i. Bryan Brown, Joan Chen.

EXCELSIOR II - 18.00, 21.45 Arma letale, r. Richard Donner; i. Mel Gibson, Danny Glover, □

NAZIONALE II - 16.30, 22.00 Morte a 33 giri, r. Charles Martin Smith; i. Marc Price, Tony Fields.

MIGNON - 17.00, 22.00 Il nome della rosa, dram., ZRN/Fr./It. 1986; r. Jean-Jacques Annaud; i. Sean Connery, F. Murray Abraham.

CAPITOL - 16.30, 22.00 Basil, l'investigatore, ris., ZDA 1987; r. B. Mattinson, D. Michener, J. Musker.

NAZIONALE III - 17.00, 22.00 Mystery, r. Bob Swaim; i. Sigourney Weaver, Michael Caine.

LUMIERE FICE - 17.30, 22.00 Calore e polvere, dram., VB 1983, r. James Ivory; i. Greta Scacchi, Julie Christie.

RADIO - 15.30, 21.30 Super maschio per mogli viziose, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

menjalnica

Ameriški dolar	1305.—	Japonski jen	8.—
Nemška marka	717,50	Švicarski frank	865,50
Francoški frank	213.—	Avstrijski šiling	101,60
Holandski florint	637.—	Norveška krona	194.—
Belgijski frank	33,50	Švedska krona	202.—
Funt šterling	2132.—	Portugalski eskudo	8,40
Irski šterling	1900.—	Španska peseta	10.—
Danska krona	184,50	Avstralski dolar	900.—
Grška dragma	9.—	Debeli dinar	1,20
Kanadski dolar	978.—	Drobni dinar	1,20

BCKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA Telef.: Sedež 040/67001 Agencija Domjo 831-131

mali oglasi

SE ŽELITE učiti francoščine? Francozinja, diplomirana v Parizu, z izkušnjo večletnega poučevanja jezika v Trstu, nudi pomoč pri prevajanju in lekcije za vse stopnje. Tel. 566256.

USLUŽBENKA išče v najem sobo ali majhno stanovanje v Trstu oz. okolici. Takojšnje ponudbe telefonirati na št. 299110 od 18. do 20. ure.

NUJNO iščem v najem za 2-3 mesece stanovanje v Trstu, po možnosti opremljeno, nuden pogoj: ne stalno bivač (non residente). Tel. 0481/85112.

PRODAM rabljene kostanjeve sode, 100 l in 200 l. Tel. 213059 v večernih urah.

PRODAM 2 psički, pasma ovčar "maremano-abruzzese", stari 3 mesece. Tel. 226113 ali 228547.

PRODAM pokončni klavir, v dobrem stanju, primeren za začetnike. Cena po dogovoru. Tel. 280633 (od 19. do 20. ure).

V BOLJUNCU prodam črno grozdje. Tel. 228145.

700 KG KORUZE prodam. Tel. 231901 ob 20. uri.

PRODAM vespo 125 primavera, letnik '71, taksa plačana do januarja 88, in celado. Cena 200.000 lir. Tel. 422093 od 19. do 20.30.

PRODAM od 200 do 250 kg grozdja sorte tokaj. Tel. 0481/33090.

MLAD slovenski par kupi hišico na Krasu, tudi potrebno popravil. Tel. 815701 ob večernih urah.

čestitke

V soboto, 19. t. m., je na tržaškem konservatoriju Tartini z odliko diplomiral **ŠTEFAN BEMBI**. Novopečenemu profesorju klavirja čestitajo družina in sorodniki.

razna obvestila

Godba na pihala iz Ricmanj obvešča, da bo vpisovanje v Glasbeno šolo danes, 24., in jutri, 25. septembra, od 20. do 21. ure v Kulturnem domu v Ricmanju.

KRUT obvešča, da se začne 15. oktobra tedenska plavalna ura v bazenu v Strunjnu. Vpisovanje in informacije od 9. do 12. ure na sedežu KRUT v Ul. Cicerone 8/B - tel. 631084.

Slovenska prosveta prireja pred novo gledališko sezono srečanje z vodstvom in člani SSG, ki bo v četrtek, 1. oktobra, v Peterlinovi dvorani, Ulica Donizetti 3, z začetkom ob 20. uri.

Slovensko stalno gledališče. **BALET** NA ŠOLA prične s poukom v ponedeljek, 5. oktobra. Vpisovanje in informacije na Upravi SSG, Ul. Petronio 4, tel. 734265, vsak delavnik od 10. do 14. ure. Zaradi sestave razredov prosimo, da z vpisom novih učencev pohaite!

SKD Tabor - Opčine obvešča, da bo prvo srečanje udeleženk telovadnega tečaja v Prosvetnem domu na Opčinah v četrtek, 1. oktobra, ob 16. uri.

prispevki

V spomin na Pepija Doljaka daruje družina Purč (št. 164) 20.000 lir za Balnarsko sekcijo Kraški dom.

V spomin na Angelo Čufar vd. Bernetič darujeta Anica in Marica Bogatec 30.000 lir za vzdrževanje nove dvorane v Bazovici.

Namesto cvetja na grob pok. Anice Terčon darujeta Pavla in Živa z družino 50.000 lir za Sklad M. Čuk.

V spomin na Stanka Požarja darujeta Bojana in Ladi 30.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Bazovici.

Namesto cvetja na grob Anice Terčon darujeta družini Čuk 30.000 lir za ŠD Sokol in 30.000 lir za SKD I. Gruđen.

V počastitev spomina Rožine Škerlavaj darujeta Judita in Evica Hrovatin 20.000 lir za SKD Tabor.

V spomin na Pavlo Guštin darujeta Rožeta in Janko 25.000 lir za ŽPZ Prosek-Kontovel in 25.000 lir za MPZ Prosek-Kontovel.

Namesto cvetja na grob Milene Martellani vd. Giusti daruje sestrčna Lilijana 10.000 lir za SKD Barkovlje.

Namesto cvetja na grob Stanka Požarja daruje N. K. 20.000 lir za Dom Mangart.

V spomin na Anico Terčon daruje družina Divjak (Nabrežina 176) 100.000 lir za SKD I. Gruđen.

V isti namen darujejo Ida in Edvard 25.000 lir ter Zvonko Legiša 30.000 lir za SKD I. Gruđen.

V isti namen daruje družina Sedmak (Devinščina 3) 30.000 lir za ŠD Sokol.

Namesto cvetja na grob Anice Terčon darujejo družine Štoka, Verginella in Grilanc 30.000 lir za ŠD Sokol.

V spomin na Anico Terčon daruje Ivo Marušič 20.000 lir za SKD I. Gruđen.

Namesto cvetja na grob Ane Devetak daruje Vida 30.000 lir za SKD I. Gruđen.

Za Skupnost družina Opčine darujejo: Marčelo 50.000 lir, Ivanka 20.000 lir, družina iz Gabrovca 20.000 lir ter N.N. 10.000 lir.

V spomin na prijatelja Luciana Cergola darujeta Marta in Franko Volk 50.000 lir za ŽPZ Rdeča zvezda.

Ob 6. obletnici smrti dragega moža Danila Simonete daruje žena Milka z družino 25.000 lir za Balnarski odsek ŠK Kras in 25.000 lir za KD Rdeča zvezda.

V spomin na teto Anico Terčon darujeta Marinka in David 50.000 lir za pevski zbor Fantje izpod Grmade.

Namesto cvetja na grob Anice Terčon daruje Marija Legiša iz Cerovelj 50.000 lir za pevski zbor Fantje izpod Grmade.

Namesto cvetja na grob pok. Stanka Požarja darujeta Rudi in Sonja Abram (Nabrežina Postaja) 50.000 lir za SKD Vigred.

Praznik openske banke

Po že ustaljenem običaju je Hranilnica in posojilnica na Opčinah tudi letos povabila svoje člane na praznik, ki je bil v nedeljo v organizaciji društva Tabor.

V kulturnem in zabavnem delu praznika so nastopili harmonikarski orkester »Synthesis 4«, skupina »Vicky show« in ansambel »Furlan«. Priložnostni nagovor je imel predsednik Upravnega sveta posojilnice Pavel Milič, ki je poudaril pomen varčevanja in seznanil prisotne člane zadruga z deli pri gradnji novega sedeža.

Na prazniku je bilo poskrbljeno za prigrizek in pijačo ter za nagradno loterijo, pri kateri je bila med drugim izžrebana tudi Hlavatyjeva slika.

Razni natečaji

Sindikar CGIL obvešča, da je družba ANAS razpisala tri natečaje za tržaško območje, in sicer za inženirja, za geometra in za tehničnega pomočnika. Vse nadaljnje informacije posreduje CID - CGIL, Ul. Ponderes 8, 2. nadstropje, tel. 75043, int. 251.

...

Tržaška pokrajina razpisuje javni natečaj za pet slug s polovično rezervno za stalno osebje, ki dela v Upravi. Možnost vpisa zapade 31. oktobra 1987. Prošnje morajo izročiti Tržaški pokrajini, v urad predsedništva v Ul. Geppa 21. Za informacije se lahko zainteresirani obrnejo na Urad za osebje v Ul. Geppa 21 od ponedeljka do sobote.

Prispevajte za

»Dijaško matico«

koncerti

REPENTABOR - glasbeni popoldnevi stare in sodobne glasbe. V nedeljo, 27. 9., ob 18. uri v repentabski cerkvi. **SKLADBE PAVLETA MERKUJA** za enega izvajalca. Solisti: Jože Falout, Alessandro Bonelli, Erika Slama, Črtomir Šiškovič, Franco Feruglio, Miloš Mlejnik, Nika Vitpotnik.

XI. glasbeni september. V torek, 29. t. m., ob 20.30 bosta v evangeličansko-luteranski cerkvi nastopila pianista Valentina AGOSTINI in Carrado GRECO. Izvajala bosta skladbe Stravinskega, Faureja in Ravela.

V četrtek, 1. oktobra, ob 20.30 bo v evangeličansko-luteranski cerkvi nastopil WIENER SCHUBERT TRIO.

Združenje PROMUSICA vabi v ponedeljek, 28. t. m., ob 20.30 na koncert, ki bo v katedrali sv. Justa. Nastopil bo organist Harald FELLER.

GROZDJE ZA VINO

na državni cesti 202 med Opčinami in Prosekom pri kampu »PIAN DEL GRISA« Od 23. sept. dalje

utrinki iz naše preteklosti

boris kuret

Črna kronika

Iz Boršta pri Dolini 21. februarja. Strašna nesreča se je zgodila v nedeljo 12. t.m. v Borštu št. 80, okoli šeste ure zvečer. Dekle od kakih dvajset let je varovalo v kuhinji mladega otroka od treh let i polu. Ko se je začelo temniti, šlo je dekle v bližnjo hišo, oddaljeno kakih dvajset korakov, kder je ležala sama otrokova mati, katera je ob desetih zjutraj porodila, nalila luč z oljem in jo užgala. To delo ni trajalo dve minuti. Ko se vrne v kuhinjo, najde otroka gorečega; oblije ga z vodo, i ko voda steče, nese ga iz kuhinje proti apnenici ter kliče na pomoč. Dva moža od stričevh sta takoj priskočila, zrezala obleko z otroka, ki je bil grozno opečen po vsem životu; desno stegno i skoraj cela desna stran je bila prav pečena i stegno počeno nad poldrugi decimeter na dolgo.

Otroka so nesli na posteljo i mazali ga z oljem stepenim z vodo. Mnogo ljudi se je zbralo, vsi so milovali nesrečnega otroka. Mej tem prideta iz Mil dva žandarma, katera sta hladnokrvno gledala, kar se je godilo skoraj do devete ure. Ko sta otšla, ukazala sta županu (po laški, slovenskega nista govorila ni besede), naj ne naredi nobenega raporta, da se vrneta jutri zvečer mej osmo i deveto uro, pa sama naredita, kar je treba.

Še tisto noč sta šla na Kras i v krčmi na Pesku (na reškej cesti) pripovedovala, da je v Borštu zgorel otrok po nemarnosti dekleta, ki se je s fanti zgovarjala, a otroka pustila brez varstva. Tako je pravila krčmarjeva žena drugi dan babici iz Boršta. Ob enajstej uri v noči istega dne je ubogi otrok umrl.

Ponedeljek v jutro je šel župan iz Boršta v Dolino, da poroči o tej nesreči vrhovnemu županu i povedal je tudi, kar sta žandarma ukazala. Ta ukaže, naj naredi poročilo i ga pošlje koj po žup. Služi v Koper, dostaviš, da županja mora tako žalostno dogodbo poročiti najprej, žandarja pa naj tudi od svoje strani naredita raport.

Zvečer ob desetih prideta žandarma. Nobeden ni govoril besedice slovenske. Eden od njiju začne v pričo mrliča i žalujočih sorodnikov kričati i se zaganjati na župana: Kdo vam je ukazal narediti raport? Nisem jaz rekel, da ga naredim jaz. Župan odgovori, da mu je vrhovni župan v Dolini ukazal narediti poročilo i ga koj poslati v Koper. Na to je žandarm zaupil, surovo se zaganjajoč proti županu: — (Teh grdih, besnih besed ne moremo natisniti, naznaniti jih je treba okrajnemu glavarstvu ali sodniji Uredn.) Po tem c. k. žandarmjerji jako častnem — uvodu je žandarm zapisal imena hišnih ljudi.

Kar je gori navedno, za to jamčijo, če je treba tudi s prisego, četiri ženske i pet moških prič, kojih imena navedem sl. uredništvu. Jaz nečem pisati nobenega komentara tej strašnej dogodbi, samo si

vsojam opomniti čestitega čitatelja, da sta ta škan-dal provzročila v Borštu v Istri dva c. k. žandarja, ne proti divjim izdajskim irredentovcem, ampak proti krotkim, potrpežljivim, gosposki vedno pokornim slovenskim kmetom, kojih sinovi prelivajo po dalmatinskem i hrcegovskem skalovji svojo zvesto kri za cesarja, svojega i žandarjev gospodarja.

(Edinost, št. 8, z dne 25. 2. 1882)

Cesarjev obisk

Presvetli cesar bival je minole praznike s svojo družino v mirnem gradu Miramar. V ponedeljek zjutraj ogledal si je vojno momarico zasidrano v miljskem zalivu. Na nekaterih ladjah izvršile so se v njega navzočnosti nekatere vojaške vaje s stroji. Proti 11 uri izkrcal se je iz oklopnice »Laudon« v Miramar. V torek v jutro na rojstni dan presv. cesarice služil je premil. gosp. škof dr. Glavina v gradskej kapelici v Miramaru sv. mašo ter ostal isti dan pri obedu. Popoldne ogledal si je cesar skladišča v novej luki, spomenik na trgu pred kolodvorom, na to se peljal k sv. Andreja in dalje po novi železnici v Boršt. V četrtek mudil se je visoki gost v luki ter si ogledal parnik »Imperator«. Odpeljal se je z družino predvčeranjem popoldne na Dunaj.

(Edinost, št. 104, z dne 28. 12. 1889)

Iz Boršta 24. decembra. [Izv. dop.]

Nepričakovana najvišja čast bila nam je skazana danes ob 2 uri popoldne, ko je Nj. Veličanstvo, naš presvetli gospod in cesar počastilo naša tla s svojo stopinjo. Dvorni vlak, ki je imel iti do Kozine, vstavil se je v Borštu, kjer je Nj. Veličanstvo izvolilo izstopiti in si ogledati tukajšnjo okolico.

Četudi ni bil napovedan prihod Nj. Veličanstva, vendar se je zbralo mnogo ljudstva iz tukajšnje okolice, ki je želelo pozdraviti Nj. Veličanstvo.

Izmed prišlih gospodov bili so počasteni z najvišjim govorom Nj. Veličanstva gospod Dolinski dekan Jan in naš gospod duhovnik Alojzji Paoli.

Ta je bil dan slovesnosti, katero tukajšnje ljudstvo ne bode zabilo, čeprav ni deseti del ničesa vedel o tem prihodu.

Večina tukajšnjega ljudstva, čeprav smo tako blizo mesta, ni imelo še priložnosti, Nj. Veličasti našemu presvitlemu gospodu in očetu gledati v obraz; tako ni jim zameriti, da je danes tukaj občna žalost in tožba, da neso mogli vsi videti in pozdraviti Nj. Veličanstvo.

Vendar ostane današnji dan za občino Boršt naizbrisljiv, kajti isti ostane vsem v blagem spominu.

(Edinost, št. 104, z dne 28. 12. 1889)

sklad mitja čuk

jelka cvelbar

Napori ob novem šolskem letu

Začetek šolskega leta pomeni nove napore. Posebej letos, ko se na osnovno šolo uvajajo novi učni načrti. Če torej v časopisu sledimo vestem o izpopolnjevalnih tečajih za slovenske učitelje v zvezi z novimi učnimi načrti in če pomislimo, da je ta organizacija na deželni ravni, potem se upravičeno lahko vprašamo, koliko truda lahko stane realizacija takega načrta, če sloni samo na ramenih dveh oseb, ki sta zaposleni na Deželnem raziskovalnem zavodu IRRSAE.

»Deželni raziskovalni zavod je bil zadolžen od ministrstva za šolstvo, da izdela strokovnotehnični načrt za izpopolnjevanje vseh učiteljev v petih predmetnih področjih,« nam pojasnjuje Stanka Čuk. »Za slovenske učitelje je to pomenilo s slovenščino šest takih področij. Načrt je bil zame na Zavodu zelo zahteven, saj je celotna organizacija padla na moje rame. Seveda se moram za realizacijo zahvaliti tudi kolegici Sonji Sirk, ki je sicer zadolžena za dokumentacijo na Zavodu, znala pa mi je pri tem napornem delu učinkovito priskočiti na pomoč.«

Ni od muh organizirati tečaj za dvesto petdeset ljudi (toliko učiteljev namreč sledi izpopolnjevanju), predhodno pripraviti za posredovanje nove snovi šestindvajset kolegov, ki tečaj vodijo, nadzorovati celoten potek v tržaški in goriški pokrajini, pri vsem tem pa se boriti še z neprijetnim občutkom, da smo Slovenci marsikaj zamudili zaradi svojega nezanimanja.

»Novi načini poučevanja zahtevajo tudi nove prostore. Naši šolski prostori so slabi, marsikje neprimerni, da bi se strokovno izvajale dodatne dejavnosti, ki postajajo del celotnega kurikularnega dela... In didaktični material! Vseskozi se borimo za nakupe, saj je vedno premalo sredstev; kaj šele da bi resneje pomislili na nakup modernega didaktičnega materiala, učnih pripomočkov in knjig.« Šola pomeni hram, v katerega hodijo bolj ali manj nadarjeni učenci, po italijanskem zakonu tudi taki, ki jih pri razvoju ovira večja ali manjša hiba. Stanka Čuk je razen tega, da je službeno postavljena v pomoč slovenski osnovni šoli, poklicno usposobljena defektologinja, torej z vsem potrebnim znanjem za pomoč pri vzgoji prizadetih otrok.

»Za pouk s prizadetimi so pogoji še vedno zelo slabi. Zanje ni prostora, ni materiala, ni primernih pripomočkov, ni hudo potrebne telovadnice in v njej specifične opreme...«

Kaj pa strokovna usposobljenost ljudi, ki jih z evfemizmom imenujemo pomožno učno osebje? »Največja hiba pri tem je, da ni permanentnega izobraževanja specifičnega učnega osebja. Dveletni specifični strokovni tečaji nudijo pre malo. Tega so se zavedali tudi ponekod po Italiji, kjer so si zamislili strokovne delovne ekipe. S takimi bi morali tudi mi poiskati stik in deliti njihove izkušnje.«

Kako gledate na sedanji položaj slovenske osnovne šole pri nas?

»Po mojem mnenju, bi morala biti, ravno zato, ker je osnovna, veliko bolj pomembna v naših očeh. S to problematiko pa se premalo ukvarjamo in če se, nas prej skrbijo obrobni problemi in polemike, (včasih že kar vaške čenče), kot resnična prizadevanja za zdravo napredovanje naših otrok, torej našega naroda.«

Kaj je po vašem mnenju temu krivo? »Nedvomno premajhno strokovno izpopolnjevanje, premajhna zavest pri učiteljih, da je potrebno sveže znanje in široko zanimanje. Vsakdo vsega ne more osvojiti do potankosti, lahko pa se za kulturo, družbene pojave, literaturo in znanost vsaj zanima, kajti le toliko bo mogel dati drugim, kolikor tudi sam ima. Manjka nam tudi strokovnega raziskovanja specifičnih problemov, ki težijo in slabijo pouk na naših šolah, ki niso šole za Italijane v Italiji, niti šole za Slovence v Jugoslaviji in zato je vsakršna rutinska uporaba tujih učbenikov nasilje nad našimi otroki. Tudi dvojzličnost, če se ne zavedamo njenih razsežnosti, lahko slabi napredovanje otrok, še posebej, če ni ustreznih raziskav, ki bi vzgojiteljem dajale prave napotke. Po šolah se vedno pogosteje srečujemo s problemi, ki jih prinašajo s seboj mešani zakoni. Otrok slabo razvije jezikovni sistem pri obeh jezikih in se zato slabo izraža. Za slovenski jezik je premalo stimulacije in konfrontacije. Slovenščino sliši in kolikor more uporablja samo v nenaravnem okolju - v šoli. Doma govori narečje s tujimi popačenkami ali celo samo italijansko, v okolju sliši pretežno italijansko narečje, nima dovolj prostega časa za družbo z vrstniki in prijatelji z boljšo slovensko jezikovno podlago. Seveda bi bila lahko pri tem učinkovita kot didaktični medij televizija, vendar vsi vemo, da bo med potrošniško privlačno Candy, Candy in tradicionalno obdelano pravljico o treh medvedkih otrok raje segel po tistem plitvem in zato lažje dostopnem programu, ki ga nudi italijansko zasebno televizijstvo, kot pa po pripovedi, ki mu bo morda dala misliti in bo od njega zahtevala napor razumevanja.«

Kaj pa menite, da bi bilo treba v bodoče še storiti za slovensko šolo?

»Vsekakor nadoknaditi zamujeno. Kar se da izkoristiti nove učne načrte za to, da dosežemo in uveljavimo na slovenskih šolah vse tisto, kar že dolgo pogrešamo.«

Kaj pa želite slovenskim otrokom? »Naj bi se njihovi učitelji vseskozi zavedali, da niso le pedagogi, pač pa tudi vzgojitelji. Da bi se svoje vzgojiteljske naloge zavedali globlje tudi starši in da bi si te dolžnosti starši in učitelji ne podajali kot vroč kostanj iz žerjavice, če ni njihov namen preživeti čas, ki jim je odmerjen, le za mesečni dvig plače ali v skrb za nakup novega avtomobila, marveč jim gre predvsem za to, da vzgojijo ljudi, ki bodo moralno kleni, zvesti samim sebi in izročilom svojih dedov.«

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1

7.15 Inf. oddaja: Uno mattina

9.40 Nanizanka: Professione pericolo

10.30 Dnevnik

10.40 Rubrika: Okrog nas

11.30 Nad.: La valle dei pioppi (4.del)

11.55 Vremenska napoved

12.00 Dnevnik - kratke vesti

12.05 TV film: Un gioco da bambini

13.30 Dnevnik

14.00 Film: E adesso pover'uomo? (kom., ZDA 1934, r. Frank Borzage, i. Margaret Sullivan, Douglas Montgomery)

15.35 Nanizanka: La baia dei Cedri

16.00 Dokumentarec: Il quercino

16.50 Nad.: Il volo dell'Aquila (2. del)

18.00 Dnevnik - kratke vesti

18.05 Rubrika: Te la do io l'America

19.40 Almanah, vreme in dnevnik

20.30 Film: L'isola della paura (pust., VB 1979, r. Don Sharp, i. Donald Sutherland, V. Redgrave)

22.25 Aktualno: Più grandi insieme

22.40 Dnevnik

22.50 Glasbena oddaja: Estate rock - Rockstar (2. del)

23.55 Dnevnik - zadnje vesti

RAI 2

11.50 Nadaljevanka: Liszt (4. del)

13.00 Dnevnik - ob trinajstih

13.25 Dnevnik - šport

13.30 Nanizanka: Saranno famosi

14.30 Dnevnik - kratke vesti

14.35 Nanizanka: Tuono blu

15.25 Film: Passione gitana (dram., ZDA 1958, r. Donald Siegel, i. José Guardiola, Carmen Sevilla)

17.00 Dnevnik - kratke vesti

17.05 Nanizanka: Blondie

18.25 Filmske novosti

18.30 Dnevnik - športne vesti

18.45 Nan.: Le strade di San Francisco

19.40 Vreme, dnevnik in športne vesti

20.30 TV film: Grandeur et decadence (krim., r. Jean Luc Godard, i. Jean Pierre Mocky, Marie Valera, Jean Pierre Léaud)

22.05 Dok.: Il meglio di Moda

22.35 Dnevnik

22.50 Kviz: Il milionario (vodi Jocelyn)

23.40 Dnevnik

23.55 Nočni film: La corruzione (dram., It. 1964, r. Mauro Bolognini, i. Rosanna Schiaffino, Alain Cuny)

RAI 3

16.00 Šport: Sredozemske igre (prenos iz Latakie - Sirija)

17.00 Športni dnevnik: Derby

17.15 Glasbena oddaja: Pokerconcerto

18.05 Nadaljevanka: Le inchieste del Commissario Maigret

19.00 Vreme in dnevnik

19.20 Deželne vesti

20.05 Izobraževalna oddaja: Žitarice -Predpisi v zvezi z gnojili, žetev inshranjevanje

20.30 Nanizanka: I professionals - La trappola mortale

21.30 Dnevnik - nocoj

21.45 Film: Questa ragazza è di tutti (dram., ZDA 1966, r. Sydney Pollack, i. Nathalie Wood, Robert Redford)

23.30 Koncert: Poklon Stradivariju - ob 250-letnici njegove smrti (Antonio Vivaldi - Štiri letni časi, solist Salvatore Accardo, prenos iz gledališča Ponchiello v Cremoni)

0.20 Filmske novosti

0.25 Dnevnik - zadnje vesti

0.30 Deželni dnevnik

RTV Ljubljana

10.00 TV mozaik. Šolska TV: umetnostna zgodovina - Stili, obdobja, življenje v antični Grčiji, glasbena vzgoja - Klarinet in fagot

11.00 Filmska matineja: Tarzan - opičji človek (pon.)

16.40 Tv mozaik. Šolska TV (pon.)

17.40 Poročila

17.45 Otroška oddaja: Jesenski veter

18.00 Risanke: Športnik Billy

18.25 Aktualno: Potrošniška porota

18.45 Risanke

19.00 Obzornik

19.25 Zrno in vremenska napoved

19.30 Dnevnik

20.00 Tednik

21.00 Vegetina kuhinja

21.10 Nadaljevanka: August Strindberg (4. del)

22.10 Dnevnik

22.25 Retrospektiva dokumentarnih žanrov: Poletni čas - zimski čas (Dokumentarec je ponazoritev življenjske poti Gabrijele Žegarac, kakršno sta stakovali blaginja in revščina še ne tako davne preteklosti.)

TV Koper

17.00 Otroški spored: risanke

18.00 Nadaljevanka: Vite rubate

19.00 Odprta meja

V današnji Odprti meji bodo med drugim naslednji prispevki:
OGLEJ — Vsedržavna skupščina CGIL
TRST — WWF o gradnji sinhrotrona
TRST — Višje cestne takse za jugoslovanske prevoznike
TRST — Razstava Virgilia Malnija v galeriji Cartesius

19.30 TVD Stičiše

19.45 Nadaljevanka: Veronica

20.30 Film: Voglio danzar con te (glas., r. Mark Sandrich, i. Fred Astaire, Ginger Rogers)

22.10 TVD Vsedanes

22.25 TV film: Storia d'amore e d'amicizia - La persecuzione (r. Franco Rossi, i. Barbara De Rossi, Claudio Amendola, Massimo Bonetti, 3. del)

22.35 Rubrika z Barbaro Bouchet

CANALE 5

7.00 Rubrika: Buongiorno Italia

7.20 Risanke

8.10 Rubriki: News, 8.30 Pogovori

9.30 Nanizanke: General Hospital, 10.25 Alice, 10.45 Orazio

11.15 Kviz: Tuttinfamiglia

12.00 Nanizanki: Arcibaldo, 12.30 Bonanza

13.30 Nad.: Sentieri

14.30 Film: Quando eravamo giovani (kom., ZDA 1941, r. Edward Griffith)

16.00 Nanizanke: Maude, 16.30 Alice, 17.00 L'albero delle mele

17.30 Kviz: Doppio Slalom

18.00 Nanizanke: Una famiglia americana, 19.00 I Jefferson, 19.30 Love Boat

20.30 Variete: Vota la voce

22.30 Aktualno: Onorevole Ciccolina and Co.

23.15 Variete: Maurizio Costanzo show

0.30 Filmska rubrika: Première

0.40 Nanizanka: Sceriffo a New York

9.15 Film: Le avventure di Arsenio Lupin (pust., Fr. 1957, r. J. Becker, i. Robert Lamoureux)

11.00 Nanizanke: Strega per amore, 11.30 Giorno per giorno, 12.00 La piccola grande Nell, 12.30 Vicini troppo vicini

13.00 Otroška oddaja: Ciao ciao, vmes risanke Creamy, Juny Peperina, Miny Pony

14.30 Nadaljevanki: La valle dei pini, 15.30 Così gira il mondo

16.15 Nanizanka: Il Santo

17.15 Nadaljevanka: Aspettando il domani

18.15 Kviza: C'est la vie, 18.45 Gioco delle copie

19.30 Nanizanka: Quincy

20.30 Film: Uno sparo nel buio (kom., VB 1964, r. Blake Edwards, i. Peter Sellers)

22.30 Film: Il mondo dei robot (pust., VB 1973, r. Michael Crichton, i. Yul Brynner, Richard Benjamin)

0.15 Rubrika: Cinema e Co.

0.45 Nanizanki: Premiata agenzia Whitney, 1.35 Il Santo

TELEPADOVA

12.00 Nadaljevanka: Signore e padrone

13.00 Ris.: Ken il guerriero

14.00 Nadaljevanki: Signore e padrone, 15.00 Dancing Days

16.30 Nan.: Fantasilandia

17.30 Risanke

19.30 Nanizanka: I predatori dell'idolo d'oro

20.30 Film: I due mafiosi contro Al Capone

TELEFRULI

13.30 Nadaljevanka: Marta

14.30 Risanke

15.00 Nanizanka: George

15.30 Glas. odd.: Music Box

17.30 Nadaljevanka: Quell'antico amore

19.00 Dnevnik

19.30 Dan za dnem

20.00 Nan.: I cercatori d'oro

20.30 Film: Susanna (kom., ZDA 1938, r. Howard Hawks, i. Cary Grant, Katharine Hepburn)

22.30 Dnevnik

23.00 Dan za dnem

23.30 Dok.: Jadranje, tehnika in prireditve

24.00 Informativna oddaja: News dal mondo

TELEQUATTRO

(Se povezuje s sporedi Italia 1)

Lastne oddaje:

19.30 Dogodki in odmevi

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10 Osebnost; 8.35 Mozaik; 9.00 Otroški kotiček; 10.00 Dnevni pregled deželnega tiska; 10.10 Koncert v Krožku za kulturo in umetnost v Trstu: zbori Glasbene matice - otroški, mladinski in deklški; 11.05 Glasbeni mozaik; 12.00 Na obisku; 13.20 Glasba po željah; 14.10 Naš popoldan z glasbo in besedo; 15.00 Diskorama; 16.00 Poezija slovenskega zapada; 17.10 Klasični album; 18.00 Četrtekova srečanja: Primorski emigranti od Soče do Mlade Soče, pričevanja o ljudeh in družtvih; 18.30 Glasbene skice.

LJUBLJANA

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 4.30 Jutranji spored; 8.05 Radijska šola; 8.35 Koncert za mlade; 9.05 Glasba; 10.05 Rezervirano za; 11.05 Izbrali smo; 12.10 Pojemo in godemo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Od vasi do vasi; 13.30 Melodije; 14.05 Enajsta šola; 14.20 Mladi koncertant; 14.45 Mozaik; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Vrtljak želja; 17.00 V studiu; 18.00 Ansambel Greentown Jazz Band; 18.15 Jezikovni pogovori; 18.30 Tekmovalna srečanja pevskih zborov; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Big Band RTV Ljubljana; 20.00 Četrtekove večer; 21.05 Literarni večer; 21.45 Melodije; 22.30 Podoknica; 23.05 Literarni nočturno; 23.15 Popevke.

RADIO KOPER (slovenski program)

13.30, 14.30, 17.30, Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.05 Rubrika: Danes se spominjamo; 6.10 Vreme, prometni servis; 6.30 Jutranjik; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Poročila in dnevni pregled tiska; 8.00 Prenos Radia Ljubljana; 13.00 Na valu Radia Koper; 14.40 Intervjuji, reportaže, zanimivosti in popevka tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.35 Rubrika: Aktualna tema; 18.00 Mladim poslušalcem; 19.00 Zaključek sporedov.

RADIO KOPER (italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba za dobro jutro; 7.00 Za dober dan; 8.00 Prisrčno vaši; 8.40 Po vaši izbiri; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Popevka tedna; 10.35 Vstop prost; 11.00 Sprehod po starih ulicah; 11.15 Hit Nova Gorica; 11.30 Aktualno: Na prvi strani; 11.35 Ansambel Casadei; 12.00 Glasba po željah; 12.06 Rubrika: Zdravniški nasveti; 14.35 Glasba; 14.45 Edig Galletti; 15.45 Počitnice po Jugoslaviji; 20.00 Nočni spored.

RADIO OPČINE

10.30 Za vsakogar nekaj; 20.15 Kulturni program, podnevi in ponoči povezuje oddaje glasba.

Zapleteno reševanje krize v Krminu

Obnova večine KD-PSI-PRI ne bo lahka, KPI pa ponuja alternativo

Kriza na Občini v Krminu z izglasovanjem formalne nezaupnice tristranskemu odboru KD, PSI in PRI je še dodatno zapletla politično vzdušje na Goriškem, kjer se večinske stranke ubadajo s težavnim preverjanjem in reševanjem krize na Goriški občini. V Krminu so v ospredju predvsem problemi zdravstva in usoda tamkajšnje bolnišnice. Kot je bilo razvidno iz poteka pedsinočnje seje občinskega sveta, pa ne gre samo za ta vprašanja. Odstop odbornikov KD je posledica tudi nesoglasij v stranki sami in v odnosih z večinskima partnerjema.

Do izglasovanja resolucije KPI o nezaupnici, ki je ob nasprotovanju socialistov in republikanec prodira zaradi vzdržanja demokristjanov, je namreč prišlo, ko je s sestanka deželnih vodstev večinskih strank že prišla vest, da bolnišnice ne bodo kratkoma zaprli. V Trstu so se stranke sporazumele za rešitev, ki v bistvu sprejema vsebino sklepa goriške KZE o ohranitvi medicinskega oddelka ter nekaterih drugih zdravstvenih služb v Krminu. Prav za vrnitev sklepa KZE s strani deželnega nadzornega odbora je bila uradni povod za odstop odbornikov KD.

Ta odločitev je precej razburila druga dva večinska partnerja v Krminu. Zlasti socialiste, ki so nasprotovali načinu (napoved preko tiska), predvsem pa utemeljitvam, iz katerih ni razumeti, kaj pravzaprav KD očita dosedanji večini na Občini. To je socialiste privedlo do zblizanja s komunisti, vsaj kar zadeva vprašanja zdravstva. Odbornik za zdravstvo Milazzo je namreč prebral resolucijo, v kateri PSI spreminja svoje dosedanje stališče (podpora predlogu KZE o delni ohranitvi medicinskega oddelka in drugih služb) in predlaga, naj bi v Krminu imeli speci-

alizirano bolnišnico za rehabilitacijo. Predpogoj za njeno uresničitev pa je odpoved konvencije z bolnišnico usmiljenih bratov v Gorici, saj predvideva deželni načrt v naši pokrajini eno samo tovrstno bolnišnico, financirano z javnim denarjem. Vsebinsko se predlog sklada z zahtevami KPI.

Komunisti so zaenkrat reagirali previdno: najprej naj dosedanji krminski odbor z županom Nuninom (PSI) vred odstopi, nato pa se lahko na podlagi konkretnih programov, ne samo glede

zdravstva, pač pa tudi drugih vprašanj, domenimo za novo večino. Milazzova resolucija je bila odobrena z 9 glasovi (KPI, republikanec in Milazzo), medtem ko sta se župan ter tretji socialist vzdržala.

Perspektive za izhod iz krize so zaenkrat nejasne. Možna je obnova dosedanje večine, o kateri so že v teku razgovori med strankami, če pa se stališča ne bodo zblížala, utegne priti do sprememb, za katere se zavzemajo komunisti.

Jesenski sejem v Budimpešti Ugodne ocene gospodarstvenikov

Madžarski gospodarstveniki so potrdili zanimanje za prometne in obmejne infrastrukture na Goriškem. Take vesti prihajajo iz Budimpešte, kjer je te dni mednarodni jesenski sejem (sklenil se bo v nedeljo, 27. t. m.) in kjer je goriško gospodarstvo razmeroma dobro zastopano. Sodelovanje na mednarodnem sejmu je organizirala goriška Trgovinska zbornica. Te dni se je mudila v madžarskem glavnem mestu, ob dnevu Furlanije-Juljske krajine, tudi delegacija gospodarstvenikov, predstavnikov goriške in tržaške trgovske zbornice ter raznih ustanov in podjetij s področja prometnih storitev.

Na srečanju, ki so ga imeli z delegacijo osrednje madžarske trgovske zbornice, so ocenili dosedanji obseg blagovne menjave, posebej kar zadeva goriško območje. Vrednost blagovne menjave med Madžarsko in Italijo znaša okrog 1900 milijard lir letno. Goriško območje je v tej vrednosti sodeleženo s približno petimi odstotki, pri čemer prevladuje uvoz (živila, meso, kmetijski proizvodi).

V sodelovanju s poslovalnico ustanove ICE v Budimpešti ter osebja ambasade, so na sejmu priredili tudi tiskovno konferenco o integriranem sistemu prevoza blaga v naši pokrajini ter o možnostih, ki jih sistem ponuja tudi tujim operaterjem. O posameznih področjih (pristanišče, letališče, avtoport, železniško vozlišče pri Červinjanu) je bil govor tudi na številnih dvostranskih pogovorih.

Prvi obračun prisotnosti goriškega gospodarstva na jesenskem sejmu v Budimpešti je, po ugotovitvah predstavnikov goriške Trgovinske zbornice, zelo ugoden in odpira stvarne možnosti za razširitev blagovne menjave in nasploh gospodarskega sodelovanja.

Sejem odpre Biasutti ob 18. uri Novosti za jesen in zimo na sejmu Flash moda

Predsednik deželne uprave Adriano Biasutti bo danes ob 18. uri na goriškem razstavišču odprl letošnji drugi sejem Flash moda. Medtem ko je bil podobni pomladanski sejmu namenjen prikazu poletne mode, bo tokrat petdnevni prikaz modne ponudbe popegljal obiskovalce v jesensko-zimski čas in za to obdobje primerna oblačila.

Program prireditve v okviru sejma, ki se bo zaključil v ponedeljek, 28. t. m., je dokaj obsežen. Vsak dan bodo na vrsti defileji, bodisi v popoldanskih kot v večernih urah. Prvi bo na vrsti že jutri ob 20. uri, ko bodo v paviljonih A in B predstavili modne konfekcije. Jutri se bodo v istih paviljonih odvijali mini defileji med 17. in 20. uro, ob 20.30 pa bo predstavitev jesensko-zimskih kolekcij modnih ustvarjalcev iz naše dežele. Prireditve, ki se bo kot druge večerne modne predstave odvijala v paviljonu D, bo vodil igralec in televizijski napovedovalec Andrea Giordana. Na novo opremljen paviljon D bo omogočil večjemu številu obiskovalcev ogled večernih defilejev, saj so halo opremili s 500 sedeži. Jutri popoldne, ob 18. uri, napoveduje tudi že prve modne novosti za prihodnje poletje, ki jih bodo predstavili na defileju "Moda mare 88".

Sobotni program obsega defileje med 11.30 in 12.30 ter 16. in 20. uro, zvečer (ob 20.30) pa spektakularni defile z modo pret-a-porter. Enak bo urnik defilejev tudi v nedeljo, ko bo v večernem programu napovedovalka Maria Giovanna Elmi predstavila Veliki modni gala večer: prikazali bodo obleke, ki niso za vsak žep. V nedeljo popoldne bo tudi zanimiv prikaz modnih prireditev z nastopom stilistov z Du-

naja in iz Zagreba ter seveda deželni frizerjev.

Ob standih z najnovejšo modno ponudbo bodo tudi tokrat na sejmu predstavili nekaj zgodovinskih zanimivosti in dragocenosti, seveda povezanih s tematiko sejma. Pokrajinski muzeji so pripravili bogat izbor goriške čipkarske tradicije, poleg tukajšnjih pa bodo na ogled tudi znamenite čipke iz zbirke Idrijskega muzeja. S posredovanjem Pokrajinskih muzejev bodo prikazali tudi kakih 30 oblek iz 19. stoletja, ki jih hranijo v dragoceni garderobi gradu Hetzendorf pri Dunaju, modo in noše ob prehodu v naše stoletje pa bodo prikazovale tudi slikarska in grafična dela Carla Michelstaedterja, ki jih je zbral Inštitut za mittelevropska kulturna srečanja. Od petka do nedelje zvečer bodo brezplačno na ogled filmi, ki bolj ali manj neposredno obravnavajo svet mode: po vrsti bodo vrteli filme »Nove settimane e mezzzo«, »Via Montenaполеone« in »Sotto il vestito niente«.

Omeniti gre še eno obrobno pobudo, ki bo privabila radovedneže in ljubitelje starih avtomobilov. V soboto in nedeljo bo na razstavišču postanele kakih 50 starih avtomobilov znamke Triumph, lastniki katerih so združeni v klub in se bodo srečali te dni v Gorici oz. Trstu. Avtomobili bodo na ogled v nedeljo dopoldne, nato pa se bodo podali na ocenjevalno vožnjo s startom prav z razstavišča.

Organizatorji so se torej potrudili, da bi bil program čimbolj pester. Sedaj čakajo na odziv publike z željo, da se ponovi uspeh pomladanskega Flash moda, ko je bilo obiskovalcev več kot 30 tisoč. Cena vstopnic je 5 tisoč lir, na voljo pa je tudi abonma za vsakodnevni obisk, ki stane 10 tisoč lir.

Prizadevanja za pravočasno obnovo zakona o goriški prosti coni

Vladna kriza in volitve prej, počitnice kasneje, so potisnile nekoliko v ozadje vprašanje novega zakona o goriški prosti coni. Z ukrepom ob koncu lanskega leta je bila veljavnost zakona, ki predvideva različne ugodnosti in olajšave za prebivalstvo in proizvodni sektor na Goriškem, podaljšana do 31. decembra 1987.

Te dni so se torej obnovila prizadevanja predstavnikov raznih ustanov in strank, da bi vendarle v roku prišlo do izglasovanja novega zakona. O tem je bil govor na zadnji seji upravnega odbora Trgovinske zbornice, kjer je predsednik Enzo Bevilacqua potrdil, da ni nobenih sprememb v stališčih, ki so bila sprejeta pred letom dni. Z drugo besedo, potrjuje se osnutek besedila, ki je bil sestavljen lani, ob soglasju vseh družbenih dejavnikov.

Po besedah predsednika Trgovinske zbornice bo v zelo kratkem času prišlo do srečanj s predstavniki ministrstva za industrijo, finance in zaklad (ki morajo izdati soglasje).

O obnovitvi zakona o goriški prosti coni je bilo govora tudi v pokrajinskem svetu, kjer je komunistična svetovalska skupina predstavila osnutek dokumenta, ki obvezuje predsednika in odbor, da stori vse potrebno, da pride do pravočasne in zadovoljive rešitve vprašanja. Komunisti v istem dokumentu opozarjajo tudi na dejstvo, da je v parlamentu doslej bilo predloženo le besedilo njihovega zakonskega osnutka.

Kako se bo zadeva razvijala v naslednjih mesecih? Najverjetneje bo vlada ob koncu leta, tako kakor že lani in leto poprej, izdala zakonski de-

kret in podaljšala veljavnost dosedanjih norm. V treh mesecih, to je do konca leta, bo po vsej verjetnosti nemogoče izglasovati zakon po rednem postopku. Tudi v primeru, ko ne bi bilo ovir in pritiskov.

Ne gre namreč pozabiti, da se Tržičani zelo glasno potegujejo, da bi tudi prebivalstvu Trsta (in pokrajine) priznali določene ugodnosti in dodelili kontingent goriva po znižani ceni. Menda imajo pri tej zahtevi podporo tudi določenih goriških krogov in v zadnjem času dokaj pogosti obiski in stiki tržaškega župana Staffierija z goriškim kolegom in pa obiski raznih melonarskih veljakov na Goriškem so usmerjeni v kovanje nekakšnega sovezništva.

Verjetno bo v prihodnjih tednih prav okrog obnove zakona o prosti coni še veliko besedi.

Vojaški tovornjak prevrnil žensko na motornem kolesu

Na cesti med Zagrajem in Martinščino se je težko ponesrečila 51-letna Carmela Visintin iz Martinščine. Ženska se je prejšnji popoldan z motornim kolesom vračala proti domu. Na ostrem zavoju (cesta je precej ozka) je prišlo do trčenja z vojaškim tovornjakom bataljona Nembo iz Gradišča. Tovornjak je upravljal 20-letni Massimo Prosperi.

Visintinovo so z rešilcem prepeljali v goriško splošno bolnišnico, kjer so ji zdravniki ugotovili celo vrsto poškodb. Med najtežjimi je izpostavljen zlom desne roke, globoka rana v stegnu pa še rane na obrazu, udarec v rebra in drugo. Sprejeli so jo na zdravljenje v ortopedskem oddelku s prognozo okrevanja v dveh mesecih.

Bolje je šlo 59-letnemu Adalgisu Scabiniju iz Gorice, Ul. Garzarolli 39, ki se je prejšnji večer v Ločniku z motornim kolesom zaletel v avto. Ugotovili so mu pretres možganov in nekaj ran po raznih delih telesa.

Med deli v tržiškem pristanišču odkopali 300 plinskih granat

Med zemeljskimi deli za podaljšanje operativne obale v pristanišču Portoroža v Tržiču so našli pravo skladišče topovskih izstrelkov iz prve svetovne vojne. Gre za avtrijske granate različnih velikosti, napolnjene s strupenim plinom, ki so ga uporabljali med prvo svetovno vojno tudi na našem Krasu. Vojni material, ki ga je za kakih 15 ton, bodo odstranili in odpeljali v Civitavecchio. Vse granate so brez vžigalnikov, kar pomeni, da je bilo na tem mestu vojaško skladišče, ali pa je bil material deponiran po končani vojni.

Na območju pristanišča Portoroža in v Tržiškem zalivu so v zadnjem času našli že veliko vojnega materiala, bodisi iz prve, bodisi iz druge svetovne vojne. Tako so v začetku letošnjega leta, nedaleč stran od kraja zadnje najdbe, naleteli med poglabljanjem

morskega dna na kakih 100 topovskih izstrelkov, napolnjenih s plinom.

Jekleni ovoj je dobro vzdržal sedem desetletij v slani morski vodi.

Zlato in denar

Cariniki na mejnem prehodu v Rožni dolini so v ponedeljek zjutraj preprečili poskus tihotapstva večje vsote dinarjev in valute ter okrog 400 gramov zlata. Vse to so našli pri jugoslovanskem državljanu I. S. iz Sremske Mitrovice, ki se je na mejni prehod pripeljal z osebnim avtomobilom.

Delavci carinske uprave so ugotovili, da je I. S. skušal prenesti preko meje, to je iz Jugoslavije v Italijo, 1101 ameriški dolar, 8530 nemških mark in 1,1 milijona dinarjev ter štiri ploščice neobdelanega zlata v skupni teži okrog 438 gramov.

razna obvestila

Gospodarska zadruga Vrh vabi v petek, 25. t. m., ob 19. uri v središče Danica na družabno srečanje vseh, ki so kakorkoli sodelovali na prireditvah ob odprtju središča.

razstave

Razstava v kulturno-športnem središču na Vrhu bo odprta do 26. t. m., in sicer od 18. do 21. ure.

V kongresni dvorani v Gradežu je do 29. t. m. odprta razstava Mednarodni grafični triennale.

Na goriškem gradu je do 11. oktobra na ogled razstava slikarskih del bratov Guardi.

čestitke

Našemu dragemu Viliju Prinčiču čestitamo ob okrogli obletnici kolegi, sodelavci, športniki ter mu želimo še mnogo... zmag.

kino

Gorica

CORSO 18.00-22.00 »007 zona pericolo-sa«.

VERDI 18.00-22.00 »Highlander, l'ultimo immortale«. Prepovedan mladini pod 14. letom.

VITTORIA 17.30-22.00 »Desiderio di sesso«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR 17.30-22.00 »Infermiere disposte a tutto«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Nova Gorica

SOČA 18.30 »Poslednji zmag« ; ob 20.30 »Nori detektivi«.

DESKLE Ni predstave.

POGREBI

Danes v Gorici ob 12. uri Margherita Krapez vdova Crapesi. Krsto pripeljejo iz Mester na glavno pokopališče.

OBLAČILA - OBUTEV - MODNI DADATKI - DEFILÉ

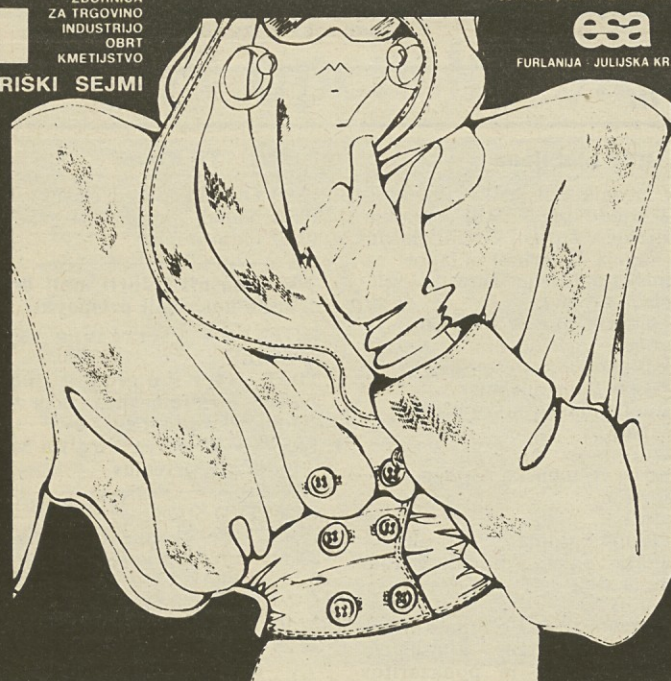
ZBORNICA
ZA TRGOVINO
INDUSTRIJO
OBRT
KMETIJSTVO

GORIŠKI SEJMI

USTANOVA ZA RAZVOJ OBRTNIŠTVA

esa

FURLANJA - JULJSKA KRAJINA

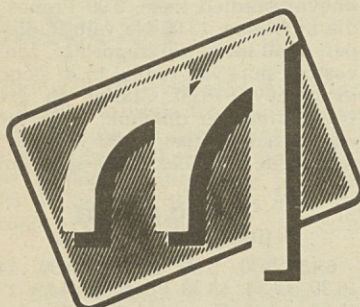

GORICA 24. - 28. SEPTEMBRA 1987

SEJMIŠČE - TAJNIŠTVO TEL.: 0481/22177 - 22233 - 520430

URNIK: četrtek, 24., od 18. do 22. ure; petek, 25., od 15. do 22. ure;
sobota, 26., nedelja, 27., ponedeljek, 28., od 10. do 22. ure

VSTOPNINA: 5000 lir (znižana 2000 lir) - abonma za vse dneve 10.000 lir

LA MAGLIA

TRŽIČ - Ul. Roma 85
Telefon: 0481/73174

NAJNOVEJŠE MODNE KOLEKCIJE
BOMO PREDSTAVILI NA
SLAVNOSTNI MODNI REVIJI

V SOBOTO, 26. septembra, ob 20.30

Razgovor z oblikovalcem Bojanom Maražem

Postmodernizem in domačnost v iskanju novih oblik

Bojan Maraž, mladi primorski ustvarjalec iz Šempetra pri Gorici, se vedno bolj uveljavlja kot eden najperspektivnejših in najinovativnejših oblikovalcev v Sloveniji. Čeprav je njegova ljubezen tridimenzionalno oblikovanje, je njegovo prvenstvo področje dela grafični design.

Z Bojanom sva prijatelja že vrsto let. Spominjam se še zelo dobro na tiste dni, ko je živel bohemske v prtiličnih prostorih lepe vaške hiše v Mirnu pri Gorici. Stanovanje je postalo zbirališče lokalne mladine (in ne samo te) zaradi ustvarjalsko nabitega in osvobajajočega občutja, ki je vladalo v njem.

Tista leta so že mimo, a Bojan ni izgubil preprostega nasmeha, živahnega pogleda in rahlo eksotičnega looka, med ohlapnim in dandyjevskim. V njegovem novem šempetrskem stanovanju tvori les in marmor, zvita v krive in zapletene oblike, labirintno celoto.

V pogovoru, kot tudi pri svojem delu, je Bojan zagnan, prepričan. Na vrsti so oblikovalci, oblikovanje. »Bistvo designa je reševanje problemov, ki ti jih postavi naročnik. Kot oblikovalec si podrejan namišljenemu in konkretnemu kupcu ter želji naročnika, da prodaja izdelek. Skratka, podpiraš potrošništvo. Lahko pa v teh okvirih ogromno dosežeš, če obvladaš večsporočilnost.« Kaj pa ustvarjalnost? »Eno je profesionalno delo, drugo pa kaka tvoja "patološkost", ki te sili v ustvarjanje zase. Vsekakor se ustvarjalnost meri v inventivnosti sporočanja, ki obstoji po mojem v konciznosti sporočila z ozirom na izrazno sredstvo.«

Bojanova osnovna enota je bila vedno neka razpetost med tukajšnjo lokalno umetniško in človekovo eksistenco ter navduševanjem nad tujimi modnimi in slogovnimi vzori, ki so ga vabili znova v svet. Obenem pa se je oboževalec angleške mladinske kulture večkrat raznežil ob podrtim mlinu, ob čvrsti kraški hiši. Sedaj pa je naposled le našel ravnotežje med (post)modernistično težnjo in okoljem, kateremu kot človek pripada. Kako se v tebi staplja postmoderna usmeritev s tradicionalno, domačijsko primorsko-tjo?

»Študiral sem v Angliji, zato po svoji ideološki izbiri pripadam mladinskemu gibanju poznih sedemdesetih let, po katerem sem povzel določene anarho-liberalne težnje (seveda ne v političnem pomenu besede). Človek je v ustvarjanju svoboden: pomembno je vse in obenem nič ni pomembno. Tak pogled pa se navezuje na spontane, neorganizirane oblike gradnje objektov, ureditve prostora, ki so tipične za naše vasi. Neumno je v oblikovanju zasledovanje toge preciznosti, tudi ker je človek sam nepopoln in se preveč urejenih ("funkcionalnih") izdelkov slej ko prej naveliča. Izdelki pa so že itak postavljeni v različna okolja, ki različno interferirajo z njimi. Edina pravilna kontrola je zato lahko le subjektivne narave (če odmislimo naročnika). Svoboda interpretiranja se tako steka v najčistejšo ustvarjalnost. Tu se kaže tudi premik v postmodernistični mentaliteti: nič ni tako sveto, da bi se ne moglo spremeniti.« Seveda pripada oblikovalec urbani družbi, zato je njegova vloga tudi bogatenje človeške eksistence, ki je zgubila stik z naravnim. »Lepota vedno vžge, tudi če popolnosti ni. Lepo je subjektivno lepo, s

katerim ti nekoga za trenutek osrečiš in mu daš občutek neanimalnosti.«

Pred časom mi je Bojan govoril tudi o trudu, s katerim moraš iskati novo obliko sporočila, ki bi pa bilo kljub temu neposredno dojemljivo, brez kakšnega intelektualnega posredništva. »V iskanju te neposredne govornice moraš računati z znaki, ki te obkrožajo, z resničnostjo, ki izvira tudi iz preteklosti. Aktiviranje tega skritega vizualnega zaklada je pogoj vsakega učinkovitega likovnega sporočanja.«

V iskanju naročnikov za preživetje se je Bojan Maraž pred leti usmeril v grafično oblikovanje. Prvo delo je bilo oblikovanje revije Primorska srečanja. »Veljala so mi kot poligon za konfrontacijo z družbo. Vizualni ekscesi, ki sem si jih tu dovolil, so bili sprejeti. Pravilnost mojega načina pristopa pa je doživela potrditev v projektu Zemono.«

Zanimivo je, kako Bojan gleda na zamejsko vizualno sporočanje. »Razen izjem se na splošno vidi tista slovenska zavrtost, stokanje. Izdelki so prenatrpani z informacijami, ni pa jasnege koncepta, kaj je in kaj ni pomembno. Manjka tista agresivnost, ki pomeni aktivno soočanje z okoljem. Ob tem

pa še določena ortodoksost, ki prihaja iz matice.«

»V sodobni družbi je tako: le kdor opozori nase, ima možnost, da uveljavi svoje. Pa naj bo to ideja, izdelek ali lastni imidž.«

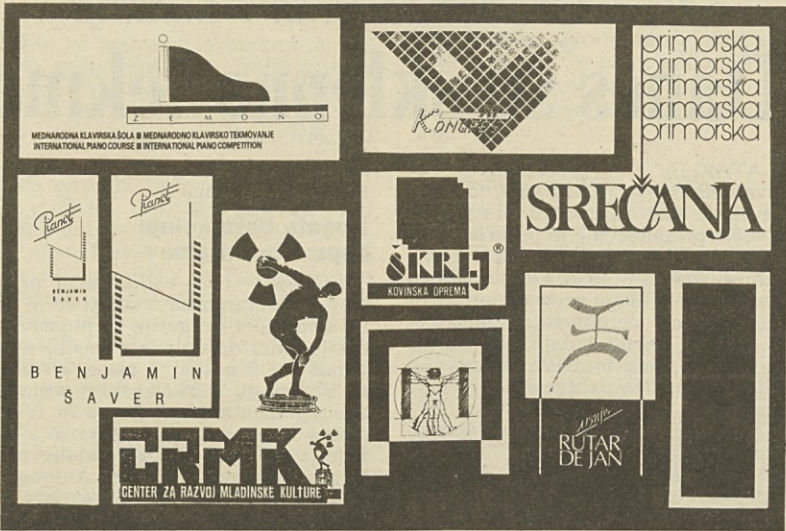
Aleš Doktorič

BOJAN MARAŽ

Rojen leta 1954 v Vrtojbi pri Gorici. Odrašča v kmečko-delavskem okolju in obiskuje Srednjo lesarsko šolo v Novi Gorici. Razvije potrebo po subjektivnem izražanju. Posledica tega je vstop v Šolo za oblikovanje v Ljubljani. Prešernov štipendist, leta 1980 diplomira na področju tridimenzionalnega oblikovanja in fotografije na Visoki šoli Manchester Polytechnic v Angliji. Vrne se v Jugoslavijo, kjer sledi obdobje prilagajanja. Od leta 1985 deluje kot samostojni kulturni delavec Slovenije in v glavnem samostojno izvaja projekte iz področja grafičnega oblikovanja na lokalni, republiški in mednarodni ravni.

Najpomembnejša dela

1978 - natečajna nagrada za izvirni design pri multinacionalni ITT; 1980 - (diplomsko delo) oblikovanje večnamenskega vozila - camperja in povabilo sodelovanja pri British Leylandu; 1981/82 - prostorska ureditev in oblikovanje spominskega parka v Čestregu na madžarsko-romunski meji; 1984 - zmaga na natečaju za celostno grafično podobo kongresa Zveze sindikatov Slovenije in njena izvedba; 1985 - notranja in grafična oprema Centra za razvoj mladinske kulture (CRMK) v Šempetru pri Novi Gorici; 1986 - celostna grafična podoba za jugoslovanski simpozij o izkoriščanju rudnega bogastva; 1986 - celostna grafična podoba Mednarodnega gledališkega festivala Alpe Jadran v obeh Goricah; 1987 - celostna grafična podoba fotografske razstave mladih slovenskih fotografov v pokroviteljstvu Cankarjevega doma; 1987 - projekt Zemono: promocija in oblikovanje Mednarodne klavirske šole in tekmovalnja; v načrtu - projekt grafične opreme za potujočo razstavo Ljubljana-Benetke-London-New York štirih ustvarjalcev iz Manchesterja.

pismo uredništvu

O naši razdvojenosti

Draga Ivana,

zahvaljujem se ti za članek. Kot dokaz pričevanja o Slovencih, dokaz, ki ga doživljamo na lastni, ne prav zelo italijanski koži (a saj se nismo raznarodili sami), ti v pismu prilagam pesem Darie Camillucci v tržaškem narečju. Pesnica je tudi sama dvakrat razdvojena, saj se v njenih žilah pretaka židovska, grška, slovenska in italijanska kri. Vključila jo bom v zadnjo oddajo mojega cikla, ki bo na sporedu v petek, 2. oktobra, ob 13.30. Misliš, da bo Primorski dnevnik lahko napravil izjemo in jo objavil v originalu, to je v tržaškem narečju, ki je nekako nevtralen jezik? Morda pa bi jo lahko kdo prevedel? Upam, da ti bo všeč. Posvečena je slovenski noni, stari mami.

A NONA
FIOR DEL CARSO
Ti profumo
de savon de lissia
bela e ruvida
come un fior
nato tra le ortighe
cressuda
con la bora
e
le sbrufàde
de triestin
e
pareva slavo.
Ti tenero
fior de ortiga
sbocià
tra fadighe dure
come
crepe e sentieri
scavài
da la tua zente
in monumenti
de piera.
Piera che vivi
come sangue
e gole strente
de zinghi
sofigài
da fil spinà
in un ploc'
senza vita.

To mešanje krvi pa ti morda ni povsem neznano, saj imaš zelo lep beneški priimek. Mogoče pa ti tega ne

bi smela omeniti, saj ima močen občutek sramu in krivde vedno večina.

Objemam te.
Lilla Čepak

Spoštovana Lilla,

zahvaljujem se ti za pismo in za pesem, ki si mi jo tu priložila. Najprimernejša oblika objave pa se nam je zdela prav pismo, ker brez nepotrebne obnavljanja ponazarja namen morebitnega članka in za pesem ustvarja pravo vzdušje. Kot lahko vidiš, smo pesem pustili v originalu, ker bi v prevodu izgubila svoj prvotni pomen.

Upam pa, da se najini stiki ne bodo končali s tem pismom, prav je namreč, da pletemo tudi takšne, drobne vezi, ki so lahko plodnejše od uradnih stikov, ki se odvijajo brez prave iskrenosti.

Najlepše te pozdravljam.
Ivana V-nier

Smiselni prevod pesmi: Noni, kraškemu cvetu.// Dišiš po milu za pranje/ lepa in hrapava/ kot cvet/ ki je vzklił med koprivami/ zrastle si z burjo/ in izbruhi v tržaščini/ zdeli so se slovenski./ Mehki koprivin cvet,/ ki je pognal/ med hudimi napori/ kot razpoke in steze,/ ki so jih tvoji ljudje/ izkopali/ v kamnitih spomenikih./ V kamnu, ki živi/ kot kri in grla/ ki jih stiskajo kriki/ zadušeni/ ob bodoče žice/ v mrtvi mlaki.

Razstava v Mestnem gledališču ljubljanskem

Nenavaden projekt Annamarie Ducaton

V Mestnem gledališču ljubljanskem je bila pred kratkim odprta v foyerju, kjer potekajo običajna srečanja z deli umetnikov, zanimiva razstava del tržaške slikarke Annamarie Ducaton. V tem gledališču je razstavljen nenavaden likovni projekt, ki je kot nalašč primeren za teater in v njem zaživi bolj pristno kot bi v galeriji. Ima naslov Gospa z morja, kot istoimensko delo Henrika Ibsena.

Z njim je tudi tesno povezano, saj mu ta igra daje širši vsebinski okvir, njegov notranji, poln zapletenih miselnih in čustvenih zvez, pa izraža avtobiografska doživetja slikarke, duhovno izredno razgibane osebnosti. Njena izpoved ja zaznamovana s spominom na mater - umetnico, igralko. V nenavadnem likovnem in duhovnem razmerju med tema dvema, usodno povezanimi, osebam in spletom okoliščin, ki jih določa dramsko delo, posebej še lik Ellide, se realno dogajanje spoji z irealnim, kot da med enim in drugim ne bi bilo nikakršne meje.

Na podlagi ohranjenih izvirnih fotografij matere, ki je nastopila v vlogi Ellide, je slikarka Ducatonova zasnovala projekt, ki ga je gleda na vsebino, ikonografijo in tehnološko izvedbo težko primerjati s čim podobnim. V njem se namreč dokumentarnost fotografske predloge sooča in dopolnjuje

je z naslikanim, v barvnem pogledu izredno razgibanim okoljem. Pri tem zaživijo prvine, ki jih je slikarka v svojem dolgoletnem delovanju razvila z vsjo potrebno občutljivostjo in precejšnjo intuitivnostjo. V prizorih, ki sestavljajo celoto kot organsko povezani in nerazdružljivi elementi, slikarka sama določa, v katerem času bo kaj zaživel ali se prikazalo.

Vsekakor so to posegi, ki s svojo večplastno pomenskostjo terjajo od gledalca precej več kot pasivno opazovanje ali občudovanje. Njena sporočila so namreč podrejena višjemu smislu odkrivanja nanavadnih razmerij med nastopajočimi protagonisti.

Zametek tega projekta je v slikarki ni domišljiji nastal že leta 1982, med bivanjem v Južni Ameriki, v okolju, ki je tuje ibsenovskemu. In kot v transu je projekt udejanila v dveh in pol mesecih konec leta 1984. Pri tem je nanjo pomembno vplivalo prebiranje Ibsenove biografije, projektu pa je botrovalo zelo težko slikarkino psihično stanje, stiska, v katero je zašla v osebnem življenju.

Ko je presegla vsa ta, zanjo tako pomembna in usodna doživetja, ki so v njeni občutljivi duši pustila globoke sledove, se je slikarka očistila in osvobodila lotila izpovedi. Ta je toliko tuzemska kot onostranska. V vizu-

alizaciji resnične preteklosti, ki jo izpolnjujejo fotografija in izmišljene scenarije, sveta barvnih imaginacij, je slikarkina navzočnost dvojna. Prvič jo občutimo kot avtorico naslikanih prizorov, vidimo pa jo kot protagonistko v prizorih, kjer ima glavno vlogo njena mati, ali kot opazovalko dogajanja. Ducaton se vreča v svoje otroštvo, da bi spoznala izvir svoje ustvarjalnosti in odkrije ga v materini usodi, ki je terjala nadaljevanje njenega prekinjenega ustvarjanja. Slikarki preostane le še zgraditi iz vsega tega zgodbo, ki mora biti prepričljiva in tudi slikarsko dovolj podprta. Zato poskusi vse bolj jasno artikulirati svoje slikarstvo ob fotografijah. Naslon na vzhodnjaško umetnost se sreča v teh delih s spominom na secesijsko umetnost in zaživi v tej sintezi kot želja po popolni barvni svobodi in sproščenosti igrivih krivulj in linij, ki valovijo skoz prostor in ga obenem določajo.

Umetnosti je dovoljeno vse in Annamaria Ducaton se tega zaveda, ve pa tudi, da je v nerazkritih skrivnostih čar, ki privablja ljudi. Vsekakor je razstava njenih del nenavaden srečanje z ustvarjalnostjo, ki zna med teatrom in slikarstvom ustvariti še eno, povsem izvirno vez.

IZTOK PREMROV

Ko je bila ljubljanska opera prvič v Trstu

Nedavno je minilo 50 let, ko je ljubljanska opera prvič prestopila državno mejo in se odpeljala, pod vodstvom svojega direktorja, dirigenta Mirka Poliča, v Italijo, in to prav v Trst, predstaviti dvoje slovanskih del. Bilo je to leta 1937 ob sklenitvi prijateljskega pakta med Jugoslavijo in Italijo, kar je omogočilo skorajšnje tedanje gostovanje. Opera je nastopila v največjem tržaškem gledališču »Politeama Rossetti«, ki ima nad 3000 sedežev. Iz Ljubljane je dospelo 150 opernih članov, kar je bilo največje število kakega tujega gledališča, ki je kdaj gostovalo v Trstu. Upriporjeni sta bili operi Smetanova »Prodana nevesta« in Gotovčev »Ero z onega sveta«, ki sta največji manifestaciji kulturne zrelosti jugoslovanskega gledališča.

Priprave na odru so stekle za začetek predstave. Dirigent Polič je blel in nervozen. Razumljivo za veliko in izjemno odgovornost, za skrb. Točno ob napovedani uri se pojavi v orkestru, ob dirigentskem pulu in odigrata se obe tedanji himni. Ko je šel izvajati tretji del nekdanje jugoslovanske himne - »Naprej zastava slave«, se je godilo tisto, kar se je slutilo: tisočglava množica burno aplaudira, solze tečejo od navdušenja. Pogled na prepol-

ne lože je nudil čudovito sliko in vse je tulilo, vzklikalo in mahalo... Ko se publika le umiri, nastane grobna tišina. Dirigent je bil že čudovito miren za pultom. Orkester je odigral uverturo k »Prodani nevesti« in sledil je mogočen aplavz. Takoj nato prečudovit zbor in balet. Tenorist Josip Gostič in sopranistka Zlata Gjungenac sta na ono lepo »Naj živi zvestoba do groba« prejela minute dolgega odobravanja. Prav tako, v nadaljevanju Josip Križaj kot Kecal. Vsi so bili odlični pri glasu in izjemno razpoloženi. Kaj ne bi bili! Ob koncu prvega dejanja je prišlo največje presenečenje: balet, na čelu s koreografom ing. Golovinom in primabalerino Erno Moharjevo, je s polko tako vžgal kot še nikdar in razgibal vso dvorano. Ob koncu dejanja so morali vsi na odprt oder in aplavzov skoro ni hotelo biti konec. Cvetja na pretek, dirigent pa je poleg prejel še 2 m visok cvetni aranžma, poklon »Česke besede«. Vse to navdušenje se je ponavljalo v isti meri v naslednjih slikah in dejanjih. Zelo aplavdiran je bil tudi tenorist Svetozar Banovec kot Vašek. Pri odplesanju furianta se je odlikovala tudi Remškarjeva. Aplavz baletu je onemogočil nadaljevanje za več minut.

Kaj bi še napisal? Čim bolj se je bližalo h koncu, tem večje je bilo navdušenje in vsi isto so imeli na vsak sprev pohvale. Odlična je bila tudi sopranistka Štefica Poličeva kot Esmeralda, Zapa-jeva pa je cigankin ples odlično rešila, Remškarjeva kot akrobatka. Velik doprinos k predstavi gre kajpada tudi večjemu režiserju Osipu Sestu.

Val odobravanja in navdušenja je bil zaznan v vseh potankostih pri »Eru«, kjer je bil prisoten tudi skladatelj Gotovac. Z vsjo vsmo je to opero vodil dirigent Anton Neffat. Nepopisno navdušenje za soliste, zbor in balet.

Za svoje gostovanje v Trstu je imela ljubljanska opera več tehničnih problemov, ker je tržaški oder dvakrat večji od ljubljanskega. Izdelati je bilo trebanove kulise za obe operi in ima za to delo največ zaslug ing. Franz.

Tržaško občinstvo je strmelo ob velikem uspehu, ob velikih zmognostih ljubljanske opere. Tudi ne pomni, da bi bilo gledališče »Pol. Rossetti« kar dva dni zaporedoma več kot razprodano, saj jih je odšlo mnogo domov, ker ni bilo več kart.

ERNEST ŠVARA

Sodobni otroci in stara berila

Marsikdo, starši in učitelji, se pri- tožuje, da imajo otroci v osnovni šoli najrazličnejše težave. Nemirni so, raztreseni, nepazljivi itd. Razlo- gov za to je verjetno več. »Krivda« ni samo na eni strani. Živahnost otrok je zvečine tudi izraz volje do življenja, bistrosti itd. Včasih pa je res, da se šola ne zna prilagoditi in vztraja pri informacijah, ki so za naše osnovnošolčke nerazumljive in v bistvu nepomembne.

Ko sem prebral nekatere učbeni- ke, točneje šolska berila, se prav nič nisem čudil, da takšno branje otroka ne pritegne, še huje, podaja mu neko izkrivljeno podobo sveta, pa čeprav gre pri berilih (slovenskih, sodob- nih in napisanih v zamejstvu) za književnost.

Kakšne so reakcije otroka, ko se v berilih srečuje s suho jetiko, z beli- mi (to je neasfaltiranimi) furlanski- mi cestami. S poklicni, ki skorajda ne obstajajo več. S kmečkim življenjem, ki je v naši stvarnosti le še spomin, s tkalnimi stroji, ki jih najdemo le v kakem muzeju, s pokrajinami, ki jih več ne vidi, skratka, s slikami življe- nja, ki so bolj stvar zgodovine in et- nologije, kot pa današnje stvarnosti.

Zadeva je toliko bolj problematič- na, ker opisujejo literarna berila stvari, ki so (bile) in ne ustvarjajo tiste distance, ki jo uporabljajo zgo- dovin, pa čeprav poenostavljena in namenjena najmlajšim.

Zavedam se, da ni mogoče nuditi otrokom le to, kar je bilo napisano pred kratkim, recimo samo sodobno mladinsko književnost. Prav tako pa sem prepričan, da bi bilo pri sestav- ljanju učbenikov potrebno tesno so- delovanje med pedagogi in strokov- njaki iz različnih področij. Eno je li- terarna vrednost, ki jo normirajo odrasli, drugo pa je otrokovo sreča- nje z branjem.

A. M.

Nogomet: v včerajšnji mednarodni prijateljski tekmi v Pisi

Italija praktična, Jugoslavija spet sterilna

Italija - Jugoslavija 1:0 (1:0)

STRELEC: Altobelli v 23. min.

ITALIJA: Zenga, Bergomi, Cabrini (De Agostini v 46'), Tricella, Ferri, Bagni (Ancelotti v 79'), Donadoni (Matteoli v 54'), De Napoli, Altobelli (Mancini v 59'), Giannini, Vialli.

JUGOSLAVIJA: Ravnić, Vulić, Baljić, Katanec, Elsner, Handžibegić, Smajić (Jozić v 75'), Stojković, Cvetković, Baždarević, Tuce (Djelmaš v 63').

SODNIK: Soriano (Španija); GLEDALCEV: 25 tisoč.

PISA — Italijanski selektor Vicini ni skrival svojega zadovoljstva zaradi igre, ki so jo zlasti v prvem polčasu prikazali »azzurri«, in seveda tudi zaradi same zmage, ki so jo dosegli. Še zlasti je bil zadovoljen z vezno vrsto, čeprav je tudi priznal, da je v drugem polčasu nekoliko »trpel«, kar pa je bilo pričakovati, saj se je prvenstvo šele začelo in forma ni še pravšnja. Pristavil je še, da je Jugoslavija dolgo časa imela pobudo v svojih rokah, imela je tudi nekaj priložnosti za zadetek, a to se je dogajalo tudi njegovim igralcem, vendar bi bil rezultat 2:0 le prestop za »modre«.

Pri tem pa Vicini v svojih izjavah ni pozabil poudariti neke druge zmage, do katere je istočasno prišlo na drugem koncu Evrope, kjer je Portugal-

ska premagala Švedsko in tako znatno olajšala pot Italije v okviru kvalifikacij za evropsko prvenstvo.

Drugačno je bilo vzdušje v jugoslovanskem taboru, kjer se je Osim jezil, da je to prvi njegov poraz, odkar je prevzel krmilo državne reprezentance, in da res ni verjel, da ga bo doživel prav v Pisi. »Tako nikakor ne moremo naprej,« je zagrenjeno pristavil, »gola ne damo, naši napadalci niso tako agresivni kot italijanski. Mislim, da nimajo prave miselnosti, s katero naj bi šli na srečanje v Sarajevu, kjer se bodo v odločilnem srečanju v okviru kvalifikacij za evropsko prvenstvo pomerili s Severno Irsko. Tam moramo dokazati, da smo sposobni za pravo bitko, a manjkajo nam trije napadalci.«

Sinočnje srečanje je bilo verjetno dosti koristnejše za Altobelli in tovariše kot pa za Osimovo četo, če upoštevamo, da je v Pisi dopotovala zelo okrnjena, saj sta bila na rezervni klopi le dva igralca, poleg vratarja Radace, kar pomeni, da bomo v naslednji

Alessandro Altobelli

tekmi spet videli nekaj drugih obrazov na igrišču. Kljub temu so »modri« dobro začeli, prevzeli so pobudo in izpeljali nekaj napadov, vendar brez uspeha. Zatem so bili na vrsti Italijani, ki pa so povedli z zadetkom Altobelli, ki je z glavo premagal Ravnića. »Azzurri« so bili boljši vse do kraja polčasa, a v drugem je bila pobuda spet v rokah gostov, ki pa je tokrat niso izpustili vse do kraja, vendar se mreža kljub nekaterim priložnostim ni več zatresla ne na eni ne na drugi strani.

Tekmo si je ogledalo več tujih gostov. Med temi je bil tudi trener angleške reprezentance Boyy Robson (Jugoslavija se mora še pomeriti tudi z Angleži in Turki). Robson je izjavil, da je bila tekma lepa: »Jugoslavija je imela številne priložnosti, a Italija je bila bolj praktična, rezultat pa se mi zdi pravičen.« Podobnega mnenja je bil tudi Boškov, ki pa je bil s predstavo jugoslovanskih nogometašev zadovoljen. Po njegovem mnenju so fizično solidni in uigrani, pomanjkljivosti pa je rezumljivo opravičil s številnimi odsotnostmi.

Under 21: azzurri slabi v NDR

POTSDAM — V prijateljski tekmi mladih reprezentanc under 21 sta Vzhodna Nemčija in Italija v Potsdamu igrali neodločeno 0:0. »Azzurri« se morajo zahvaliti vratarju Gatti, če jih NDR ni pokopala pod točo zadetkov. Vratar Pescare je opravil najmanj štiri izredno uspešne posege, enkrat pa mu je pomagala vratnica. Gostitelji so si ustvarili veliko število drugih priložnosti in so imeli stalno terensko premoč. Italijanska obramba je bila še kar uspešna, a vezna linija in napad sta bila skrajno neučinkovita.

Italija je nastopila v naslednji postavi: Gatta, Brambati, Lorenzini, Zanonceli, F. Galli, Lucci, Berti (Annoni od 78'), Crippa, Rizzitelli, Notaristefano (Fuser od 85'), Scarafoni.

Cucchi (Cesena) kaznovan za dve koli

MILAN — Športni sodnik je na osnovi sodniških poročil z nogometnih tekem drugega kola v A ligi za dve tekmi diskvalificiral člana Cesene Cucchija, za eno pa Verončana Fontolana. V B ligi je bil za tri kolo izključen Ruotolo (Arezzo), za eno pa Nicolini (Catanzaro) in Dondoni (Parma).

Manzella ni kandidat za predsednika

PIZA — Izredni komisar italijanske nogometne zveze Manzella je izjavil, da se na prihodnjem občnem zboru FIGC ne namerava kandidirati za predsednika. V obračunu, ki ga bo podal 1. novembra, bo potrdil nasprotovanje uvedbi tretjega tujca, zavzel pa se bo za sodelovanje Italije na olimpijskih igrah v Seulu (če se bo kvalificirala), čeprav bodo igre sovpadale z začetkom prihodnjega prvenstva A lige. Manzella obžaluje, da mu ni uspelo iztrebiti pojava mešetarjev pri nakupih igralcev.

Košarka: pokalna tekma Fantoni premagal Hitachi

VIDEM — Sinoči so bila srečanja šestnajstine in osmine finala v okviru tekmovalja za italijanski košarkarski pokal. V Vidmu je A-2 liga Fantoni nekoliko nepričakovano z 89:88 (50:44) premagal bolj renomirano beneško moštvo Hitachija. Strelci za Fantoni: Maran 2, Bettarini 16, Milani 31, Seebold 4, Valerio 8, Costner 2, Nakić 26. Za Hitachi je Dalipagić dosegel 38 točk, Radovanović pa 18.

Ostale izida: Arexons - Irge 101:79; Divarese - San Benedetto Torino 104:81.

Oersted naskakuje Moserjev rekord

MILAN — Danski kolesar Hans Oersted bo na milanskem velodromu Vigorelli poskušal danes izboljšati svetovni rekord Francesca Moserja v enourni vožnji. Moserjev rekord znaša 49,801 km. Poskus danskega svetovnega prvaka v nasledovalni vožnji ni lahak, saj bo rekord poskušal dosegiti ob morski višini. Njegov podvig bo s pričetkom ob 18.05 predvajala tudi tretja italijanska televizijska mreža.

Madžarske odbojkarice premočne za Meblo

TRST — V okviru obiska, ki so ga odbojkarice iz Szekesfehervarja vrnile odbojkaricam Meblo, ki so bile pred 15 dnevi pri njih na Madžarskem, so sinoči odigrali tudi prijateljsko tekmo med našo združeno šesterko in madžarskim prvotigašem Alba Volanom (druga tekma bo danes ob 18.30 v telovadnici Suvich, madžarske gostje pa bodo domov odpotovali jutri).

Tekma se je po pričakovanju končala v korist Madžark. Že na samem začetku so gostje povedle in stalno držale vaje igre v svojih rokah. Vendar moramo poudariti, da je bila igra samo občasno privlačna, ker so gostje znova dokazale, da so premočne za trenutne sposobnosti naših odbojkaric, ki niso bile dovolj prodorne, da bi lahko izbojevale nekaj več točk. Izid:

MEBLO - ALBA VOLAN 0:3 (8:15, 6:15, 5:15)

MEBLO: Kralj, Nacinovi, Mira in Neva Grgič, Maver, Slavec, Garbini, Žerjal, Knez, Klemše, Vidali.

Madžarski gostje so obiskali tudi Rižarno, kjer jih je častnikar Franc Udovič podrobno seznanil z zgodovino tega taborišča ter z zgodovino NOB v naših krajih.

Nogomet: kvalifikacije za EP

Portugalci uspešni v Stockholmu

RIM — Bolj kot portugalske navijače, ki jim je pravzaprav vseeno, je vest, da je Portugalska v kvalifikacijski tekmi skupine dva za evropsko nogometno prvenstvo kar sredi Stockholma z 1:0 premagala Švedsko, bržkone navdušila predvsem privržence »azzurrov«, saj Vicinijevim varovancem na stečaj odpira vrata za finale. Odločilni zadetek je v 34' dosegel Gomes.

Srečanje pete skupine med razočaranima Poljsko in Madžarsko je bilo po pričakovanju dopadljivo, saj moštvi nista imeli kaj zgubiti. Poljaki so zmagali s 3:2. Strelci: Dzekanowski (P) v 6', Bognar (M) v 10', Tarasiewicz (P) v 57', Lesniak (P) v 61' in Mesaros (M) v 72'.

Mnogo bolj pomembna je zmaga Bolgarov z 2:0 v srečanju z Belgijci, ki so zdaj praktično brez možnosti. Zadetka sta dosegla Sirakov v 19' in Tanev v 70'.

SKUPINA 2

SINOČNJI IZID

Švedska - Portugalska 0:1 (0:1)

LESTVICA

Švedska	7	4	2	1	11:3	10
Italija	5	4	0	1	11:3	8
Portugalska	5	1	3	1	5:5	5
Švica	5	1	2	2	8:8	4
Malta	6	0	1	5	3:19	1

PREOSTALI SPORED

17. 10. Švica - Italija; 11. 11. Portugalska - Švica; 14. 11. Italija - Švedska; 15. 11. Malta - Švica; 5. 12. Italija - Portugalska; 20. 12. Malta - Portugalska

SKUPINA 3

SINOČNJI IZID

Norveška - Islandija 0:1 (0:1)

LESTVICA

SZ	6	4	2	0	11:2	10
NDR	5	2	2	1	8:2	6
Islandija	7	2	2	3	4:12	6
Francija	6	1	3	2	3:5	5
Norveška	6	1	1	4	3:8	3

PREOSTALI SPORED

10. 10. NDR - SZ; 14. 10. Francija - Norveška; 28. 10. SZ - Islandija; 28. 10. NDR - Norveška; 18. 11. Francija - NDR.

SKUPINA 5

SINOČNJI IZID

Poljska - Madžarska 3:2 (1:1)

LESTVICA

Grčija	6	4	1	1	12:7	9
Nizozemska	5	3	2	0	6:1	8
Poljska	6	2	2	2	8:9	6
Madžarska	6	2	0	4	9:11	4
Ciper	5	0	1	4	3:10	1

PREOSTALI SPORED

14. 10. Madžarska - Grčija; 14. 10. Poljska - Nizozemska; 28. 10. Nizozemska - Ciper; 11. 11. Ciper - Poljska; 2. 12. Madžarska - Ciper; 16. 12. Grčija - Nizozemska.

SKUPINA 7

SINOČNJI IZID

Bolgarija - Belgija 2:0 (1:0)

LESTVICA

Bolgarija	6	4	2	0	12:3	10
Irska	7	3	3	1	8:5	9
Belgija	6	2	3	1	13:6	7
Škotska	5	1	2	2	4:5	4
Luksemburg	6	0	0	6	2:20	0

PREOSTALI SPORED

14. 10. Škotska - Belgija; 14. 10. Irska - Bolgarija; 11. 11. Belgija - Luksemburg; 11. 11. Bolgarija - Škotska; 2. 12. Luksemburg - škotska.

Na tradicionalni dirki od Pariza do Bruslja

Slavje belgijskih kolesarjev

BRUSELJ — Triindvajsetletni Belgijec Wim Arras je zmagovalac 67. izvedbe klasične kolesarske dirke od Pariza do Bruslja. Slavje Belgijcev sta z drugim oziroma tretjim mestom dopolnila Lieckens in Vanderaerden. Četrtri je bil Irec Kelly, italijanska šprinterja Bontempi in Rosola pa sta bila skupaj z drugimi kolesarji žrtvi padca 400 metrov pred ciljem.

Dirko je na začetku spremljal dež, označeval pa jo je dolg beg Francoza Louvela, ki je spričo brezbrzičnosti glavnine vodil celih 210 km. Srečo je nato poskusilo več kolesarjev, zadnji se je, tri kilometre pred koncem, podal v beg Francoz Madiot, a zaman.

VRSTNI RED

1. Arras 5:58'25", s povprečno hitrostjo 39,129 km na uro; 2. Lieckens; 3. Vanderaerden (vsi Belgija); 4. Kelly (Irska); 5. Verhoeven; 6. Van Poppel (oba Niz.); 7. Planckaert; 8. Nevels; 9. Daems; 10. De Wilde (vsi Belgija).

V končnem šprintu je Belgijec Arras ugnal rojaka Lieckensa

Košarka: v kadetskem prvenstvu

Tudi letos Jadran Farco

Tudi letošnja sezono bo Jadran nastopil v mladinskih prvenstvih z ekipo Jadran Farco. Kot pred tremi leti, bo moštvo ponovno precej konkurenčno in se bo pomerilo na državnem kadetskem prvenstvu. Čeprav v letošnji sezoni ni pričakovati večjih uspehov, se je društvo vseeno odločilo, da vpiše ekipo v državno prvenstvo, ki je zahtevno prav zaradi mnogo ostrejših konkurenec in višje kvalitete. Naši fantje se bodo srečali tudi z moštvi, ki bodo branila barve znanih italijanskih društev, kot so Fantoni iz Vidma, Segafredo iz Gorice in Stefanel iz Trsta.

Jadranovo kadetsko postavo, ki jo sestavljajo igralci Kontovela (A. Sterni in Daneu), Poleta (Bogatec, Prelec in Berdon) ter Sokola (Paulina, Stanissa, Bogatec, Šuligoj, Pizziga, Lesizza, Sošič, Gherli in Pertot, vsi letnika '71-'72), bo vodil Andrej Pupis, ki je že vrsto let treniral pri Sokolu. Trener Pupis bo treniral v sodelovanju s prvimi društvenimi trenerjem Petrom

Brumnom, ki bo stalno sledil ekipi. Sprva so fantje vadili ločeno vsak pri svojem matičnem društvu. Skupne priprave pa so pričeli v prvih dneh septembra in od takrat so odigrali že precej prijateljskih tekem, na katerih je razumljivo prišla na dan neuigranost, saj se medsebojno še ne poznajo dobro. Perspektivni in mladi košarkarji bodo trenirali štirikrat tedensko, najzaslužnejši pa bodo imeli tudi možnost opraviiti svoj krstni nastop v B ligi že v letošnji sezoni. Jadran Farco se bo udeležil tudi trofeje mesta Trst, ki se bo pričela danes. Ekipa bo vse svoje uradne nastope opravila v nabrežinski telovadnici.

Sporod srečanj za trofeje mesta Trst: danes Jadran - Sfetanel (20.00 v Nabrežini); 1. 10. Jadran - Libertas (20.00 v Nabrežini); 3. 10. Don Bosco - Jadran (17.30 v Istrski ulici); 15. 10. Jadran - Saba (20.00 v Nabrežini); 21. 10. Bor - Jadran (18.00 na stadionu 1. maj). (noč)

ob robu naših nogometnih igrišč

Težak začetek Primorja v 1. AL

Navijači se res niso izkazali

Že uvodni nastop proti Sevegljanu je pokazal, da pot Primorja v 1. amaterski kategoriji na bo postlana z rožicami (doma je zgubilo z 1:0). »Zame kot trenerja, torej način vadbe, se od lani v bistvu ni veliko spremenil, nova je kategorija,« je menil trener Mikuš, za katerega je to prva izkušnja v tej ligi, v kateri so Prosečani zadnjič nastopali pred 10 leti. »Višja kategorija,« je nadaljeval Mikuš, »pa pomeni drugačno mentaliteto, drugačen pristop, bodisi do treningov, na katerih treba res maksimalno delati, kot vsega ostalega, saj igramo v tem prvenstvu proti rutiniranim ekipam, a mi smo novinci. Fantje so sicer resni, redno prihajajo na treninge, a truditi se je treba več: v tretji kategoriji delaš, recimo, 60%, v drugi 70%, zdaj pa 80%. Poleg tega bomo nastopali po Furlaniji, kjer so solidne ekipe, ki imajo poleg vsega še travnata igrišča, na katera nismo vajeni.«

Torej pri režimu dela ni prišlo do bistvenih novosti...

»Ne, saj smo tudi lani vadili trikrat tedensko, a smo to opustili tam ob koncu oktobra, letos pa bomo redno delali trikrat tedensko skozi vse leto (v torkih, četrkih in petkih), pozimi pa bomo verjetno imeli na razpolago telovadnico in eden od teh treningov bo v pokritem prostoru.«

Vse to pomeni, da so priprave, analize za tekme zahtevnejše.

»Seveda, vsako odigrano tekmo moraš posebej analizirati, ugotoviti, katerih napak se je treba izogibati, a proti koncu tedna, pred zadnjim treningom, treba predstaviti novo srečanje, dati navodila za igro, da v nedeljo ne izgublamo preveč časa v slačilnici.«

Imate že pregled nad konkurenco?

»Povedal bom po pravici, zadnji nedelji pred prvenstvom res nisem spal, hodil sem po Furlaniji, gledal ekipe, s katerimi se bomo najprej srečali. Videl sem Sevegljano, videl sem Gradese, pa San Canzian in Pro Fiumicello.«

Do kakšnih zaključkov ste prišli?

»Konkurenca je dobra, agonizma ji ne manjka. Igra pa je precej zaprta, obrambe so solidne, značilne so dolge podaje, a tudi napadi so zelo nevarni. Morda le sredina terena teh

Milan Mikuš

ekip ni na isti ravni, a obramb in napadov se je treba bati: enkrat zgrešiš, kot se je nam pripetilo v nedeljo, prejmeš gol in tekme je konec.«

Je katera ekipa, ki nekako izstopa?

»Videl sem omenjene štiri, a precej dobro poznam tudi Ronchi (po imenih igralcev, tudi ker sem ga pred dvema letoma že videl igrati), Pieris, ker smo vsako leto po dve tekmi opravili v Pierisu, pa Ponziano, San Giovanni, Costalungo. Mislim, da bi bil eden od favoritov lahko Sevegljano, a tudi Gradese. Čeprav je v nedeljo izgubil, me je res presenetil, ko sem ga pred časom opazoval na "delu". Vendar... deželni pokal je eno, prvenstvo drugo, vsak se bori za točko, zato bi Gradese le vključil med favorite, pa še koga drugega... tudi pri Costalungi je prišlo do precejšnjih sprememb, bi lahko bila konkurent, favorit, vsaj za prvi dve mesti.«

Koliko igralcev je ostalo od vaše lanske ekipe?

»Deset, od katerih sta dva "fuori quota", Valter Husu in Sciarone, ki imata več kot 27 let (skupno jih vsaka enajsterica lahko ima po štiri).«

To pomeni, da ste imeli težave že z uigravanjem...

»Ni bil samo problem z uigravanjem, ampak že s tem, kako veliko

igralcev sploh nadomestiti. Veš, če bi bilo proseško igrišče travnato, bi nekoliko več privlačevalo igralce kot samo to, da nastopamo v 1. kategoriji. Nato smo imeli nekaj težav zaradi turnirja, nismo mogli odigrati prijateljskih tekem, sledil je deželni pokal, nihče noče igrati v petkih ali sobotah itd., tako da imamo za sabo malo predprvenstvenih srečanj. V teh prvih kolih bomo nekoliko izpilili pripravo in mislim, da bo po tretjem kolu gotovo bolje.«

Če imate toliko novih igralcev, pomeni, da je društvo naredilo velik finančni napor.

»Seveda je naredilo velik finančni napor, a drugače se ni dalo. Za nastopanje v 1. kategoriji moraš imeti na razpolago 18 igralcev, ker mi nimamo kadetov. Če bi imeli za sabo te mladince, stare 15 - 17 let, bi lahko koga tudi vključili v prvo postavo. Perspektiva torej ni preveč obetavna, morda bo nekaj igralcev še prišlo, a čez eno leto, zato moramo sedaj imeti 18 igralcev. Če pa bi lahko računali na kadete, kot večina ekip po Furlaniji, bi zadostovalo, da kupimo le šest novih.«

Cilj je verjetno...

»Obstane v ligi,« je takoj segel v besedo Mikuš. »Mučili smo se dve leti, da smo se prebili v prvo kategorijo, in če takoj izpadeš, je polom. Znal bi se namreč zgoditi, da izgubimo še teh nekaj dobrih igralcev, ki smo jih zdaj dobili, in si spet skromna ekipa druge kategorije. Še nekaj bi povedal. Zelo bi mi bilo všeč, meni kot trenerju, da bi bilo občinstvo, proseško občinstvo, številnejše na tekmah. V nedeljo sem bil razočaran, ker sem videl, da je bilo sto Furlanov in 50 naših in še od teh je bilo verjetno 20 iz drugih vasi, tam iz Repna, iz Trebč ali od kje drugje. Ekipa se je v teh dveh letih povzpela v prvo kategorijo in družbu bi bilo v veliko zadoščenje, če bi imelo več navijačev. V soboto je bilo na primer pri San Giovanni 1000 ljudi. Ne zahtevam jih 1000, a če bi jih bilo 200, 300, bi bilo za nas lažje, saj je društvo potrošilo veliko denarja, tudi zadolžilo se je, tako da bi se z večjim obiskom tudi finančno nekoliko oddahnili.« (D. Bizjak)

Odbojka: koledar moške in ženske C-2 lige

Letos s 14 moštv

AgoREST med novinci

V soboto, 31. novembra, se bodo pričela deželna odbojbarska prvenstva v ženskih in moških C-2 in D ligah. Prisotnost slovenskih šesterek bo kljub nekaterim lanskim izpadom verjetno neokrnjena, saj sta bili moški šesterki Soče Sobe in Sloga zaradi odpovedi nekaterih moštven ponovno vključeni v D ligo, kar je seveda zelo razveseljivo.

V moški C-2 ligi bosta tudi letos nastopili vrsti Bora JIK banke in Olympie, povečano slovensko prisotnost pa beležimo v enakovredni ženski ligi, kjer se je Boru Friulexportu in Slogi Koimpex pridružila (kot novinec) združena goriška ekipa AgoRESTa. Vpis borovk je sicer pogojen, saj pri tem našem društvu zaradi korenite pomladitve članskega moštva se niso sklenili, ali se bodo tako zahtvene lige sploh udeležili.

Novost lige je v tem, da bo letos nastopilo 14 moštven (dve več kot lani), da bosta prvenstvi še daljši in bolj zahtevni.

Moška C-2 liga

V prvenstvu C-2 lige se bodo spet obnovili derbiji med odbojkarji Bora in Olympie

1. kolo (31. 10., povratna tekma 13. 2. 88)

Pav - CGSS; Lib. Turjak - Fiume V.; Anchor - Scilic; BOR JIK BANKA - DLFAC; Fontanafredda - OLYMPIA; Rozzol - Montalba; Torriana - Fincantieri.

2. kolo (7. 11. in 20. 2.)

Montalba - Torriana; OLYMPIA - Rozzol; DLFAC - Fontanafredda; Scilic - BOR JIK BANKA; Fiume V. - Anchor; CGSS - Lib. Turjak; Fincantieri - Pav.

3. kolo (14. 11. in 27. 2.)

Lib. Turjak - Pav; Anchor - CGSS; BOR JIK BANKA - Fiume V.; Fontanafredda - Scilic; Rozzol - DLFAC; Torriana - OLYMPIA; Montalba - Fincantieri.

4. kolo (21. 11. in 5. 3.)

OLYMPIA - Montalba; DLFAC - Torriana; Scilic - Rozzol; Fiume V. - Fontanafredda; CGSS - BOR JIK BANKA; Pav - Anchor; Fincantieri - Lib. Turjak.

5. kolo (28. 11. in 12. 3.)

Anchor - Lib. Turjak; BOR JIK BANKA - Pav; Fontanafredda - CGSS; Rozzol - Fiume V.; Torriana - Scilic; Montalba - DLFAC; OLYMPIA - Fincantieri.

6. kolo (5. 12. in 19. 3.)

DLFAC - OLYMPIA; Scilic - Montalba; Fiume V. - Torriana; CGSS - Rozzol; Pav - Fontanafredda; Lib. Turjak - BOR JIK BANKA; Fincantieri - Anchor.

7. kolo (12. 12. in 26. 3.)

BOR JIK BANKA - Anchor; Fontanafredda - Lib. Turjak; Rozzol - Pav;

Torriana - CGSS; Montalba - Fiume V.; OLYMPIA - Scilic; DLFAC - Fincantieri.

8. kolo (19. 12. in 9. 4.)

Scilic - DLFAC; Fiume V. - OLYMPIA; CGSS - Montalba; Pav - Torriana; Lib. Turjak - Rozzol; Anchor - Fontanafredda; Fincantieri - BOR JIK BANKA.

9. kolo (9. 1. 88 in 16. 4.)

Fontanafredda - BOR JIK BANKA; Rozzol - Anchor; Torriana - Lib. Turjak; Montalba - Pav; OLYMPIA - CGSS; DLFAC - Fiume V.; Scilic - Fincantieri.

10. kolo (16. 1. in 23. 4.)

Fiume V. - Scilic; CGSS - DLFAC; Pav - OLYMPIA; Lib. Turjak - Montalba; Anchor - Torriana; BOR JIK BANKA - Rozzol; Fincantieri - Fontanafredda.

11. kolo (23. 1. in 30. 4.)

Rozzol - Fontanafredda; Torriana - BOR JIK BANKA; Montalba - Anchor; OLYMPIA - Lib. Turjak; DLFAC - Pav; Scilic - CGSS; Fiume V. - Fincantieri.

12. kolo (30. 1. in 7. 5.)

CGSS - Fiume V.; Pav - Scilic; Lib. Turjak - DLFAC; Anchor - OLYMPIA; BOR JIK BANKA - Montalba; Fontanafredda - Torriana; Fincantieri - Rozzol.

13. kolo (6. 2. in 14. 5.)

Torriana - Rozzol; Montalba - Fontanafredda; OLYMPIA - BOR JIK BANKA; DLFAC - Anchor; Scilic - Lib. Turjak; Fiume V. - Pav; CGSS - Fincantieri.

Ženska C-2 liga

1. kolo (31. 10. 87 in 13. 2. 88)

Pav - SLOGA KOIMPEX; Libertas GO - Fontanafredda; Cordenons - BOR FRIULEXPORT; Pieris - Martignacco; Celina - AGOREST; Kennedy - Spilimberghese; Fincantieri - Villacher.

2. kolo (7. 11. 87 in 20. 2. 88)

Spilimberghese - Fincantieri; AGOREST - Kennedy; Martignacco - Celina; BOR FRIULEXPORT - Pieris; Fontanafredda - Cordenons; SLOGA KOIMPEX - Libertas GO; Villacher - Pav.

3. kolo (14. 11. 87 in 27. 2. 88)

Libertas GO - Pav; Cordenons - SLOGA KOIMPEX; Pieris - Fontanafredda; Celina - BOR FRIULEXPORT; Kennedy - Martignacco; Fincantieri - AGOREST; Spilimberghese - Villacher.

4. kolo (21. 11. 87 in 5. 3. 88)

AGOREST - Spilimberghese; Martignacco - Fincantieri; BOR FRIULEXPORT - Kennedy; Fontanafredda - Celina; SLOGA KOIMPEX - Pieris; Pav - Cordenons; Villacher - Libertas GO.

5. kolo (28. 11. 87 in 12. 3. 88)

Cordenons - Libertas GO; Pieris - Pav; Celina - SLOGA KOIMPEX; Kennedy - Fontanafredda; Fincantieri - BOR FRIULEXPORT; Spilimberghese - Martignacco; AGOREST - Villacher.

6. kolo (5. 12. 87 in 19. 3. 88)

Martignacco - AGOREST; BOR FRIULEXPORT - Spilimberghese; Fontanafredda - Fincantieri; SLOGA KOIMPEX - Kennedy; Pav - Celina; Libertas GO - Pieris; Villacher - Cordenons.

7. kolo (12. 12. 87 in 26. 3. 88)

Pieris - Cordenons; Celina - Libertas GO; Kennedy - Pav; Fincantieri -

SLOGA KOIMPEX; Spilimberghese - Fontanafredda; AGOREST - BOR FRIULEXPORT; Martignacco - Villacher.

8. kolo (19. 12. 87 in 9. 4. 88)

BOR FRIULEXPORT - Martignacco; Fontanafredda - AGOREST; SLOGA KOIMPEX - Spilimberghese; Pav - Fincantieri; Libertas GO - Kennedy; Cordenons - Celina; Villacher - Pieris.

9. kolo (9. 1. 88 in 16. 4. 88)

Celina - Pieris; Kennedy - Cordenons; Fincantieri - Libertas GO; Spilimberghese - Pav; AGOREST - SLOGA KOIMPEX; Martignacco - Fontanafredda; BOR FRIULEXPORT - Villacher.

10. kolo (16. 1. 88 in 23. 4. 88)

Fontanafredda - BOR FRIULEXPORT; SLOGA KOIMPEX - Martignacco; Pav - AGOREST; Libertas GO - Spilimberghese; Cordenons - Fincantieri; Pieris - Kennedy; Villacher - Celina.

11. kolo (23. 1. 88 in 30. 4. 88)

Kennedy - Celina; Fincantieri - Pieris; Spilimberghese - Cordenons; AGOREST - Libertas GO; Martignacco - Pav; BOR FRIULEXPORT - SLOGA KOIMPEX; Fontanafredda - Villacher.

12. kolo (30. 1. 88 in 7. 5. 88)

SLOGA KOIMPEX - Fontanafredda; Pav - BOR FRIULEXPORT; Libertas GO - Martignacco; Cordenons - AGOREST; Pieris - Spilimberghese; Celina - Fincantieri; Villacher - Kennedy.

13. kolo (6. 2. 88 in 14. 5. 88)

Fincantieri - Kennedy; Spilimberghese - Celina; AGOREST - Pieris; Martignacco - Cordenons; BOR FRIULEXPORT - Libertas GO; Fontanafredda - Pav; SLOGA KOIMPEX - Villacher.

Z nogometnega turnirja na Vrhu

V okviru prireditve ob odprtju Kulturno-sportnega središča Danica so na Vrhu pripravili tudi nogometni turnir. Na sliki ekipi Vrha-veterani in Gabrij, ki sta se pomerili v malem finalu.

obvestila - obvestila - obvestila

SK DEVIN vabi člane in prijatelje, da pomagajo pri delu za ureditev novega sedeža v osnovni šoli v Cerovljah vsak dan od 17. ure dalje. Odbor.

PK BOR organizira v sezoni 1987/88 plavalno šolo za otroke neplavalce, izpopolnjevalno vadbo za plavalce in tekmovalno skupino. Vadba bo v bazenu pri Alturi ob ponedeljkih, sredah in četrkih v

popoldanskih urah. Informacije po tel. 823293.

SHINKAI KARATE KLUB obvešča, da so se začela vpisovanja tečajev karateja vseh stopenj. Obvešča tudi, da so letos odprta vpisovanja za otroke več kot 7 let. Informacije v zgošnji telovadnici v terek in četrtek od 19.00 do 20.30 ali na telefonsko številko 227342.

ZSSDI

Obvešča, da bo seja smučarske komisije danes, 24. t. m., ob 19.30 na sedežu SPDT v Trstu - Ul. sv. Frančiška 20/III. nadst.

TPK SIRENA

IN ŠPORTNA ŠOLA TRST prireja v soboto, 26. t. m., ob 13.30 regato optimistov v okviru 10. osnovnošolske olimpiade. Zainteresirani naj se čimprej javijo pri predstavniki športne šole, oz. na društvenem sedežu. Tel. 422696 v popoldanskih urah.

TPK SIRENA

priredi v nedeljo, 27. t. m., regato za jadrnalne deske za nižje in višje srednje šole. Vabljeni s srstmi in srstiske.

SK DEVIN

vabi člane in prijatelje na otvoritev novega društvenega sedeža v soboto, 26. t. m., ob 16. uri v prostorih bivše OŠ v Cerovljah.

GIMNASTIČNI ODSEK

ŠZ BOR

sporoča, da je vpisovanje za letošnjo sezono v uradnih urah na društvenem sedežu, tel. 51377.

ŠZ JADRAN

državno košarkarsko prvenstvo B-2 lige

ABONMAJI 1987-88

abonmaji veljavni za 15 prvenstvenih tekem 60.000 lir mladinci do 15. leta 30.000 lir

Abonmaji so v prodaji: pri agenciji Aurora - Ul. Milano 20 Trst, v društvenem baru SKD Tabor na Opčinah, pri cvetličarni Nadja na Proseku, eno uro pred začetkom prve prvenstvene tekme v tržaški športni palači.

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir; v SFRJ številka 250.- din, naročnina za zasebnike mesečno 2.000.- din, trimesečno 5.000.- din, letno 20.000.- din, upokojenci mesečno 1.500.- din, trimesečno 3.750.- din, letno 15.000.- din. Za organizacije in podjetja mesečno 3.000.- din, letno 30.000.- din, nedeljski letno 4.000.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo

Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglasi - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 50.000 lir. Finančni in legalni oglasi 3.350 lir za mm višine v širini enega stolpca. Mali oglasi 650 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

24. septembra 1987

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije) - Tix 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CEDAD - Stretta De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik **Bogumil Samsa**

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

FIEG

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Zagovornik Paule Cooper je pisal papežu Wojtyli Odpraviti smrtno kazen za mladoletnike v ZDA!

RIM — William Touchette, zagovornik Paule Cooper, je odposlal papežu Janezu Pavlu II. dolgo pismo, v katerem ga naproša, da se osebno zavzame za 32 ameriških mladoletnikov, ki so, kot Paula Cooper, obsojeni na smrtno kazen.

Dokument je odvetnik včeraj odposlal duhovniku Germanu Gregantiju, predsedniku združenja Zapor in družba, s katerim William Touchette že dalj časa sodeluje, duhovnik pa bo pismo izročil vatikanskemu državnemu tajniku Agostinu Casaroliju, slednji pa papežu Wojtyli. V Vatikanu sicer že nekaj časa s pozornostjo sledijo primeru Paule Cooper; Paula je papežu pisala med njegovim pravkar zaključenim obiskom v ZDA, vatikanska radijska postaja pa je pred kratkim oddala telefonski intervju z obsojenko na smrt.

Kot so zahtevali v Vatikanu, je odvetnik v pismu najprej podrobno ori-

sal okoliščine umora profesorice Ruth Pelke, ki ga je Paula zagrešila, ko je bila pod vplivom alkohola in mamil. Po dolgem uvodu pa je William Touchette priznal, da sam ne ve, katera oblika posredovanja Vatikana bi bila najboljša. Ob koncu je zagovornik Paule Cooper prišel do sklepa, da bi bilo še najboljšo, če bi papež prosil za pomilostitev vseh 32 mladoletnikov, ki v zaporih čakajo na smrt. V pismu je odvetnik zapisal, da so tudi drugi primeri na smrt obsojenih mladoletnikov zelo verjetno podobni žalostni, osamljeni družinski usodi Paule Cooper.

Pismo je zagovornik Paule Cooper zaključil tako: »Ljudje morajo zato razumeti, da pomilostitev bi ne bila znak slabosti, kvečjemu obratno. Predvsem pa morajo ameriške družine posvečati večjo skrb vzgoji otrok, saj je primer Paule Cooper logična posledica krutega okolja, v katerem otroci rastejo.«

Zaradi pretepa pred sodišče

AGRIGENTO — Ponedeljkov množičen pretep na najjužnejšem italijanskem otoku Lampedusi so včeraj po hitrem postopku obravnavali na sodišču v Agrigentu.

Sodniki so po krajši obravnavi obsodili na 6 mesecev zapora 26-letnega Giovannija Lombarda, na 4 mesece pa njegovega brata Vincenza. Obsojenca sta doma iz Lampeduse in sta po poklicu ribiča, ker pa sta bila obsojena na pogojno kazen, so ju izpustili na začasno prostost.

Sodni zbor je oprostil 24-letnega vodoinštalaterja Giovannija Addisa iz Rima, 42-letnega bančnega uradnika Romea Damianija iz Pesara pa so sodniki oprostili zaradi pomanjkanja dokazov.

Do množičnega pretepa na Lampedusi je prišlo med skupino domačinov in nekaterimi letalci tamkajšnje baze. Glavna akterja sta bila brata Giovanni in Vincenzo Lombardo, ki sta grobo in nesramno ogovorila temnopolto soprogo marešala aviacije Adolfa Ceraminija. To je sprožilo ostro reakcijo in silovit pretep med domačini in skupino vojakov.

CIA praznuje 40-letnico svoje sporne dejavnosti

FIRENCE — Central Intelligence Agency, ki je v svetu poznana s kratiko CIA, praznuje te dni svojo 40-letnico obstoja. V tem dolgem obdobju so ji nadeli najrazličnejše etikete, za nekatere je država v državi, vlada v senici, za druge spet le klub prevratnikov, dolga roka ameriških lobbijev, da jo le redki pozitivno ocenjujejo. Tudi poskus, da bi jo istovetili z drugimi tajnoobveščevalnimi službami, ne vzdrži podrobnih analiz. Seveda ima precej skupnega s sovjetsko KGB, ta pa nima tistega maneverskega prostora, svobo-

de odločanja in pogojevanja odločitev političnih oblasti, kot jih ima CIA.

Njeno ime bi le s težavo prevedli v druge jezike, angleški termin intelligence ni enakovreden našim besedam, pameten, razumen ali tujki inteligen-ten, saj je precej širši. Če pa pogledamo njeno zgodovino zadnjih 25 let, nesporno ugotovimo, da je kljub uspešnim akcijam termin intelligence vse prej kot primeren. Po prvih povojnih uspehih, o dolgoročnih posledicah bi se seveda dalo razpravljati, je imela CIA kasneje precej nesrečno roko. Že

strmoglavljenje Mosadeka leta 1953 nekateri ocenjujejo kot začetek dolgega procesa, ki je Iran pahnil v islamski integralizem. Med nesporne uspehe lahko uvrščamo le podatek, da je CIA imela v svojih rokah poročilo o Stalinovih zločinih dva meseca pred zasedanjem 20. kongresa sovjetske partije. V šestdesetih letih se v bistvu začne vrsta neuspehov.

1. maja so Sovjeti sestrelili nad svojim ozemljem vohunsko letalo U 2. Leto kasneje je klavarno spodletelo izkrcanje »kontrarevolucionarjev« v kubanskem Prašičjem zalivu. Zaradi tega spodrsilaja je moral »veliki starec« Allen Dulles prepustiti krmilo CIA drugim. V naslednjih letih je CIA do neke mere uspešno vedrila le v Latinski Ameriki (državni udari) in v medblokovskih odnosih, popolnoma pa je odpovedala tako na Bližnjem in Srednjem vzhodu kot tudi v nerazvitih državah Afrike in Azije. Ker je bila preveč vezana na razne lobbije, ji ni uspelo razumeti globokih premikov, ki so se dogajali v teh z ameriško logiko skreganih delih sveta.

Tudi zadnja afera z »Iran-Contras-Connection« je zgovoren dokaz, da CIA brani interese določenih krogov ameriške družbe in ne gleda na splošno korist ZDA.

Velik preplah v Neaplju zaradi plinskega oblaka

NEAPELJ — Široko jo je predsinočnim in včeraj ponoči pošteno zagodel Neapeljčanom: iz industrijske cone v vzhodnem predmestju je potisnil nad četrti Montecalvario, Avvocata, San Giuseppe, Chiaia, Posillipo in Fuorigrotta vse pline, ki se sproščajo v zrak ob izogorevanju. Ljudi je rahlo dušeči smrad močno prestrašil: mislili so, da uhaja plin, zato so začeli iz bojazni pred eksplozijo telefonsko klicati na pomoč policijo in gasilce. Ti so prečesali ves Neapelj, vendar zaman, medtem pa je več priletnih oseb in otrok obšla slabost. Šele tehniki službe za kontrolo atmosferekega onesnaževanja, ki deluje v sklopu pristojne Zdravstvene enote, so ugotovili, za kaj pravzaprav gre, in to s pomočjo posebnih senzorjev in kompjuterjev. Ti so »spremljali« premikanje plinskega oblaka vse dotlej, dokler se ni zgubil v zraku. Pojasnili so, da so pojavu botrovala izjemne vremenske razmere, točneje, kot rečeno, veter z jugojugovzhoda, kajti ob običajnem vremenu bi se dim in plin porazgubila že nad industrijsko cono.

Sončni mrk na Kitajskem

V sredo je bil na Kitajskem delen sončni mrk: sugestivni posnetek je iz »prepovedanega mesta« Pekinga in ga ni treba komentirati (Telefoto AP)

Strele, kot jih je malo

Takšnih strel v naših krajih ni videti, so pa še kar običajne v Kaliforniji: tale je bila med nevihto nad San Diegom (Telefoto AP)

Sodnik v Caldaru oprostil južnotirolska nacionalista

BOCEN — Sodišče v Caldaru je razsodilo včeraj, da Heinrich Disertori in Roland Lang nista zakrivila dejanj, za katera so ju obtožili takoj po lanskem obletnici prehoda Južne Tirolske pod Italijo (1918). Disertori in Lang, ki pripadata Heimabundu, sta razobesila 4. novembra 1986 v znak žalovanja celo vrsto črnih zastavic, eno od teh pa so varnostniki v Caldaru odstranili, kar je nemška nacionalista raztogotilo: policiji in karabinjerjem sta naslovila pritožbeno pismo, ki pa je bilo po njihovem mnenju žaljivo in so ju zato prijavili sodstvu pod obtožbo žalitve javne osebe in motenja javnosti. No, sodnik je mnenja, da nista zagrešila kaznivega dejanja.

Heimabund je izdal medtem letak, v katerem trdi, da niso teroristični atentati iz zadnjih časov v bocenski pokrajini delo Južnih Tirolcev, in pripisuje odgovornost zanje fašistom: ti naj bi hoteli preprečiti, da mednarodna javnost zve, kako italijanske oblasti ravnaajo z južnotirolsko manjšino in ne marajo izvajati norm o človeških pravicah v njeno korist. »Ko pa bi bili atentatorji res iz naših vrst, tedaj bi šlo za idiote ali plačane provokatorje,« piše na letaku.

HODOPOTEC

riše Ivo Antič

št. 6

